

ŽELEZAR

Jesenice, 11. junija 1987

Številka 23 • XXXVI

VLAK PRIHAJA

VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Udeležence vlaka je pozdravila Godba na pihala iz Gorj

OB SLOVESU

Predlogi samoupravnih splošnih aktov za referendum 30. junija

Spremembe in dopolnila samoupravnih splošnih aktov

Od 24. aprila, ko je delavski svet Železarne na svoji 14. seji določil osnutke samoupravnih aktov:

- spremembe in dopolnitve statuta delovne organizacije Železarna Jesenice,
- samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe v delovni organizaciji Železarna Jesenice,
- samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka,
- samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega prihodka in določanju internih cen,
- statuta delovne skupnosti skupnih služb,
- samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v delovni skupnosti skupnih služb,

je o njih po samoupravnih delovnih skupinah v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih potekala široka javna razprava. Stališča in predlogi SDS so bili usklajeni na delavskih svetih vseh temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, nato pa posredovan odboru za samoupravne splošne akte pri delavskem svetu Železarne, da jih oceni in uskladi. Člani odbora so na svoji seji 1. junija ocenili pripombe ter na osnovi strokovnih mnenj sprejeli sklep, da vse usklajene pripombe posredujejo na 15. seji delavskega sveta Železarne v dokončno potrditev.

Predloge sprememb vseh šestih samoupravnih splošnih aktov, ki so bili v razpravi več kot mesec dni, je delavski svet Železarne na svoji 15. seji 3. junija potrdil in sklenil, da skupaj z nespremenjenimi členi osnutkov samoupravnih splošnih aktov, ki smo jih delavci prejeli v posebni prilogi Železarja v začetku meseca maja, pomejno dokončno besedilo samoupravnih splošnih aktov. O teh aktih se bomo izrekali na referendumu v torek, 30. junija.

Predloge sprememb objavljamo na srednjih straneh današnje številke Železarja.

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnovič, tehnični urednik Dare Bradaška, lektorica — novinarka Cvetka Martinčič, novinarki Lilijska Kos in Tanja Kastelic, administracija — Mira Keserović in Dinka Čatač. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

službah moramo dosegati planski cilje, in sicer ne samo po količini temveč po vrednosti in kvaliteti tak, da v mesecu juniju dosežen vsaj 18 milijard realizacije. V naslednjem mesecu se realizacija poveča skladno z gibanjem cen.

Za dosego tega cilja so potrebni redni ukrepi:

- stroga tehnološka disciplina,
- prisotnost strokovnega kadra na vseh izmenah,
- OTK in raziskovalni oddelki naj v fazi predelave pravočasno usmerjata material tako, da v končni fazi ne ostane na zalogi zara prekvalifikacij,
- v službah morajo ves čas spremljati proizvodnjo, zato do v daljnega ukinjamo PDC, in sicer 15. junija dalje,

(Nadaljevanje na 2. stran)

Seja delavskega sveta Železarne

Na 15. redni seji delavskega sveta Železarne, ki je bila 3. junija, so delegati razpravljali o vrsti vprašanj in sprejeli pomembne ukrepe. Dnevnih redov je obsegalo sedem točk, in sicer pregled izvajanja sklepov prejšnje seje, poročilo o izvajanju projekta Jeklarna 2, poslovno poročilo delovne organizacije za prvo četrletje, določitev predlogov samoupravnih splošnih aktov, najetje kredita iz sredstev kreditnih linij, imenovanje direktorja temeljne organizacije Komerciala ter delegatska vprašanja in pobude.

Po kratkem poročilu predsednika poslovodnega odbora Borisa Bregantia so delegati ugotovili, da so vsi sklepi prejšnje seje realizirani. Z izvajanjem projekta Jeklarna 2 je delegat seznani Emil Ažman, vodja projekta. Proizvodnja jekla: čeprav še poizkusna, poteka dobro, čeprav še ni vse dokončano. Delegati zato dajejo vso podporo projektne svetu in njegovim prizadevanjem, da z vsemi možnimi ukrepi in v čim krajšem času realizira dokončanje projekta. Zadolžili so tudi kadrovski sektor, naj v najkrajšem možnem času zagotovi ustrezni kader oziroma

ma usposobi potreben kader za vzdrževalno dejavnost v Jeklarni 2.

Po poročilu članice poslovodnega odbora Jelke Vidaličev so delegati ugotovili, da so vsi delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti obravnavali poslovno poročilo za prvo četrletje in se z osebnim izjavljanjem odločili za predlagano delitev ustvarjenega dohodka. Z rezultati poslovanja v prvih mesecih leta nikakor ne moremo biti zadovoljni. Zato je delavski svet potrdil naslednje sklepe odbora za gospodarstvo:

V vseh temeljnih organizacijah in

Sprejeti ukrepi za doseganje načrtovanih proizvodnih rezultativ

Rezultati, prikazani v poslovnom poročilu Železarne Jesenice za prvo trimesec leta, in podatki o uresničevanju operativnega programa proizvodnje do junija jasno kažejo, da v tem obdobju nismo dosegali načrtovanih rezultativ. Zato je odbor za gospodarstvo predlagal vrsto ukrepov, s katerimi naj bi se približali zastavljenim ciljem in izognili kritični situaciji. Te ukrepe je delavski svet Železarne prejšnji teden z nekaj popravki tudi sprejel. O njih smo se pogovarjali s predsednikom poslovodnega odbora Borisom Bregantom.

Če bi izpolnjevali proizvodni načrt tako količinsko kot glede assortimenta, bi morali v mesecu juniju dosegči 18 milijard dinarjev realizacije, v naslednjih mesecih pa sorazmerno več, pač glede na gibanje cen. Sodeč po rezultatih v prvih petih mesecih tega ne bo mogoče dosegči brez konkurenčnih posegov v proizvodni proces, zato smo se odločili za izvajanje nekaterih ukrepov.

Neizpolnjevanje planov se dolgoročno kaže v premajhni kumulativni letni realizaciji, višjih fiksnih stroških na enoto proizvoda in potrebi po iskanju drugih virov za tekoče poslovanje; vse to je povezano tudi s problemi pri preskrbi z reproducijami

skim in potrošnim materialom. Kratkorocno zadolževanje ostaja eden največjih problemov v naši železarni, ki ga bomo skušali rešiti ali vsaj omiliti z ukrepi, sprejetimi na zadnji seji delavskega sveta.

Gibanje cen naših izdelkov resda zaostaja za gibanjem drugih cen in za inflacijo, vendar je razlika med njihovo nabavno in prodajno vrednostjo še vedno pozitivna. Rečemo lahko, da rentabilnost naših proizvodnih programov ni vprašljiva, čeprav izdelujemo tudi nekatere manj uspešne izdelke. Za večjo uspešnost bi bilo treba bolj prisluhniti zahtevam trga in izkoristiti vse možnosti, ki nam jih ponuja; to bo mogoče le,

če se bomo odločili za proizvodnjo znotoljivo večjih izdelkov. Za doseganje načrtovane realizacije bo trebno povečati tehnološko disciplino in doseči optimalno izkoriscen vseh ključnih proizvodnih naprav. Strokovni kader bomo morali razrediti tako, da bo v vsaki izmeni približno soten vsaj en strokovnjak (to je zlasti pomembno za proizvodnjo v topnicah in vročih valjarnah), ki nadzoroval proizvodnjo. Izdelovalci bomo morali predvsem načrtovati blago in pri tem upoštevati usmetsive TOZD Komerciala in ekonomskih analiz. Poskrbeti bo treba tudi enakomerno porazdelitev odprtih preko celega meseca, da ne bo v prihajajočem dozadruževanju blaga v železarni, kar samo odlaga dolžniški upniko razmerje in končno plačljivosti izdelkov. Pospešena oprema koncu meseca je vzrok za napake nezadovoljstva kupcev, zato bomo morali v prihodnje poskrbeti sprotno odpošiljanje izdelkov.

Posamezne ukrepe bodo izvajali priprava proizvodnje, TOZD Komerciala in vodstva temeljnih organizacij iz proizvodnih in storitvenih področij po planu procesa. Konkretni cilji bodo sproti glede na izpolnjevanje proizvodnih programov, tržišča

(Nadaljevanje na 2. stran)

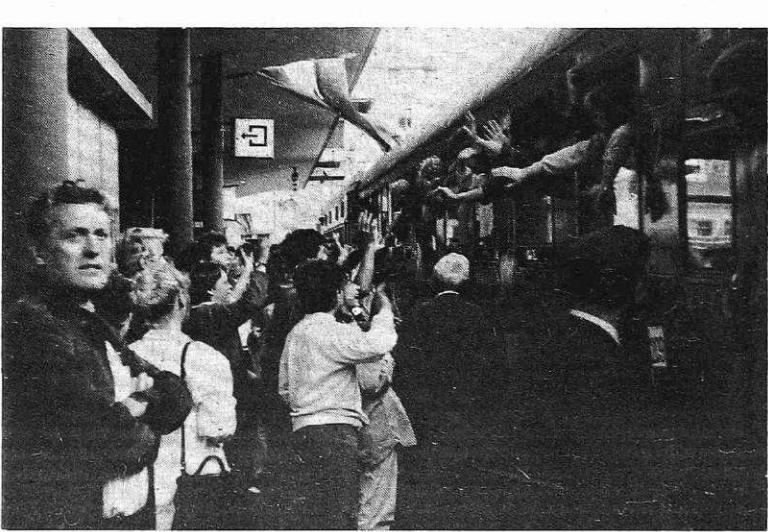
Slab začetek meseca

Do 8. junija smo po podatkih statistične službe izdelali 29.989 ton skupne proizvodnje. Ob tem dosegamo operativni program 93,9 odstotka. Program uspešno izpoljujejo obrati: Plavž (109,8 %), Jeklarna (106,4 %), Livarna (141,6 %), HV Bela (102,6 %), Vratni podboji (147,1 %), Valjarna Žiče (103,8 %) in Žičarna (101,5 %).

V obratu Plavž so izdelali 2.108 ton grodila, kar je 109,8 odstotka operativnega programa.

V Jeklarni I so vlinili 7.504 ton jekla in presegli družbeni plan za 17,5 odstotka, višji operativni program pa so dosegli s 97,2 odstotka. V Jeklarni II so izdelali 47 šarž, kar je 3.432 ton. Plan Jeklarine 2 presegajo za 7,2 odstotka.

Doseg smo prodali 7.442 ton končnih izdelkov in storitev. Družbeni plan dosegamo s 77,5 odstotka, operativni program pa z 78,4 odstotka. Prodaja je uspešna le v Profilarni (132,2 %) in Žebljarni (104,1 %).

SE ZADNJI POZDRAV

Za boljše razumevanje...

Na osnovi pripomb SDS in delavskih svetov TOZD je osnutek SaS o delitvi OD in SSP doživel naslednje bistvene spremembe, ki so bile sprejete na dbor za samoupravne splošne akte, potrdil pa jih je delavski svet Železar.

I. Časovni dodatki se povečajo; ov predlog je:

- nočni dodatek 50 % na osnovno
- popoldanski dod. 13 % na osnovno

- nedeljski dod. 50 % na osnovno

- praznični dod. 75 % na osnovno

- nadurni dod. 50 % na osnovno.

Izenačitev nočnega dodatka z nedeljskim dodatkom pomeni, da se v Železarni zavedamo pomembnosti zmenskega dela, ki edino zagotavlja edno in nepreklenjeno proizvodnjo.

Odbor za samoupravne splošne akte meni, da ni razloga za slobotni časovni dodatek, saj so delovne slike vključene v kvoto ur za redno delo, izven tega okvira pa so možni vsi časovni dodatki. Popoldanski dodatek je povečan na 13 %.

II. Premija

Predlog SaS o delitvi OD in SSP je ipošteval pripombe, da so premije eden najboljših motivatorjev v proizvodnji, zato prepriča pravilnik o delitvi OD in SSP TOZD in delovni kupnosti, da sami določijo način pridobi-

vanja OD na osnovi premij kot del učinkovitosti in uspešnosti dela.

— — —

III. Stopnja učinkovitosti 5, 4, 3A, 3B, 3C, 2, 1 se poenostavi tako, da v pravilnikih o delitvi OD opredelijo TOZD in DS najmanj tri stopnje ugotavljanja učinkovitosti:

odlično
dobro
slabo.

Stopnja učinkovitosti se za delavce, ki delajo po normi, izračuna iz poprečnega doseganja učinka in izpolnjevanja ciljno opredeljenih del in nalog za obdobje od 6 do 12 mesecev. To je v bistvu poročilo, ki ga nadrejeni piše sproti na podlagi rezultatov vsakega podrejenega in dodači svojemu predpostavljenemu, ki ga pregleda. Stopnja učinkovitosti sama po sebi ne nosi nikakršne stimulacije, saj šele skupaj s strokovnostjo opredeljuje višji osebni prispevek 5 in 4 od normalnega 3 in hitrejšo napredovanje na DM. Dokler sistem strokovnega razvoja ne zaživi, se poročila o stopnji učinkovitosti le temelj sistema ciljnega vodenja.

Če se učinkovitost učinkovitosti v daljših časovnih odsotjinah, je poročilo, sestavljeno iz kazalev učinkovitosti in realizacije ciljno opredeljenih del in nalog, tudi osnova za odstotek učinkovitosti, ki ga zaposleni prejema do ponovnega ugotavljanja stopnje učinkovitosti.

IV. Napredovanje na delovnem mestu poteka po varianti, ki omogoča najboljšim napredovanje v 2,5 leta, boljšim v 3,5 leta in normalnim v 5 letih.

Mislim, da so doseganja pojasnila zanjela dobršen del odgovorov na postavljena vprašanja SDS in je razlage jasno, kaj je mogoče začeti uresničevati takoj in kaj postopoma.

Vprašanja, kot so:

- kdo bo zbiral podatke in kako,
  - roki za realizacijo posameznih faz,
  - odgovornost posameznikov, ki bodo na tem delali,
- presegajo moje kompetence, zato predajam besedo v rubriki Za boljše razumevanje tistim, ki so za to pričutni.

Matjaž Pribovič,
referent ON

Seja delavskega sveta Železarne

Nadaljevanje s 1. strani

— v sistemu nagrajevanja moramo poudariti vse faktorje, ki so vezani na kvaliteto in realizacijo.

V ta namen je potrebno zagotoviti strezen vložek ter prerazporediti istrežne delavce na ključna delovna mesta.

Storitvene dejavnosti morajo v koordinaciji in v okviru plana procesa zagotoviti optimalno obratovalno upravljenost vseh ključnih proizvodnih naprav.

Vsak premik kadra iz temeljnih organizacij v delovne skupnosti v naslednjih mesecih ni mogoč. Možnost zaposlovanja v delovnih skupnostih imajo le vrhunski strokovnjaci. Predlog lahko pripravi vodstvo zadovskega sektorja v soglasju s oslovodnim organom.

Zmanjšanje stroškov poslovanja smo dosegli z zmanjšanjem porabe materialov, energije in stroškov investicijske izgradnje. Zato bomo mejevali nabavo do optimalnih začetkov pravčasno ukinili vse posege na področju naložb, ki niso v okviru etnega plana. Vsako naročilo mora biti potrjeno na finančnem sektorju.

Vse sprejetje ukrepe morajo seveda v temeljnih organizacijah dosledno in brez odstopanj izvajati.

V četrti točki dnevnega reda je delavski svet na osnovi predlogov delavskih svetov, odbora za samoupravne splošne akte in samoupravnih delovnih skupin določil predlog belih samoupravnih splošnih aktov.

a) sprememb in dopolnil statuta delovne organizacije Železarna Jezlice,

b) samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delovne sredstva za osebne dohodke in dela skladu skupne porabe,

c) samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razorejanje čistega dohodka,

d) samoupravnega sporazuma o edsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega prihodka in določanju internih cen,

e) statuta delovne skupnosti skupnih služb,

f) samoupravnega sporazuma o druževanju dela delavcev v delovni skupnosti skupnih služb.

Delavski svet je razpisal referenčum, ki bo v torem, 30. juniju, od 5. do 17. ure v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

V temeljnih organizacijah bodo lasovali o predlogih:

— sprememb in dopolnil statuta delovne organizacije Železarna Jezlice,

— samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razorejanje sredstev za osebne dohodke in dela skladu skupne porabe,

— samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razorejanje čistega dohodka,

— samoupravnega sporazuma o edsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega prihodka in določanju internih cen.

V delovnih skupnostih pa bodo lasovali o predlogih:

— sprememb in dopolnil statuta delovne organizacije Železarna Jezlice,

— samoupravnega sporazuma o

za najetje kredita iz sredstev kreditnih linij.

Na predlog razpisne komisije za imenovanje direktorja temeljne organizacije Komerciala je delavski svet imenoval ERNESTA PUŠNIKA, dipl. oec. za direktorja TOZD KOMERCIALA od 4. junija 1987 za dobro štirih let, komisijo za izvedbo razpisnega postopka pa je razrešil.

Zaradi uresničevanja družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi osebnih dohodkov v SR Sloveniji je delavski svet Železarse Jesenice spregel skele o uresničevanju družbenega dogovora v letu 1987.

CPSI — MZ

Sprejeti ukrepi za doseganje načrtovanih proizvodnih rezultatov

Nadaljevanje s 1. strani

možnosti in možnosti oskrbe s surovinami in polizdelki. Za izvedbo tega programa bodo potrebni določeni kadrovski premiki. Ker težimo k temu, da bi vsi najbolj produktivni agregati obratovali nemoteno, moramo poskrbeti tudi za zadostno število delavcev na njih. V tistih delih končne proizvodnje, ki niso zadovoljivo kadrovsk zasedeni, bo treba ljudi, ki delajo na normo, stimulirati za delo prek polnega delovnega časa. V celotnem sistemu nagrajevanja bomo skušali dati večjo vrednost tistim faktorjem, ki vplivajo na boljšo kvaliteto in realizacijo. Pospešiti bo treba začetek obratovanja vsega, v kar smo v zadnjem času vlagali; to pa vključuje tudi pospešeno osvajanje proizvodnje v Jeklarni 2. Z racionalnim trošenjem materialov in energije, potrebnih za proizvodnjo, zmanjševanjem investicijskih stroškov ter optimalnim omejevanjem zaloga bomo skušali zmanjšati tudi stroške poslovanja.

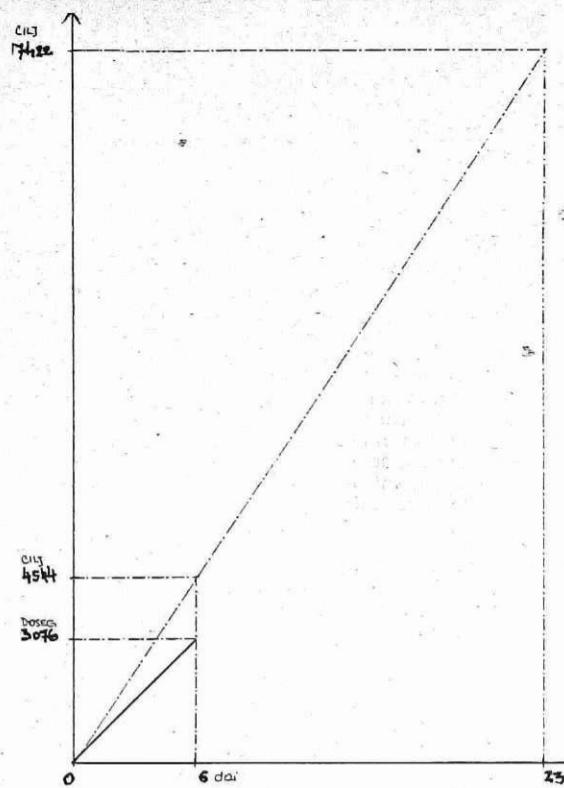
Omeniti velja še dva konkretna

ukrepa, ki neposredno zadevata delavce v skupnih službah. Gre za ustavitev premika kadrov iz proizvodnje v skupne službe in za začasno ukinitve premakljivega delovnega časa. Njuno izvajanje naj bi doseglo dvojni učinek: preprečiti siromašenje strokovnih kadrov v proizvodnji, ki jih že sicer primanjkuje, in pa dostop do informacij o kvaliteti proizvodnje, časovnih normativih ipd., ki jih zbirajo in obdelujejo skupne službe, v vsakem trenutku. Ne bi se smelo več dogajati, da nekatere informacije v zgodbah jutranjih urah niso pripravljene, ker uslužbenici izkorisčajo ugodnosti premakljivega delovnega časa. Smoter PDC je boljše organiziranje delovnega procesa, ne pa njegovo izkorisčanje in prilaganje osebnim interesom. Ta ukrep naj bi v določeni meri vplival tudi na mobilizacijo delavcev v neposredni proizvodnji, ki očitajo skupne službe, da imajo bolje popolnjena delovna mesta kot proizvodnja in druge ugodnosti, do katerih niso upravičeni.

Tanja Kastelic

doseganje skupnega cilja poslovanja

V šestih dneh junija smo dosegli 3.076 mio din realizacije, kar je komaj 69 % plana.

Izredno slab začetek meseca se nam lahko krepko maščuje. Pred seboj imamo visok cilj, ki pa je glede na izkušnje v maju z lahkoto dosegljiv, saj imamo na razpolago dva delovna dneva več. Izgleda pa, da se premalo zavedamo prihajajoče sezone letnih dopustov, ko bo ob koncu meseca težje nadoknaditi zamujeno, kot je to bilo v maju.

ALI SMO RES PRIPRAVLJENI DOBRO DELATI SAMO TAKAT, KO NAM JE OBLJUBLJENA POVSEM SVEŽA DODATNA STIMULACIJA?

ALI SI RES ŽELIMO STREZNITVE ŠELE POTEM, KO 15. V MESECU NE BO VEČ MOGOČE PRIDOBITI TOLIKO SREDSTEV, DA BI IZPLAČALI OSEBNI DOHODEK?

KOMU BO V ZADOVOLJSTVO, ČE BOMO DOSLEJ UGODEN POSLOVNI REZULTAT SPREMENIL V RDEČE ŠTEVILKE?

In to zaradi malomarnosti, neorganiziranosti, premajhne zagnosti, da bi izdelano proizvodnjo čimprej odpromili kupcu in si s tem zmanjšali stroške zalog in stroške denarja. Oddelek za nagrajevanje

Osebni dohodek za maj

Pospešena aktivnost v odpremi v zadnjih dneh maja je bistveno vplivala na višino osebnega dohodka za ta mesec. Načrtovano realizacijo smo krepko presegli, večja od načrtovane je bila skupna proizvodnja, mnogo boljša kot v aprilu je bila tudi struktura izdelkov. Tako je osebni dohodek za maj preračunan na isto število ur, samo za 1 % manjši kot osebni dohodek za april, ki je vseboval tudi neizplačano stimulacijo za marec. Osebni dohodek na delavca je zaradi večjega števila plačanih dni in poprečju za 2 % večji kot v aprilu.

Osebni dohodek za maj ima nekaj splošnih značilnosti. Omenili jih bomo le na kratko, saj smo podatke prejeli šele po roku oddaje prispevkov za Železарja.

V maju je bilo 13 tisoč ur opravljenih na dan praznika. Zlasti delavci Plavža, Jeklarme, Energetike, gasilci in vratarji so bili na tej osnovi udeleženi v osebnih dohodkih z večjim deležem kot v aprilu.

Dolgo časa se je vsota otežkočenih dodatkov nepretrgoma povečevala. Tokrat je njihov obseg manjši kot v aprilu. To je povezano z manjšim obsegom planiranih velikih popravil.

Zaustavila se je tudi hitra rast nadgrad na račun večjega obsega nadgradnega dela, ki so v prejšnjih mesecih že krepko presegale meje izjemnosti. Isto velja tudi za obseg nadur do 30 nadur v mesecu.

Zaradi ugodnih rezultatov je osebni dohodek po vseh merilih učinkovitosti večji, kot je bil v aprilu. Žal to ne velja za vse obrede.

Podatki še niso obdelani, zato rezultatov analize po obratih trenutno še ne moremo podati. O teh podatkih vas bodo lahko podrobnejše seznanili vodje TOZD in vodje obratov.

Oddelek za nagrajevanje

KDAJ PO NAPOTNICE ZA LETOVANJE

Napotnice za letovanje v naših počitniških domovih izstavlja organizator za oddihe, prevoze in izlete v blagajni TOZD Družbeni standard od 7. do 10. ure v navedenih dneh:

Biograd, Stoj, Lanterna plačilni dnevi

11. 6.—21. 6. 4., 5., 6. junij

21. 6.—1. 7. 15., 16., 17. junij

1. 7.—11. 7. 24., 25., 26. junij

11. 7.—21. 7. 6., 7., 8. julij

21. 7.—31. 7. 15., 16., 17. julij

31. 7.—10. 8. 24., 27., 28. julij

10. 8.—20. 8. 3., 4., 5. avgust

20. 8.—30. 8. 14., 15., 16. avgust

Ni nas preveč, le naredimo premalo

Nov obračunski sistem je na podlagi realnih finančnih poslovnih rezultatov ločil med dobrimi in slabimi gospodarji. Dober gospodar je tisti, ki s čim manjšimi stroški naredi čim več in čim bolje. Strošek so tudi zaposleni, zato si dober gospodar prizadeva, da bi z majhnim številom delavcev naredil čim več.

Tudi razvoj proizvodnje gre v smeri modernizacije in uvajanja novih tehnologij, kar omogoča doseganje boljših poslovnih rezultatov ob manjšem številu zaposlenih. Delovne organizacije se trudijo, da bi z dodatnim izobraževanjem, prekvalifikacijo in prestrukturiranjem proizvodnje našle ustrezno delo tudi za presežek delavcev, saj je tudi v zakonu opredeljeno, da delavec zaradi modernizacije proizvodnje in tehnoloških izboljšav ne sme izgubiti dela. Drugače pa je, če delovna organizacija zaradi slabega poslovanja dalj časa posluje z izgubo in nima možnosti in sredstev, da bi svoje delavce prepasnila. V zakonu o sanaciji in prenehanju OZD namreč piše, da delovno razmerje delavca preneha z dnem, ko je objavljen stičajni postopek.

Jože Kobentar, vodja kadrovskega sektorja naše železarne, nam je povedal, da smo tudi pri nas v zadnjih letih veliko vlagali v modernizacijo proizvodnje, vendar z zaposlovanjem tehnološkega presežka delav-

cev nismo imeli težav, saj je v predelavi še veliko možnosti. Prezaposlovanje tehnološkega presežka delavcev še ni prestrukturiranje proizvodnje, zato bo treba v občini narediti dolgoročen program zaposlovanja tehnoloških presežkov delavcev v terciarni dejavnosti oziroma drobnem gospodarstvu.

V Železarni ni problem število zaposlenih, ampak učinki njihovega dela oziroma produktivnost — ni nas preveč, le naredimo premalo, kar dokazujejo tudi doseženi poslovni rezultati. Drug problem je, da ne znamo izkoristiti nakopičenega znanja. Mi se prepričamo o tem, kaj je administracija in koliko uslužbencev je preveč, v tujini pa število uslužbencev narašča, ker svoje znanje znajo tudi prodati predvsem z opravljanjem storitev drugi podjetjem.

Naš osnovni cilj je doseči polno zaposlenost tako umsko kot fizično, kar bomo dosegli le takrat, ko bo vsak delavec zainteresiran, da bo o svojem delu razmišljal tako kot dober gospodar (da bo racionalno delal

z napravami in stroji ter surovinami in energijo in razmišljal o možnostih inovacij na svojem delovnem mestu) in da nihče ne bo čakal, da mu bo delo natančno odrejeno ali ga opravil le pod stalnim nadzorom, ampak bo kaj naredil tudi sam od sebe. Vodstveni in vodilni delavci ter strokovnjaki pa morajo opraviti svojo osnovno nalogo, da delo organizirajo in vodijo tako, da so vsi delavci polno zaposleni, seveda ob vseh potrebnih pogojih za varno in dobro delo.

Vodja kadrovskega sektorja je še poudaril, da ni bojazni, da zaradi novih modernizacij ne bi mogli zaposliti tistih delavcev, katerih delo bo postal nepotrebno. Čisto nekaj drugega pa je, če temeljna organizacija radi ekonomskih težav preneha obstajati ali nima niti najnajvečjih sredstev za prekvalifikacijo svojih delavcev. Da do tega ne bi prišlo, je treba dosegati načrtovane poslovne rezultate in veliko bolj zaposliti že zaposlene.

Kaj je dober gospodar, je strnil v kratko definicijo: delati prave stvari in delati stvari pravilno. Potrudimo se, da bomo tudi v prihodnje ostali dobri gospodarji.

Lilijana Kos

Odbori za gospodarstvo

TOZD Tehnične dejavnosti

Odbor za gospodarstvo v TOZD Tehnične dejavnosti je na drugi seji 25. maja obravnaval poslovanje v prvem tromesečju 1987. Tudi v tej TOZD povzročajo probleme zaloge nedokončane proizvodnje. Vrednost teh zalog je znašala v prvem četrtletju 1.268.770 din in se je iz začetnega stanja povečala za 574 %. Odbor je menil, da je treba večjo pozornost nameniti tehnološki dokumentaciji, preprečevati kampanjsko naročanje rezervnih delov ter konstantno spremljati nedokončano proizvodnjo. Sproti je treba spremljati tudi materialne in režijske stroške, več naporov pa nameniti tudi sami obdelavi stroškov. Predlagal je, naj se za izvajanje posameznih zalog določi termin in odgovorno osebo. Ker premaklivi delovni čas po oceni odbora povzroča se večji nered v poslovanju, je odbor priporočil delavskemu svetu, da PDC začasno ukine.

Na sporazum o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega pri-

hodka in določanju internih cen in na sporazum o skupnih osnovah in mernih za razporejanje čistega dohodka odbor ni imel pripomb.

Odbor je popravil tudi interne cene za male usluge. Na konstitutantni seji je namreč predlagal, naj se cena ure male usluge določi v znesku 50 % planske vrednosti ure. Spremembe so utemeljene takole: »Ker so planske cene zelo visoke, se je odbor strinjal, da se vzame za ceno strojne ure 45 % planske vrednosti ure ključavnice, strojev v obratu Strojnih delavnic in za ceno ročne ure 25 % planske vrednosti ure orodjarne v obratu Strojnih delavnic.« Cene za male usluge v TOZD Tehnične dejavnosti, ki veljajo od leta 1987, so pravili po 930 din za uro. Za namiznotenski klub Jesenice bodo v TOZD izdelali montažno pregradno steno v vrati v velikosti 7,20 x 2,70 m pod pogojem, da klub sam poskrbi za material. Za 4. a letnik CSUI — strojna smer je odbor prispeval dobitek za srečelov v vrednosti 20.000 din. Košarkarskemu klubu Jesenice je podaril 11 mrež. Obravnaval je tudi prošnjo Hokejskega kluba Jesenice, ki je prosil za dobitek za tombolo. Odbor je sprejel sklep, naj vsak obrat TOZD Tehnične dejavnosti prispeva nekaj (ali je to veliko ali malo, iz sklepa ni jasno) dobitkov.

Na sestanku je bilo postavljeno tudi dvoje delegatskih vprašanj, in sicer v zvezi s ceno odpadnega srebra, ki bi ga radi odprodali vzdrževalci in v zvezi z možnostjo organiziranja

progrovih delavcev iz TOZD Transport v okviru Železarne.

Na odbor je tudi tokrat prispeло več prošenj za pomoč. Na prošnjo KO OO sindikata ŽJ je delavcu Valjarni žice, ki mu je pred tedni pogorela hiša, podaril 4000 metrov žice Ø 2,5 mm. Sklenil je, da se za odbor skupnosti borcev varnostno-obvezovalne službe OF za severno Primorsko v TOZD obdela 11 spominskih plošč po ceni, ki veljajo za male usluge, se pravi po 930 din za uro. Za namiznotenski klub Jesenice bodo v TOZD izdelali montažno pregradno steno v vrati v velikosti 7,20 x 2,70 m pod pogojem, da klub sam poskrbi za material. Za 4. a letnik CSUI — strojna smer je odbor prispeval dobitek za srečelov v vrednosti 20.000 din. Košarkarskemu klubu Jesenice je podaril 11 mrež. Obravnaval je tudi prošnjo Hokejskega kluba Jesenice, ki je prosil za dobitek za tombolo. Odbor je sprejel sklep, naj vsak obrat TOZD Tehnične dejavnosti prispeva nekaj (ali je to veliko ali malo, iz sklepa ni jasno) dobitkov.

CPSI — BL

Miletu v slovo

Stanovalce in delavce samskega doma na Koroški Beli je v sredo, 3. junija, presenetila kruta, toda resnična vest, da našega stanovalca Milet Čuček nihče ni več med nami. Prometna nesreča je utrnila luč mladega življenja. Zelo težko smo se sprljaznili z dejstvom, da Milet je več med nami, da nam ne bo več z svojo vedrino krajšal dnevov, ki smo

jih skupno preživili v našem domu.

Hotel nas je sicer čimprej zapustiti, da bi si ustvaril svojo družino, toda kruta usoda je nepravila drugače. V četrtek zvečer so ga odpeljali domov, ne da bi uresničil svojo zamisel v veselju svojih domačih, ampak se je vrnil zato, da bi našel mir v domači zemlji. Njegov prihod v domači kraj ni bil več povod za veselje, tako kot vedno, kadar je prihajal domov, ampak je povzročil velik žalost vsem njegovim najdražjim.

Mile je nam je pred štirimi leti pridružil na Jesenicah v želji, da bi v Železarni dobil boljši kočnji kruha, kot mu ga je ponujal domači kraj. Hitro se je vključil delo in dobil nove prijatelje v novem okolju. Bil je poln načrtov. Na svojem delovnem mestu je bil priljubljen, kakor tudi v našem domu. Izguba je zato za vse, ki smo ga poznali še toliko bolj leča. Še dolgo bo v nas ostal legendarni spomin na nj, saj smo prezgodaj izgubili dobrega in marljivega tovariša.

Zal nam je, da ga nismo mogli spremisliti na njegovi zadnji pot v domači kraj, a v mislih smo bil z njim.

Sostanovalci in delovni tovariši

Iz tovarniških glasil

Štorski železar

Pričetek investicije v modernizacijo in povečanje proizvodnje valjev v Livarni I

Že pred petimi leti je bila v Železarni Štore imenovana skupina, ki je do leta 1985 pripravila elaborat o povečani proizvodnji valjev do leta 1990. Zaradi prehoda na sodobnejši način pridobivanja jekla bodo kupci potrebovali manj njihovih kokil, hkrati pa bo večja poraba valjev za metalurško in nemetalurško industrijo (večje kapacitete v tej industriji in manjši uvoz valjev). Če pa hočejo uspešno izvajati in nadomestiti uvoz valjev v Jugoslaviji, morajo povečati izbor valjev tako po kvaliteti kot dimenzijah ter z nižjimi proizvodnimi stroški doseči konkurenčne cene svojih izdelkov. Zato so se odločili za novo tehnologijo odlivanja valjev, ki jo v razvitem svetu že uporabljajo, to je za centrifugalno odlivanje valjev. Štorski projektanti in tehnologi so sami določili in projektili vse opremo. Ko bo izdelana, bodo uvedli tudi tehnologijo centrifugalnega vlivanja v redno proizvodnjo. Projektiranje opreme za centrifugalno vlivanje je bilo lani skoraj dokončano, sedaj dokončujejo še dispozicije za postavitev te opreme v

livarni, načrte za elektroopremo, hidraulično instalacijo in gradbene objekte.

Zaradi izrednega obsega del (izdelava dveh centrifugalnih strojev, prestavitev vlivanja in formanja kokil, prestavitev obdelovalnih strojev iz stare obdelovalnice, gradnja novih obdelovalnih strojev v TOZD Mehanska obdelava) sta se TOZD Livarna I in Mehanska obdelava dogovorili, da projekt realizirata v več fazah.

Letos naj bi v prvi fazi izdelali centrifugalni stroj za odlivanje težkih valjev z vso potreben opremo ter peč za ogrevanje valjčnih kokil. Izmed ponudb so izbrali ponudbo svojega TOZD Vzdrževanje, ker je bila tako glede roka kot glede finančnega pokrivanja naložbe najugodnejša. 19. februarja 1987 sta TOZD Livarna I kot investor in TOZD Vzdrževanje kot izvajalec del podpisala pogodbo za izvedbo del prve faze. Vsa dela, za katera je podpisana pogodba, naj bi bila dokončana že letos, proizvodnja na novi proizvodni opremi pa naj bi se začela naslednje leto. Pred vsemi delavci Železarni Štore je torej odgovorna naloga, hkrati pa bodo morali že razmišljati in se pripravljati na drugo fazo naložbe, ki bi se naj nadaljevala v prihodnjih letih.

(Iz 4. št. Štorskega železaria, april 1987)

Informativni fužinar

Denar iz davčnih olajšav za transport ostružkov

V TOZD Stroji in deli je delo ostružkarja še vedno fizično zelo težko in so ga že večkrat skušali odpraviti. Tako so že pred leti vgradili transportno napravo za ostružke, ki pa je bila neučinkovita, zato nekatere delavci še sedaj ne verjamajo, da bi bilo mogoče transport ostružkov povsem mehanizirati. V vodstvu TOZD so drugačnega mnenja, zato so kupili in montirali novo transportno napravo, ki jo je izdelal Metalis iz Zgornje Stubice. Transportna naprava obratuje od srede februarja, izdelovalce pa zagotavlja, da so začetne težave in pomanjkljivosti pričakovane in razumljive, ker so delovne razmere specifične, da pa bodo napake zagotovo odpravljene.

Ko se bo nova naprava za transport ostružkov uvelk na se bodo iz prostorov izselili delavci TOZD Pnevmatični stroji in SGV, bodo trak napeljali od sedanjih štirih še k nekaterim drugim strojem in tako močno razbremenili težaško delovno mesto ostružkarja, če ga že odpravite moreno. S tem bo povsem opravljena naložba, ki so jo financirali s sredstvi iz davčnih olajšav za zapbrane invalide v TOZD.

Manj uspešni pa so bili pri sanaciji prahu na stroju za poliranje torzijskih gredi. Delavcev, ki delajo na tem in sosednjih strojih, pred prahom namreč ne morejo rešiti odgovori kemijske službe, da železov prah ni strupeh, saj še navadnega cestnega prahu ni dobro vdihovati. Pri poliranju pa nastaja toliko prahu, da ni ogrožen samo delavec, ki na tem stroju dela, ampak tudi drugi delavci in celo stroji v bližini. Delavci toliko bolj negodejo, ker je že januarju kupljen mokri čistilec zraka s centrifugalnim ventilatorjem, ki je po zagotovilih izdelovalca (Klima Celje) zelo uspešen. Zataknilo se je namreč pri izdelavi načrta za cevi, ki bi jih morali izdelati monterji (delavci SGV) in za katere bi konstruktor porabil uro ali dve časa. Vendar kot izgleda v vsej Železarni »nič« človeka, ki bi narusal ta načrt.

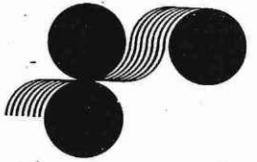
Popravilo težke proge v Valjarni

Požar, ki je 28. februarja izbruhnil na kabelskem sistemu za pogon težke proge v Valjarni, je povzročil velike škede. Po najboljših močeh so jo Ravenčani skušali odpraviti. S prizadivnim in marljivim delom jim je to tudi uspelo, z dobro organizacijo pa

so skušali omiliti tudi izpad podvodnje 11.500 ton. V Valjarni so mesto poleti opravili remont te proge, v Jeklarni so generalno pravili osmo 40-tonks peč in že poskusnim obratovanjem težke proge se sedmo. Srednja in lahka proga v Valjarni sta izvaljali okrog šest deset ton gradič iz zalog in še tiste so jih kupili pri domačih proizvajcih. Delno so spremenili tudi prognevaljanja.

Da bi v prihodnje take nespremeli, bodo zdaj naprave zavrali tako, da bodo upoštevali najnovejša požarnovarnostna znanja in ukrepe v svetu.

(Iz 4. št. Informativnega fužinira aprila 1987)

Pregled sestankov SDS

(Iz programa samoupravnih aktivnosti za maj)

TOZD Talilnice

Iz OBRATA PLAVŽ smo prejeli zapisnike SDS plavž 1, 2, 3 in 4 ter aglomeracija 1, 2 in 3. SDS plavž 2 opozarja, da je bilo tokrat treba obravnavati preveč samoupravnih sporazumov naenkrat in s tem kvalitetu razprave pada. SDS plavž 3 izraza bojazen, da bodo delavci, ki bodo ostali na plavžu do ukinitve, prikrajšani, ker bodo po premestitvi drugam dobili najslabše delo. SDS plavž 4 pa opozarja, da je bilo ob razporejanju delavcev po drugih obratih rečeno, da bodo zadržali svoje kategorije (takšno izjavo naj bi dal direktor Železarnje) in da se sedaj širijo drugačne govorice. SDS aglomeracija 1, 2 in 3 opozarja, da še niso prejeli pojasnila v zvezi s svojo pripombo na jubilejni diplome. Zanima jih tudi, kaj je z odhodom delavcev v Jeklarno in če bosta na aglomeraciji ostali le dve SDS.

Iz OBRATA JEKLARNA smo prejeli zapisnike SDS SM peči 1, 2, 3 in 4, livna jama 1, 2, 3 in 4, priprava vložka 1, 2, 3 in 4, elektropeci 1, 2, 3 in 4, BBC peč, kontiliv 1 in 2, predelava talilniških odpadkov, kamnolom, ponovno gospodarstvo, vodstvo Jeklarnje 2 ter elektropeci in livna jama v Jeklarni 2. SDS priprava vložka 1 vprašuje v zvezi s periodičnim obračunom za 1. četrtletje, zakaj v TOZD Talilnice zaostajajo pri razpoložitvi sredstev za osebne dohodke za 4, 3 in dekne točke. Obenem opozarjajo, da načrt razpoložitve čistega dohodka v njihovi TOZD ni v celoti definiran. SDS elektropeci 1 v zapisniku omenja, da so sicer dobili odgovore na vprašanja, ki so jih postavili na prejšnji sestanku, vendar je stanje še vedno isto. Zahteva tudi, da se izboljša kvaliteta vžigalnih tuljav in da se prekine z rezanjem s polnjenimi cevimi z VAC žico. SDS elektropeci 2 odgovorov na svoja vprašanja ni dobila. SDS predelava talilniških odpadkov vprašuje, kaj bo z okrog 30 000 (trideset tisoč) ton svinj na zalogi, pri minimalni porabi le-teh po ustaviti SM peči.

Iz OBRATA LIVARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, modelna mizarna, jekololivarna 1 in 2 ter čistilnica odlitkov. Na skupnem sestanku SDS jekololivarna 1 in čistilnica odlitkov so bili delavci opozorjeni na tehnološko in delovno disciplino, ker »polozaj Železarnje ni preveč dober.«

TOZD Ploščati program

Iz OBRATA VALJARNA BLUMING-STEKEL smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, bluming 1, 2, 3 in 4, adjustaža bluming 1, 2, 3 in 4, adjustaža štekel 1 in 2 ter adjustaža štekel in lužilnica Javornik. SDS vodstvo obrata v zvezi s poslova-

njem v prvem tromesečju postavlja več vprašanj. Zanima jih, kaj bo z zalogo 2250 ton čeških slabov in zakaj se ne nadaljuje akcija (iz septembra 86) za znižanje zalog. Posebej opozarjajo, da so zaloge v adjustaži bluminga prevelike in da so vzroki v slab kvaliteti dela jeklarnje. Tudi vložek Valjarni žice se pre dolgo zadržuje v adjustaži bluminga (celo do tri tedne). Vprašujejo tudi, zakaj ne obratuje peč v valjarni 2400. SDS bluming 2 se pritožuje, da ne dobi odgovorov. Valjavci opozarjajo, da se ne bodo več sestajali, če ne bodo dobili odgovorov na vprašanja, ki jih postavljajo. Vprašujejo tudi, zakaj ne dobe osnovnih zaščitnih sredstev v lastnem skladnišču. Valjavci steklka opozarjajo, da je treba odstraniti cevi odpravevalne naprave, ki visijo iz konzola. SDS poudarja, da se informacije, ki so napisane na formulirju, ne upoštevajo in da se ne ukrepa, da bi se napake odpravile. Skupni sestanek je po njihovi oceni samo podajanje informacij in zahtev, nihče pa ne prisluhne težavam, ki jih delavci izražajo. Žerjavovodje je posebej zanimalo, zakaj se ne popravi žerjavna proga. SDS bluming 4 je imela ob obravnavanju periodičnega obračuna za prvo četrtletje pripombe v zvezi z izplonom in sicer zaradi dvakratnega valjanja slabov pravijo, naj bi ta problem uredili med seboj RO in OTK ter Jeklarna, ne pa, da krivdo valjajo na valjavce. SDS adjustaža bluming 1 meni, da bi bilo treba v oddelku zmanjšati zaloge materiala za druge obrate tudi zato, ker so že takoj in tako na tesnem s prostorom. SDS adjustaža bluming 2 se je sestala dvakrat v zvezi z istim dnevnim redom (20. in 27. maja). Kot zanimivost naj pomenimo, da smo moralni zapisnik prvega sestanka, čeprav v bistvu ni vseboval nič senčaznega, vrniti. SDS bluming 3 pod razno zahtevo, naj se spisek z osebnimi dohodki, ki ga dobijo na vodstvo, javno objavi na oglašni deski. SDS adjustaža bluming 3 v zvezi s poslovanjem v prvem tromesečju ugotavlja naslednje: »Prvo tromesečje smo sicer zaključili brez izgub, kar se sicer redko dogaja. Kljub temu pa s poslovanjem ne moremo biti zadovoljni, ker nam le-to ni ustvarilo možnosti, da bi povečali osebne dohodke na višji nivo, kot so bili izplačani v zadnjem tromesečju leta 1986. Delavci v neposredni proizvodnji so naredili, kar se je narediti dalo. Da finančni rezultati poslovanja niso boljši, pa so krivi predvsem tisti, ki se imenujejo strokovnjaki, kajti v Železarni nam naraščajo zaloge polizdelkov in končnih izdelkov, struktura in s tem prodajne cene so slabše od planiranih in od tistega, kar bi lahko naredili, saj se vedno izdelujemo preveč navadnih kvalitet in premalo takih, za katere bi na tržišču dobili več (dinamo, nerjavni). Prav tako nam je izpljen še vedno negativna postavka. Zaskrbljajoče je to, da pa da izpljen pri jeklilih, izdelanih na elektropecih.«

Iz OBRATA VALJARNA DEBELE PLOČEVINE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata

Proizvodnja v maju

V sorazmerno hladnem in deževnem mesecu maju je bilo v Železarni kar vročje, posebno še pri odpremi končnih izdelkov kupcem. Nikakor nam ne uspe, da bi potekala odprema enakomerno skozi ves mesec, temveč se v glavnem začne odpremljati v zadnji dekadi meseca ali bolje rečeno, tik ob koncu meseca. Posledica takega načina so zaradi preobremenjenih odpremlnih skladišč razne nepravilnosti, temu pa nato sledijo reklamacije, če ob tem sploh ne upoštevamo, da zadnje odpremljene količine, ki so sicer fakturirane, niso plačane in je dosežena realizacija za tekoči mesec bolj navidezna.

Ob velikem prizadevanju smo planirano prodajo po količini odpremili 100 % glede na operativni program. Skupna proizvodnja je bila dosežena s 96,7 % glede na gospodarski načrt, s 100,5 % pa glede na operativni program.

Realizacija osnovne dejavnosti je bila višja od načrtovane zaradi boljšega assortimenta. V letošnjem letu je bilo tudi prvič, da smo dobro izpolnili izvozne obveznosti.

Dobava tujega vložka je bila sorazmerno dobra.

TOZD Talilnice

Skupna proizvodnja je bila dosežena 101,3 % glede na operativni program. V Jeklarni 1 je bila SM jeklarna nekoliko nad planom, EL jeklarna pod planirano količino in Jeklarna 2 za 1.185 ton nad planom ali 111,9 % glede na operativni program oziroma gospodarski načrt.

PLAVŽ

Plavž št. 2 je bil 19. maja dokončno ustavljen. Pred tem so imeli razne zastoje, tako da je bil operativni program dosežen le z 98,8 %.

JEKLARNA 1

V gospodarskem načrtu je bilo predvideno, da bo SM jeklarna v tem mesecu obratovala z dvema pecema ves mesec, dejansko pa je obratovala s tremi do 14. maja. Zvišani operativni program skupne proizvodnje je bil v SM Jeklarni dosežen z 99,9 %. Tudi v oddelku elektropeci v Jeklarni 1 je bil operativni program za 1.850 ton večji od gospodarskega načrta zaradi prestavitev letnega remonta LM peči v juliju.

Skupna proizvodnja je bila dosežena s 97,3 % glede na operativni program.

Konti liv ni dosegel gospodarskega načrta niti znižanega operativnega programa.

JEKLARNA 2

V tej jeklarni, ki je še vedno v poskusni fazi, je bilo z gospodarskim načrtom predvideno, da bodo odilili 10.000 ton surovega jekla. Proizvodnja je bila dosežena s 111,9 % glede na operativni program, ki je bil enak gospodarskemu načrtu.

Kvaliteta odlitega jekla je bila v glavnem po programu. Odlih je bilo tudi šest sarž dinamo jekla.

LIVARNA

Kot navadno ta obrat v TOZD Talilnice nima bistvenih težav pri doseganju proizvodnih rezultatov. Gospodarski načrt so pri skupni proizvodnji dosegli s 114,7 % odpremili pa so okoli 10 ton izdelkov na tržišče, kar pa ni bilo načrtovano v gospodarskem načrtu in operativnem programu.

TOZD Ploščati program

V primerjavi z mesecem aprilom so rezultati skupne proizvodnje nekoliko slabši. Po gospodarskem načrtu je bila dosežena proizvodnja s 97,4 %, nekoliko nižji operativni program pa s 100,3 %. Boljši so bili tudi rezultati prodaje, ki je bila glede na gospodarski načrt presežena za 1,8 % in glede na operativni program za 2,5 %. Pri odpremi sta zaostala predvsem obrata Valjarna debele pločevine in Hladna valjarna Jesenice. Največji vpliv pri doseganjem odpreme je imela Valjarna bluming-štakel, ki je odpremila za 18,9 % več izdelkov od načrtovanih (delno je na to vplivala odprema gredic v Štore).

VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Skupna proizvodnja je bila dosežena z 98,9 % glede na operativni program, prodaja pa s 118,9 % tudi glede na operativni program.

Zaradi rekonstrukcije potisna peč ni bila vključena v tehnički proces ves mesec, vendar vložka v ostalih obratih ni primanjkovalo, narasla pa je zaloga slabov za potisno peč.

VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Z gospodarskim načrtom predvideno skupna proizvodnja (izločene so usluge prevajanja, ker ni bilo vložka) je bila dosežena s 104,7 %,

z 98,6 % glede na gospodarski načrt, glede na nekaj nižji operativni program pa z 98,9 %. Poleg Valjarme žice in profilov je dosegel načrtovano skupno proizvodnjo samo še obrat Elektrode, Žičarna in Jeklovlek, ki predelujejo žico, pa sta za postavljenimi cilji zaostala. Odpremo je TOZD dosegel 96,6 % glede na gospodarski načrt in 97,9 % glede na operativni program.

VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

V tem obratu je bil mesec maj edini v letošnjem letu, ko so načrtovano skupno proizvodno po gospodarskem načrtu in po operativnem programu dosegli s 101,0 %, odpremo pa z 91,3 % glede na operativni program. Pri prodaji iz tega obrata smo še vedno v zaostanku v kvaliteti KV 35 zaradi nerealizacije sferodizacijskega žarjenja.

ŽIČARNA

Osnovni problem v tem obratu je stal - pomanjkanje žičarjev. Po gospodarskem načrtu predvideno skupno proizvodnjo so dosegli s 87,1 %, odpremo pa s 97,9 % po operativnem programu.

ELEKTRODE

Ta obrat je v okviru TOZD delal dobro. Zastavljene cilje je pri skupni proizvodnji presegel z 13,3 % glede na gospodarski načrt, pri odpremi pa za 13,2 %.

JEKLOVLEK

Okvare, zastoji, občasno pa tudi slabva kvalitete vložka, poleg tega pa novi Schumag stroj še vedno polno ne obratuje, so vzroki, da niso doseženi postavljeni proizvodni cilji. Skupna proizvodnja je bila dosežena s 96,1 %, prodaja pa s 87,8 % glede na gospodarski načrt.

ŽEBLJARNA

Klub tankim dimenzijam, pomanjkanju delavcev in raznim okvaram so operativni program skupne proizvodnje dosegli s 102,3 %, žebljev pa so prodali za 106,5 % glede na operativni program.

Marjan Beg

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMO ZA MAJ 1987

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA						GOTOVA PROIZVODNJA						ODPREMA za prodajo
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
TALILNICE skupaj	.52.600	49.650	50.287,0	95,6	101,3	—	—	—	10,7	—	—	—	10,7
PLAVŽ	15.800	10.000	9.877,3	62,5	98,8	—	—	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA I	26.650	29.500	29.052,4	109,0	98,5	—	—	—	—	—	—	—	—
— SM	12.500	13.500	13.491,2	107,9	99,9	—	—	—	—	—	—	—	—
— EL	14.150	16.000	15.561,2	110,0	97,3	—	—	—	—	—	—	—	—
— ASEA	6.950	7.500	6.674,3	96,0	89,0	—	—	—	—	—	—	—	—
— LM	7.000	8.300	8.680,3	124,0	104,6	—	—	—	—	—	—	—	—
— BBC	200	200	206,6	103,3	103,3	—	—	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA II	10.000	10.000	11.185,3	111,9	111,9	—	—	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	150	150	172,0	114,7	114,7	—	—	—	10,7	—	—	—	10,7
— jeklo	148	148	170,0	114,9	114,9	—	—	—	10,6	—	—	—	10,7
— kovino	2	2	2,0	100,0	100,0	—	—	—	0,1	—	—	—	—
PLOŠČATI PROGR. skupaj	45.660	44.340	44.479,1	97,4	100,3	20.160	20.035	20.974,6	104,0	104,7	102.244,6		
BLUMING-ŠTEKEL	28.180	27.230	26.918,3	95,5	98,9	4.050	3.850	4.519,8	111,6	117,4	4.579,8		
— bluming	15.120	14.170	12.739,7	84,3	89,9	170	170	443,8	261,1	261,1	377,6		
— štekel	10.960	11.160	12.107,7	110,5	108,5	1.780	1.780	2.005,0	112,6	112,6	1.972,5		
— štekel storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— termična obdelava	2.100	1.900	2.070,9	98,6	109,0	2.100	1.900	2.071,0	98,6	109,0	2.229,7		
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	5.950	5.500	5.758,8	96,8	104,7	5.260	5.260	5.694,6	108,3	108,3	5.094,0		
— valjarna debele pločevine	5.500	5.500	5.758,8	104,7	104,7	—	—	—	—	—	—	—	—
— valjarna debele pločevine storitve	450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA BELA	7.800	7.800	7.898,8	101,3	101,3	7.210	7.210	7.120,2	98,8	98,8	7.268,8		
— hladna valjarna Bela	7.250	7.250	7.174,8	99,0	99,0	—	—	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Bela storitve	550	550	724,0	131,6	131,6	—	—	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA JESENICE	2.100	2.100	2.124,8	101,2	101,2	2.060	2.050	2.031,8	98,6	99,1	1.731,6		
— hladna valjarna Jesenice	2.100	2.100	2.091,4	99,6	99,6	—	—	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Jesenice storitve	—	—	33,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
PROFILARNA	1.630	1.630	1.691,1	103,8	103,8	1.580	1.580	1.520,8	96,3	96,3	1.469,7		
— HOP	1.405	1.455	1.609,0	114,5	110,6	1.3							

utrip sds

Gradbeno-remontne delavnice

Samoupravna delovna skupina tesarjev v gradbeno-remontnih delavnicih šteje devet članov. Sestaja se priložnostno, kadar dobi gradivo, ki ga mora obravnavati, in imajo hkrati njeni člani čas za to. Narava njihovega je namreč tako, da ga ne morejo kadarkoli prekiniti, ampak se morajo roti dogovarjati za dan in uro sestanka. Vodja SDS je Janez Zupan, ki izvaja delo delovodja tesarjev.

Tesarji delamo za Železano odre, se uporabljajo ob remontih peči, pravilni žerjavovi in pri drugih delih. Izdelujemo tudi embalažo, zabokatele, drogove, delovne mize in go.

Naše delo je otežkočeno, saj delamo po obratih, kjer smo izpostavljeni prahu, plinu, hrupu in prepelu; tosto pa delo poteka tudi na veliki višini. V zadnjih dvajsetih letih smo dosegli bistvenega napredku v tehnologiji; zamenjali smo ročno z motorno in konja za prenose materiala s traktorjem, sicer pa smo že vse po starem. Tudi stroj-park v delavnici je zastarel; imamo dva nova lesnoobdelovalna voja, vse ostale naprave pa so še iz ov stare Jugoslavije. Delavnica je trajana; treba bi bilo popraviti odštevalno napravo, obnoviti električno napeljavo in tla, vendar v obratstvu pravijo, da za to ni sredstev. Čeprav si že vrsto let prizadevamo za beneficirano delovno dobo, bi jo tesarji zaradi težkega in nemega dela nedvomno zasluzili, nitem podrocju se nič urejenega. Nutno šele popisujejo dela in avila ter ugotavljajo njihovo težnost, tako da bo treba na dokončevščev še nekaj časa počakati. Nadnje čase imamo probleme z novo materiala, ki ga potrebujejo pri svojem delu. Zaradi teženj po izvajevanju vseh vrst zalog v Železni v skladisih zmanjkuje starejša lesa, zato nam pošiljajo svežete in pa nima take nosilnosti kot presušen les in ni primeren za delavo odrov. Mislim, da pri stvarki vplivajo na varnost delavcev, bi smeli varčevati. Z inflacijo izvajamo precej več sredstev kot za-

tami. Tudi na kadrovskem področju se nas pojavljajo težave. Kadrov je malo, pa tudi njihova struktura vedno slabša. Manjka predvsem avcev za samostojno delo, kar je zazano s specifičnim delom tesarjev v Železarni, na katerega se morajo posamezniki šele privaditi. Tričolka mladih ne usposobi dovolj praktično delo, zato potrebujejo boljšo še precej časa za privajanje dela v proizvodnji. Čeprav se objavljamo razpis za delovne mesta pri nas, je odziv manj kot željen. Ljudje se verjetno zavedajo svosti našega dela in se raje skrivajo za manj naporne ter boljane poklice.

okviru reorganizacije naj bi se oddelek združil z instalacijskim terjavnim oddelkom, katerih delo je povsem drugačno od našega, v takem združevanju ne vidim nobega smisla. Gradbeno-remontne delavnice s tem ne bodo imele več vseh predstavnikov v posameznih odborih in komisijah, ampak bodo izmenjani oddelki imeli skupne dele-

gate; s tem se bo ustrezno zmanjšal tudi naš vpliv na odločanje. Naši delavci niso preveč zadovoljni z zadnjim prevrednotenjem. Menijo da so pridobili eno do dve kategorij v povprečju le formalno, v resnicu pa so nazadovali, saj se je celotni sistem vrednotenja premaknil za štiri kategorije. Pritožili smo se tudi na delavski svet temeljne organizacije, kjer so delegati ocenili upravičenost vsake posamezne pritožbe in upravičene zahteve posredovali arbitražni komisiji na nivoju Železarn. Ta je večino predlogov za višje vrednotenje zavrnila. Menim, da delegati delavskoga sveta temeljne organizacije bolje pozna naše delo kot omenjena komisija, zato bi moral imeti oni zadnjo besedo pri odločjanju o pritožbah, sicer postane vloga delavskoga sveta vprašljiva.«

Joža Ažman, skupinovodja tesarjev, nam je povedal, da rešujejo svojo interno problematiko sproti, ker so tesarji med delovnim časom razklopjeni po celi Železarni in večkrat nimajo časa za sestankovanje. Sicer pa je vprašljiva tudi učinkovitost reševanja problemov preko samoupravne delovne skupine. Tako se na primer problem beneficirane dobe za tesarje, ki so ga ti že pred leti sprožili na sestanku SDS, rešuje še danes. »Tesarji moramo biti pri roki vedno, kadar nas potrebujejo. Naše delo je specifično in zahtevno, tako da posameznik potrebuje nekaj let, da se privadi nanj in ga popolnoma obvlada. V Železarni smo bili doslej premočno cenjeni; obravnavali so nas bolj kot nekakšen privesek, kot da ne bi ničesar prispevali k skupnemu uspehu delovne organizacije. Pomembnost našega dela pride do izraze šele, kadar v posameznih obratih ni mogoče takoj odpraviti nastalih okvar, ker ni dovolj tesarjev, in zato prizvodnja stoje.«

Zaradi težkih delovnih pogojev delavci odhajajo od nas, dobivamo pa kadre z neustreznim kvalifikacijom. Tako večkrat pride do pomanjkanja delavcev, ki bi bili usposobljeni za samostojno delo. Če bomo hoteli pridobiti nove ljudi, bo treba izboljšati sistem nagrajevanja za težka in nevarna dela, saj otežkočeni dodatki ne odtehtajo slabih pogojev dela. Čimprej bi morali uvesti beneficiranje delovno dobo, saj imamo skoraj vse tesarje poklicne bolezni (težave s hrbtenico ipd.), poleg tega pa smo zaradi dela na višini vedno v nevarnosti, da postanemo invalidi. Reorganizacija na nivoju delovne organizacije ni bistveno spremenila našega vsakdanjega dela. Tesarji smo že prej sodelovali z instalaterji, električarji in drugimi. Če bo že prišlo do kakšnih sprememb, se bodo uveljavile na področju vodenja, ne pa v neposredni prizvodnji. Gledate preved-

notenja del in nalog delavci ne vemo, pri čem pravzaprav smo. Moje delovno mesto je sedaj ocenjeno z dvema kategorijama več kot pred spremembjo, vendar ne vem, ali to predstavlja napredok v primerjavi z drugimi delavci Železarn.

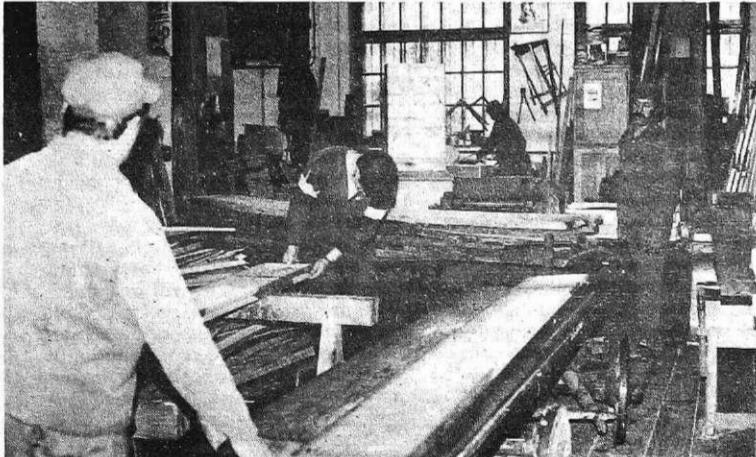
Rudi Mikula dela v gradbeno-remontnih delavnicih kot drugi tesar. V oddelku je šele nekaj mesecov, zato še ne pozna dobro delovanja svoje samoupravne delovne skupine.

»Delo tukaj je tako kot povsod,« pravi Mikula. »Delovni pogoji za mladega človeka niso preveč težki, verjetno pa pridejo s starostjo zdravstveni problemi in druge težave. Moram pa priznati, da je naše delo nevarno, saj lahko vsaka neprevidnost prideve do nesreče.«

Po poklicu sem zidar in se na delo tesarja šele privajam. Zaenkrat še ne opravljam samostojnih del, zato je tudi moj osebni dohodek precej slab. To se mi ne zdi najbolj pravilno, saj imam že sedemnajst let delovne dobe, od tega dve leti v Železarni; ne bi me smeli primerjati z mladimi brez delovnih izkušenj, ki se zaposlijo po končani šoli. Tudi s prevrednotenjem nisem nič pridobil in sem še vedno na repu lestvice nagrajevanja pri nas.«

Vsi naši sogovorniki so nam zadržali, da imajo pri delu zaradi že omenjenih vzrokov sicer precejšnje težave, drugače pa so tesarji dobra ekipa, saj se med seboj razumejo in si pomagajo.

Tanja Kastelic

Tesarji v svoji delavnici (foto: I. Kučina)

Stroški v aprilu

V mesecu aprilu smo prodali 26.612 ton izdelkov osnovne dejavnosti in opravili 866 ton storitev prevaljanja. Dosežena prodajna cena je bila višja od obračunske lastne cene, proizvodni stroški pa nižji od načrtovanih, zato sta obe kategoriji pozitivno vplivali na dosežen rezultat poslovanja v aprilu. Positivni vpliv na rezultat poslovanja so imele še kategorije vključilane del dohodka, odstopanje cen v porabi R-3 in lastni porabi ter ostala odstopanja. Negativno pa so na rezultat poslovanja vplivali materialni stroški za ustvarjanje skupnega prihodka, razlika med domačo in izvozno ceno ter posebni stroški izvoza. Vsota vseh našteti kategorij je bila pozitivna in je znašala 3.723 milijonov dinarjev.

Temeljne organizacije so morale poleg omenjenih kategorij stroškov pokriti še obveznosti do splošne in skupne porabe, ki v cenah niso vključilane, pogodbene in ostale zakonske obveznosti ter razliko med vključilanimi in izplačanimi osebnimi dohodki.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov so se v primerjavi s stanjem na začetku meseca aprila zmanjšale za 168 ton.

Temeljne organizacije so v mesecu aprilu 1987 dosegle za 2.960 mio din nižje stroške od načrtovanih. Pri tem so bili doseženi stroški obračunske lastne cene nižji od načrtovanih za 1.444 mio din, materialni stroški za ustvarjanje skupnega prihodka so bili višji za 82 mio din, vključilani del dohodka pa nižji za 496 mio din. Obvezna revolzarizacija obračunane amortizacije, porabe zalog R-3 in R-6 je v aprilu vplivala na znižanje stroškov v vrednosti 1.103 mio din.

Temeljne organizacije so del doseženega zvišanja oziroma znižanja stroškov od obračunske lastne cene glede na načrtovane prenesle v poslovni rezultat, in sicer skladno z gibanjem zalog R-6 v posamezni TO. V aprilu je prenos znižanja stroškov znašal 1.520 mio din, to pa je vplivalo na celotno znižanje stroškov v vrednosti 3.037 mio din.

Stroški obračunske lastne cene so bili torej nižji za 1.444 mio din, od tega so bili stroški vložka nižji za 778 mio din, prav tako so bili nižji tudi stroški predelave, in sicer za 666 mio din.

V stroške vložka so vključeni višji oziroma nižji stroški od načrtovanih za dosežene izplene, dobropise za odpadek, večjo oziroma manjšo porabo vložnega materiala, boljši oziroma slabši assortiment vložka ter proizvodnje, stroški internih reklamacij, stroški nedokončane proizvodnje ter stroški, ki nastanejo zaradi razlike med nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka.

V stroške predelave so vključeni stroški, ki so fiksnega značaja

(amortizacija, investicijsko vzdrževanje) in so odvisni od dosežene načrtovane proizvodnje, stroški porabljeni energije ter porabljenega materiala v okviru tekočega vzdrževanja.

Znižanje stroškov obračunske lastne cene so v aprilu dosegle vse temeljne organizacije v Železarni.

Na ravni delovne organizacije smo zaradi slabše dosežene izplene od načrtovanega dosegli za 418 mio din višje stroške vložka. Znižanja te vrste stroškov ni dosegla nobena temeljna organizacija. Tako je TOZD Talilnice imela 8 mio din višje stroške zaradi slabše dosežene izplene v jekolivarni, TOZD Ploščati program pa za 335 mio din višje stroške zaradi nižje doseženih izplenov na blumingu in šteklu, prekvalifikacij in nedoseženega izplena v obratu HV Bela. Zvišanje v višini 75 mio din je dosegla tudi TOZD Okrogli program, in sicer največ na račun zvišanja v obratih Valjarna žice in profilov ter Elektrode.

Višje doseženi dobropisi za odpadek od načrtovanih so stroške vložka znižali za 3 mio din. Znižanje teh stroškov so imeli v TOZD Ploščati program in TOZD Okrogli program, zvišanje pa je imela TOZD Talilnice. Manjša poraba vložka, spremenjen assortiment vložka ter kvalitetnejši assortiment dosežene proizvodnje od načrtovane so vplivali na znižanje stroškov vložka v skupni vrednosti 689 mio din. V TOZD Talilnice so dosegli 369 mio din znižanja stroškov. V obratu Plavž so dosegli znižanje stroškov v vrednosti 89 mio din zaradi manjše porabe koksa in predelane rude. V obratu Jeklarna so imeli zlasti zaradi višje vrednosti proizvodnje od načrtovane ter zaradi manjše porabe kovinskih dodatkov v Jeklarni 2 znižanje stroškov v vrednosti 263 mio din, v obratu Livarna pa 17 mio din znižanja stroškov.

V TOZD Okrogli program so dosegli znižanje stroškov v vrednosti 320 mio din zaradi nižje cene gredic iz kontiliva.

Razlika med nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka je stroške vložka znižala za 733 mio din. TOZD Ploščati program je imela znižanje teh stroškov v vrednosti 556 mio din. V okviru te temeljne organizacije so največji del znižanja prispevali naslednji obroti: Valjarna bluming-štekel v vrednosti 112 mio din, HV Bela v vrednosti 300 mio din ter HV Jesenice v vrednosti 108 mio din. Ostalo znižanje je prispeval obrat Valjarna debele pločevine (26 mio din) in obrat Profilarna (10 mio din). TOZD Okrogli program je dosegla za 177 mio din nižje stroške vložka zaradi nižje cene kupljenih elektrod Emona Zagreb v obratu Elektrode, manjše porabe nabavljenih žice v obratu Žebljarna in zaradi nižjih cen nabavljenih žice v obratu Žičarna.

Stroški, nastali zaradi dodatne predelave tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka je stroške vložka znižala za 31 mio din. Spremembe v zalogah nedokončane proizvodnje in ostalo so stroške vložka zvišali za 229 mio din, v glavnem zaradi zvišanja v obratu HV Bela.

Stroški predelave so bili nižji od načrtovanih, in sicer za 666 mio din. Znižanje teh stroškov se imelo vse temeljne organizacije, največji del (368 mio din) pa je dosegla TOZD Talilnica.

Darko Cvenkelj

Tečaji tujih jezikov

Center srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice — enota za izobraževanje ob delu razpisuje vpis v tečaje tujih jezikov po intenzivni metodi:

- nemščina I., II., III. in IV. stopnje
- angleščina I., II. in III. stopnje

Prijavite se lahko v enoti za izobraževanje ob delu po ☎ 35-67.

ZVIŠANJE — ZNIŽANJE PLANIRANIH STROŠKOV APRIL 1987 v 000 din

TOZD	Odstopanje od obrač. LC glede na gibanje zalog R-6	Materialni stroški za ustv. SP	Vkalkulirani del dohodka	Zvišanje — znižanje zaradi revalorizacije stroškov	Skupaj
Talilnica	-396.137	+36.170	-97.862	+89.017	-368.812
Ploščati program	-747.006	+20.636	-232.950	-1.137.588	-2.096.908
Okrogli program	-330.483	+7.793	-59.021	-171.832	-553.903
Tehnične dejavnosti	-45.874	+17.736	-106.520	+117.648	-17.010
SKUPAJ	-1.519.860	+82.335	-496.353	-1.102.755	-3.036.633

OPOMBA: zvišanje stroškov (+)
znižanje stroškov (-)

Gradnja tunelske lužilnice žice

Po več letih prizadevanj končno gradimo novo lužilnico žice. 35-letno obravnavanje bobnaste in gugalne lužilnice je dodata uničilo opremo, halo in zemljišče. Tudi kvaliteta luženja je iz leta v leto padala, delovni pogoji v lužilnici so se slabšali — koncentracija kislinskih hlapov v zraku je bila včasih celo 30 krat večja od dopustne meje.

Specifična poraba sredstev za luženje in površinsko obdelavo žice je zelo visoka — poraba žveplove kisline je 22 kg na tono žice. Sprejemljivo bi bilo od 4 do 10 kg kisline na tono žice. Ekoške razmere v bližnjem okolici lužilnice in reke Save se poslabšujejo zaradi mirovanja regeneracije žveplove kisline in nezadostne neutralizacije odpak.

Neštete težave so narekovali ukrepanje. Odločanje o strategiji razvoja žičarstva na Jesenicah, iskanje najprimernejše variante gradnje in visoki stroški naložb so gradnjo prepotrebne lužilnice zavlačevali in tako prenesli v srednjeročno obdobje 1985-1990.

Možnost, da kupimo opremo Lužilnic žice v Borovljah, ki je obravnavala le tri leta, je prišla v pravem trenutku. Lužilnico gradimo v hali za skladisanje vložka poleg stare lužilnice. Da smo prišli do potrebnega prostora, smo morali porušiti stanovanjsko hišo desno od vhoda v Železarno in podaljšati halo za pet polj.

Lužilnico sestavljajo trije večji in po namenu različni oddelki:

1. lužilnica žice,
2. regeneracija klorovodikove kisline,
3. neutralizacija odpadne vode.

1. Dolgoročni program razvoja žičarne predvideva povečanje deleža specjalnih, visokoogljenih, nizkolegiranih in plemenitih žic. Celotna količina žice bo ostala na ravni sedanje — okoli 63.000 ton. Za to proizvodnjo je potrebno letno površinsko obdelati okoli 90.000 ton toplo valjanje in žarjene žice. Kapaciteta nove lužilnice bo 101.000 ton na leto, kar povsem odgovorja našim potrebam. Lužilnica je tunelska, to pomeni, da so vse kadi v tunelu, na začetku in na koncu linije pa je zaprt prostor z dvema zaporama, ki preprečujejo uhajanje hlapov ob vstopu ali izstopu obešala z žico. Luženje in površinska obdelava poteka avtomatsko in kontrolirano in začetka do konca proizvodnega procesa.

2.Naprava za regeneriranje klorovodikove (solne) kisline sestavlja lužilno linijo zaprt sistem. Izrabljeno kislini, ki vsebuje okrog 5% kisline in 100 g železa na l tekočine se v regeneracijski napravi regenerira in vraca v proces.

V Železarni Jesenice podobna naprava za regeneracijo klorovodikove kisline deluje že več let v HV Bela.

Pri njenem obravnavanju imajo težave s preveliko emisijo kisline in prahu v bližnjo okolico. Zato je potrebno opozoriti na prednost regeneracijske naprave pri novi lužilnici žice. Regeneracija v HV Bela je zelo obremenjena, regeneracija pri lužilnici žice pa bo obremenjena le 50-60 %. V novi regeneraciji ni drobnega prahu, saj ima železov oksid velikost 1 mm (prah, ki nastane pri regeneraciji v HV Bela ima velikost le 0,05 mm).

Zato je tudi nasipna teža železovega oksida iz nove regeneracije večja 3 do 4 krat na liter napram 0,3 do 0,5 kg na liter za železov oksid iz regeneracije v HV Bela. Volumen tako pridobljenega železovega oksida bo zato pri novi regeneraciji 10 krat manjši. Izdelovalec regeneracijske opreme zagotavlja emisije v mejah dovoljenih količin:

zrak iz ventilacije lužilnice max 75g HCl/h,
zrak iz regeneracije max 400g HCl/h in max 80g Fe/h.

Te vrednosti so mnogo nižje od dopustnih — 3 kg HCl/h po zakonskem odlokou za emisije v zrak (Ur. L. SRS 3/77). Tudi onesnaženost zraka v balnem okolju ob objektu regeneracije bo mnogo nižja od dopustne onesnaženosti zraka — odlok o emisijah (Ur. L. SRS 12/76).

3. Neutralizacija odpadne vode lužilnice bo samostojen objekt, v katerem se bodo poleg odpadne vode lužilnice neutralizirale tudi odpadne vode pocinkovalnice. Kisle odpadne vode bomo neutralizirali z apnenim mlekom. Pri neutralizaciji nastanejo soli in hidroksidi, ki se potem zaradi teže usedajo na dno. Mulj, ki vsebu-

je 98 % vode, bomo dehidrirali v okvirni filtrirni stiskalnici. Blato bo imelo potem le še 40 % vode in ga bomo vozili s kontejnerji v opekarino ali cementarno in koristno uporabili. Ves postopek neutralizacije, aeracije, usadanja, dodajanja kemikalij in kontrolo bo avtomatsko voden. Področje celotne lužilnice žice bo imelo samo en iztok in to preko neutralizacije. Na izpustu iz neutralizacije bo stalna kontrola odpadne vode, ki bo v primeru premalo očiščene vode opozorila na napako.

Vsi možni vplivi na okolje so dobro pretehtani in zmanjšani na minimum. Hrup v delovnem okolju bo maksimalno 65 dB, predvsem zaradi transportnih naprav. Možni izvori hrupa do 85 dB so ventilatorji za dovod zraka in odsesavanje hlapov ter črpalki za odpake in mulj, zato bodo oddvojeni od delovnega okolja oziroma zvočno izolirani.

Za transport in skladisanje nevarnih snovi (kisline, lug, apno itd.) je zaradi možnosti razsutja ali razlitja predvidena gradnja lovilnih posod in filterov. Zaradi smotrnejše porabe sredstev za luženje in površinsko obdelavo žice bo tudi veliko manj transporta nevarnih snovi — trikrat manj avtocisteren z nevarnim tovorom na področju Žičarne.

Podatki, ki smo jih dobili od izdelovalcev opreme, smo v določenem obsegu preverili. Lužilnico smo si še za časa obravnavanja v Borovljah tudi ogledali, izvedeli luženje večje količine naše žice in vzeli tudi več vzorcev, ki so potrdili ekološko neoporečnost obrata.

Sedaj je le od strokovnih delaycev Gradbinca, Hidromontaže in Železarne odvisno, da lužilnico zgradijo tako, kot je načrtovana. Kadri, ki bodo s temi napravami delali, pa bodo morali res skrbeti, da naprave za varovanje okolja le tega ne bodo onesnaževale.

V imenu skupine za proizvodnjo in vzdrževanje lužilnice žice Janez Kunstselj

proizvodnega procesa, veliko več denarja pa bodo vložili tudi v naprave za zaščito okolja in za zmanjšanje porabe energije.

Železarji opozarjajo na velik strateški pomen železarstva in jeklarstva ter njegovo vlogo pri razvoju ostale industrije in ne nazadnje tudi na svoj družbeni pomen. Zato menijo, da bi morali poiskati take oblike financiranja, ki bi omogočile predviden razvoj. Če ne, se bo razkorak med pred ideno ponudbo in povpraševanjem še povečal.

Pri tem nekateri razmišljajo o trdnejših organizacijskih oblikah jugoslovenskih železarjev, nekakšnem koncernu, ki bi združeval in usmerjal denar in omogočil večji pretok znanja pa tudi skladno proizvodnjo. Nič pa ni bilo govora o neizrabljene zmogljivosti; v Jugoslaviji imamo za 11,5 milijonov ton proizvodnih zmogljivosti za jeklarske izdelke, ki so izkoriščene le 52 odstotno in za 6 milijonov ton jekla, ki so izkoriščene le 74 odstotno. Tudi pri pridobivanju železove rude so zmogljivosti izkorističene le 73 odstotno.

(Iz Gospodarskega vestnika
št. 20, 29. maj 1987,
povzela Lilijana Kos)

izdelkov s povpraševanjem. Metalurgi oblikujajo, da bodo do leta 1990 poskušali uskladiti večji del proizvodnje 36 skupin jeklarskih proizvodov, pa tudi posameznih izdelkov znotraj teh skupin, tako po kvaliteti kot po količini z zahtevami trga. Določene jeklarske izdelke bomo tudi potem še uvažali, tako valjano žico, ladijsko pločevino in brezšivne cevi, vendar bo ta uvoz precej manjši kot sedaj. S povečanjem proizvodnje in usklajeno ponudbo bi lahko zmanjšali uvoz jeklarskih izdelkov z doseganjih 19 odstotkov porabe na 15 odstotkov porabe jekla v Jugoslaviji in tako prihranili okoli milijarda dolarjev.

Prizadevanja železarjev v Jugoslaviji bodo predvsem v tem, da zmanjšajo in kasneje tudi opustijo proizvodnjo jekla v Siemens - Martinovih pečeh in povečajo proizvodnjo jekla v konvertorskih pečeh. Povečali naj bi tudi delež kontinuirnega liva in uvajali nove tehnologije izvenpečne obdelave. V vseh železarnah namejavajo uvesti računalniško vodenje

V grapi (foto: I. Kučina)

Enajsto delovno srečanje kovinarjev v gorenjskih občinah

V dneh od 25. do 17. junija bo v gorenjskih občinah potekalo enajsto delovno srečanje kovinarjev Slovenije v spomin na Franca Leskoška Luka, ki bi letos praznoval 90-letnico rojstva. Organizacijski odbor, ki deluje pri meodbinskom svetu ZSS za Gorenjsko, je v sodelovanju z občinskimi sveti ZSS že sestavil okvirni program srečanja in izvedbeni program tekmovanja. Pokrovitelj letosnjega srečanja so: SOZD Slovenske železarne, SOZD Iskra in SOZD Integral.

V soboto, 27. junija, bodo tekmovalni izdelki razstavljeni v Festivalni dvorani na Bledu, kjer bo po ogledu Begunj v popoldanskih urah razglasitev rezultatov, podelitev priznanj in zaključek letosnjega srečanja.

Organizacijski odbor je tudi že razpisal razstavo inovacij pod gesmom »Naredimo inovacijo slovenskih kovinarjev«. Razstava inovacij bo v dneh od 22. do 27. junija v prostorih Skupščine občine Kranj.

Srečanje, oziroma proizvodno-delovno tekmovanje kovinarjev Slovenije je povezano s praznovanjem dneva kovinarjev Jugoslavije, ki ga vsako leto praznujemo 10. oktobra v spomin na leto 1910, ko se je na ta dan v sindikat kovinarskih delavcev Hrvaške in Slovenije vpisal tovaris Tito. Proizvodno delovna tekmovanja so pomemben element v naših prizadevanjih za boljše in kakovostenje delo, za iskanje novih tehničnih in tehnoloških rešitev, za osvajanje novih znanj ter utrjevanje vezi med znanostjo in praksco.

Tekmovanje voznikov motornih vozil, avtomehanikov in avtoelektrikarjev

V okviru regijskega proizvodnega tekmovanja bo na Jesenicah 13. junija tudi tekmovanje voznikov motornih vozil, avtomehanikov in avtoelektrikarjev:

- ob 7. uri zbor udeležencev pred osnovno šolo Tone Čufar na Plavžu
- ob 7.30 teoretični del tekmovanja — preizkus znanja za voznike, mehanike in avtoelektrikarje v učilnicah OŠ Tone Čufar
- ob 8.30 praktični del tekmovanja za voznike na prostoru pri blagovnem skladisu Železniške postaje Jesenice na Spodnjem Plavžu za avtomehanike in avtoelektrikarje v delavnici Integral TOZD MPPD Jesenice
- ob 14. uri promenadni koncert godbe na pihala pred OŠ Tone Čufar
- ob 15. uri povorka udeležencev tekmovanja, uniformiranih šoferjev in vozil od Univerzala do OŠ Tone Čufar, razglasitev rezultatov in zaključek tekmovanja.

Prispevki za medicinske aparature

V maju so za medicinske aparature v jeseniški bolnici darovali:

Sostanovalci Ceste revolucije 8, Jesenice — namesto cvetja na grob pokojne Majde Smrekar — 28.910 din;

Center srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice — namesto venca pokojni Majdi Smrekar — 20.000 din;

Sindikalna podružnica OŠ Bohinjska Bistrica — prispevek — 30.000 din;

Železarna Jesenice — odstopljen honorar od Železarja — 1.015 din;

Železarna Jesenice — odstopljen honorar Sandija Kotnika za april od Železarja — 5.470 din;

Železarna Jesenice — odstopljen honorar za mesec april od Železarja — 4.388 din;

Sostanovalci Titove 82, Jesenice — namesto cvetja na grob pokojne Katarine Varl — 8.300 din;

Francka Ogrinc, Bokalova 4, Jesenice — namesto venca pokojni Alojzij Ažman — 20.000 din;

Hilda Kliček, Tavčarjeva 6, Jesenice — namesto venca pokojni Alojzij Ažman — 20.000 din;

Vajsovi iz Vrbe — namesto cvetja na grob prijatelja Miloša Štera — 20.000 din;

Železarna Jesenice — OO KSI — prispevek po sklepku kolektiva splošno varnostne službe — 30.000 din;

Anica Svoljšak, Delavska 6, Mojstrana — namesto cvetja na grob pokojne Tončke Kotnik — 5.000 din;

OOS Vodovod Jesenice — namesto cvetja za pokojno Alojzijo Ažman — 20.000 din;

OOS Vodovod Jesenice — namesto cvetja za pokojnega Mihaela Vovka — 20.000 din;

OOS Vodovod Jesenice — prispevek kolektiva — 20.000 din;

DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice — namesto cvetja na grob pokojni ženi Zdravka Kotnika in pokojni mami predsednika Joža Varla — 20.000 din;

OO ZK Dovje - Mojstrana — namesto cvetja pokojni Tončki Kotnik — 10.000 din;

Železarna Jesenice — Remontne delavnice — Lojetovi sodelavci — namesto cvetja na grob pokojne Katarine Varl — 11.000 din;

Ivan in Draga Žemva, Spodnje Gorje 96 — namesto cvetja na grob pokojne Tončke Kotnik — 10.000 din;

CSUI Jesenice — družboslovno jezikovna in zdravstvena usmeritev — namesto cvetja na grob pokojne Majde Smrekar — 38.000 din;

Hišni svet Hrušica 62 — namesto venca na grob pokojnega Franceta Babiča — 19.000 din.

Skupna vsota zbranega denarja je v letosnjem letu 2.948.082 dinarjev. Delavci Splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železarja se zahvaljujemo za prispevke!

Pridružiti se tudi vi in prispevki namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno nakaže na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, številka 51530-603-31205, z navedbo: »namesto venca za tega in tega ..., darila in podobno.«

PREDLOGI SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV ZA REFERENDUM 30. JUNIJA

Na podlagi 150. člena statuta Železarne Jesenice in v skladu z 226. členom in 234. členom samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo Železarna Jesenice so delavci temeljnih organizacij in delovne skupnosti Železarne Jesenice sprejeli na referendumu dne

Spremembe in dopolnitve statuta delovne organizacije Železarna Jesenice

1. člen

4. člen se spremeni:

Proizvodni proces je v Železarni naravnан tako, da prehajajo izdelki od temeljne organizacije TALILNICE v temeljni organizacijski Ploščati programi in Okrogli programi, ki izdelujeta končne izdelke, namenjene prodaji na trgu.

Ob teh temeljnih organizacijah delujejo tudi storitvene temeljne organizacije, ki s svojim delovanjem omogočajo normalni potek proizvodnje.

2. člen

6. člen se spremeni:

Delavci temeljnih organizacij, povezanih s skupnimi interesami Železarno, soglašajo, da za potrebe opravljanja administrativnih, strokovnih, splošnih in pomožnih tehničnih del v skladu s 153. čl. samoupravnega sporazuma o združitvi, organizirajo delovno skupnost, ki je organizirana v sektorje in službe.

Organizacija posameznih delov je prepričena delavcem delovne skupnosti.

3. člen

17. člen se spremeni:

Temeljne organizacije, združene v Železarno, opravljajo naslednje glavne dejavnosti:

Temeljna organizacija TALILNICE JESENICE:

proizvodnja surovega železa in njegovih sestavin, surovega jekla ter ulitkov iz jekla in barynki kovin.

Temeljna organizacija PLOŠČATI PROGRAM JESENICE:

proizvodnja toplo in hladno valjanih trakov, pločevine, lamel izdelkov in polizdelkov iz pločevine in trakov.

Temeljna organizacija OKROGLI PROGRAM JESENICE: proizvodnja valjane v vlečene žice, vlečenih, brušenih, luščenih in valjanih jekel, žičnikov, elektrod ter dodajnih materialov za varjenje.

Temeljna organizacija TEHNIČNE DEJAVNOSTI JESENICE:

izdelava in popravilo strojev, sklopov, konstrukcij in valjavičnih priborov, izvajanje elektro, strojnih in gradbenih del, opravljanje remontov, vzdrževanje naprav in izvajanje tehničnega nadzora, proizvodnja in distribucija elektro in toplotnih energetskih medijev, plinov, goriv in voda, opravljanje notranjega železniškega in cestnega prometa.

Temeljna organizacija KOMERCIALA:

- storitve na notranjem trgu:
- a) nabava reprodukcijskega in investicijskega materiala ter opreme na domačem trgu,
- b) prodaja vseh izdelkov in storitev lastne proizvodnje in kooperantov na domačem trgu,

c) maloprodaja stranskih izdelkov in storitev drugih temeljnih organizacij,

d) storitve na zunanjem trgu:

a) izvoz lastnih izdelkov in storitev ter izdelkov in storitev drugih organizacij združenega dela,

b) uvoz surovin, reprodukcijskega materiala in rezervnih del za sprotne in investicijsko vzdrževanje ter opreme, vse za lastne potrebe in potrebe drugih organizacij združenega dela,

— raziskava in analiza tržišča, analiza cen in izdelava cenika.

Temeljna organizacija DRUŽBENI STANDARD:

opravljanje gostinskih, turističnih in rekreacijskih storitev in dejavnosti družbene prehrane.

4. člen

18. člen se spremeni:

Glavne dejavnosti Železarne so glavne dejavnosti, ki jih opravljajo temeljne organizacije v njeni sestavi.

5. člen

19. člen se spremeni:

Poleg glavne dejavnosti opravlja Železarna še naslednje stranske dejavnosti:

- uvoz in izvoz izdelkov,
- projektiranje in izdelovanje investicijskih programov, investicijsko-tehnične dokumentacije, gradnja investicijskih objektov, opravljanje projektantskih in izvedbenih nadzorov, izvajanje inženiringa zase in za druge,

— analiza in raziskave surovin in jekel,

— storitev računskega centra, oblikovanje poslovnih sistemov, organizacija in študij dela ter nagrajevanja,

— sociološko-psihološke študije,

— storitev s področja požarne varnosti in reševanja.

6. člen

20. člen se spremeni:

Železarno zastopa in predstavlja predsednik poslovodnega odbora, ki je njen zakoniti zastopnik in podpisuje v njenem imenu. Poleg predsednika poslovodnega odbora Železarno predstavljajo še podpredsedniki poslovodnega odbora.

Predsednik poslovodnega odbora v pravnem prometu s tretjimi lahko sklepa vse pogodbe in opravlja druga dejanja, s tem da sklepa naslednje pogodbe:

- investicijske pogodbe vseh vrst,
- posojilne pogodbe,
- pogodbe o nakupu in prodaji nepremičnin,

— pogodbe o nakupu in prodaji osnovnih sredstev,

— pogodbe o trajnem poslovnom sodelovanju in skupnem vlaganju s tujimi partnerji po sklepu delavskoga sveta temeljne organizacije, za katero sklepa pogodbo, oziroma delavskoga sveta Železarne, kadar gre za pogodbo iz združenih sredstev.

7. člen

Zamenjata se 21. in 22. člen tako, da postane 22. člen 21. člen in 21. člen 22. člen.

Novi 21. člen:

Podpredsedniki poslovodnega odbora zastopajo in predstavljajo Železarno v okviru pristojnosti poslovodnega odbora iz 127. člena samoupravnega sporazuma o združitvi in na podlagi pooblastila, ki jim ga da predsednik poslovodnega odbora.

8. člen

32. člen se spremeni:

Delavci uresničujejo samoupravljanje in odločanje o skupnih zadevah, dogovorjenih s samoupravnim sporazumom o združitvi, z osebnim izjavljanjem, prek delegatov v samoupravnih organih in skupščinah družbeno-političnih ter samoupravnih interesnih skupnosti.

9. člen

36. člen se dopolni:

Pisno gradivo, o katerem bo tekla poprejšnja obravnava, mora biti objavljeno v glasilu Železar, na oglašnih deskah ali na drug način pa takrat, kadar bo tekla poprejšnja obravnava brez objave v glasilu Železar.

10. člen

38. člen se dopolni:

Po opravljeni poprejšnji obravnavi delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti povzamejo razpravo, uskladijo pripombe in oblikujejo stališča s predlogi za spremembe in dopolnitve ter jih posredujejo delavskemu svetu Železarne.

Nasprotja med stališči temeljnih organizacij in delovne skupnosti se uskladijo na delavskem svetu Železarne z večino glasov vseh prisotnih delegatov. Tako določen predlog se posreduje prek delavskih svetov temeljnih organizacij in delovne skupnosti v odločanje z osebnim izjavljanjem.

11. člen

39. člen se spremeni:

Delavski svet oblikuje osnutek za poprejšnjo obravnavo med delavci temeljnih organizacij, kadar se na ravni Železarne odloča o:

- kreditnih pogodbah za investicijska vlaganja,

- drugih pogodbah in samoupravnih sporazumih, s katerimi se pridobijo večja sredstva za razširitev materialne osnove dela,

- združitvi sredstev lastne akumulacije za dolgoročnejše vlaganje v lastne organizacije združenega dela in druge oblike združevanja teh sredstev,

- spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi v Železarno,

- samoupravnemu sporazumu o osnovah planov,

- sklepah, ki se nanašajo na odpoved pravice do povrnitve združenih sredstev, oziroma ali nadomestila za gospodarjenje z združenimi sredstvi, kadar gre za uresničevanje skupnih ciljev v skupnem delu, skupnem doseganjem dohodka ob skupnem riziku.

Delavski svet oblikuje osnutek za poprejšnjo obravnavo med delavci temeljnih organizacij in delovne skupnosti, kadar se na ravni Železarne odloča o:

- statutu Železarne in Slovenskih železarn,

- skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo,

- neodplačanem prenosu osnovnih sredstev z ene družbene osebe na drugo.

12. člen

41. člen se spremeni:

Delavci odločajo na referendumu o:

- samoupravnem sporazumu o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo,

- samoupravnem sporazumu o združitvi Železarne v sestavljeni organizaciji in druge skupnosti,

- statutu Železarne in statutu Slovenskih železarn,

- skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo,

- neodplačanem prenosu osnovnih sredstev z ene družbene osebe na drugo.

13. člen

1. odstavek 42. člena se dopolni:

Referendum o vprašanjih iz prejšnjega člena razpiše delavski svet Železarne po končani poprejšnji obravnavi potem, ko na predlog ni bilo bistvenih pripomb.

14. člen

47. člen se dopolni:

Na seji delavskoga sveta Železarne po predstavitvi obrazloženega predloga delegati posameznih temeljnih organizacij in delovne skupnosti pojasnijo stališče delavcev oziroma delavskoga sveta temeljne organizacije. Če je stališče vseh delegatov temeljnih organizacij o vprašanjih, o katerih se odloča, soglasno, je sklep sprejet.

Če stališče delavcev temeljnih organizacij in delovne skupnosti oziroma njihovih delavskih svetov ni soglasno, oblikujejo delegati nov predlog z večino glasov vseh prisotnih delegatov, pri čemer upoštevajo skupne in splošne družbene interese. V tem primeru se celotni postopek, vključno s poprejšnjo obravnavo, ponovi.

O vprašanjih, za katera ni potrebno soglasje, delavski svet odloča z večino glasov vseh delegatov, vendar se tudi v tem primeru usklajujejo stališča ob spoštovanju načela iz drugega odstavka tega člena.

15. člen

72. člen se spremeni:

Posamezni izvršilni organi imajo naslednje pristojnosti:

a) Odbor za gospodarstvo

Predloga:

- planske akte, razvojne in druge načrte Železarne,

- ukrepe v zvezi z rezultati periodičnih in zaključnega računa Železarne,

- ukrepe v zvezi z gibanjem stroškov, reklamacij in osebnih dohodkov.

Sprejema:

- četrtnete in krajše operativne plane Železarne,

- programe amortizacijskih zamenjav in manjših načrtov.

Izvršuje:

- sklepe delavskoga sveta s področja gospodarjenja in poslovne politike,

- sklepe s področja raziskav, izumov in racionalizacije ter usmerjanja tovrstno dejavnost,

- ostale konkretne naloge, ki jih zahteva delavski svet Železarne.

Obravnava:

- predloge in stališča v zvezi s planskimi akti Železarne,

- predloge programov raziskovalne dejavnosti.

— predloge investicijskih in ostalih ekonomskih elaborov,

— predlog programa tržnih raziskav,

— smernice in program inovacijske dejavnosti.

b) Odbor za samoupravne splošne akte

PREDLOGI SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV ZA REFERENDUM 30. JUNIJA

Poslovodni odbor dela na sejah, ki jih sklicuje predsednik, njegovi odsotnosti pa podpredsednik za proces, oziroma na dlagi pooblastila ali dogovora katerikoli podpredsednik.

Predsednik sklicuje seje na podlagi sprejetega programa, lastno pobudo ali na pobudo enega izmed podpredsednikov poslovodnega odbora, delavskega sveta temeljne organizacije, odbora delavske kontrole in sindikata.

18. člen

75. člen se spremeni:
Predsednik in podpredsedniki poslovodnega odbora so odvorni za delo poslovodnega odbora, poleg tega pa vsak zase delo s področja 127. člena samoupravnega sporazuma o razširitvi, katerega opravljajo samostojno na podlagi pooblastil smernic.

19. člen

Za 75. členom se dodajajo členi 75. a, b, c, in d.

75. a člen

7. Koordinacijski organ Železarne

Kolegij Železarne:

Kolegij Železarne sestavlja:
— direktorji temeljnih organizacij,
— direktorji sektorjev,
— vodja delovne skupnosti,
— poslovodni odbor,
— predsednik delavskega sveta Železarne,
— vodja CSI,
— predstavniki družbenopolitičnih organizacij Železarne.

75. b člen

Kolegij Železarne predlaga in odloča:

— o poslovno-proizvodni problematiki Železarne,
— o skupnih aktivnostih,
— o izvajanju poslovne politike.

Poslovodni kolegij:

Poslovodni kolegij sestavlja:
— poslovodni odbor,
— direktorji temeljnih organizacij,
— vodja delovne skupnosti.

Poslovodni kolegij iz svoje pristojnosti:

— spremja poslovno politiko,
— usklajuje poslovne odločitve,
— operacionalizira skupne ukrepe na nivoju Železarne,
— določa prioritete v poslovanju,
— daje posamezne naloge direktorjem temeljnih organizacij.

75. c člen

Koordinacija procesa:

Koordinacija procesa je koordinacijski organ, ki vsebinsko in skupnih dokumentov operativno opredeljuje in določa glede predvidena časovna obdobja.

Koordinacijski procesa sestavlja:

— podpredsednik za proces, ki koordinacijo vodi,
— predstavniki temeljnih organizacij Talilnice, Okroglih program, Ploščati program, Tehnične dejavnosti in Komerc,

— predstavnik sektorja za tehnično kontrolo,

— predstavnik službe plan procesa.

d člen

Koordinacija procesa:

— usklajuje poslovno-proizvodne možnosti glede na poslovno politiko Železarne in optimalni pretok materiala (predstov dela),

— usklajuje mesečni operativni program proizvodnje in delovanja,

— predlaga rešitev za tehnološko ozka grla v proizvodnji,
— predlaga ukrepe v zvezi z reklamacijami,
— določa o prioritetah proizvodnje,
— nadzoruje zaloge medfazne proizvodnje in končnih delkov.

20. člen

V 77. členu se črta zadnja alineja.

21. člen

Doda se novo poglavje z naslovom: Skupne posebne dejavnosti.

Doda se novi 80. a člen:

Delavci vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti delajo neposredno s tajnim glasovanjem skupne posebne dejavnosti za delegiranje delegatov v:

— skupščino občinske raziskovalne skupnosti,
— skupščino občinske skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne prekskrbe občine Jesenice,
— skupščino območne vodne skupnosti,
— skupščino območne energetske skupnosti,
— skupščino območne PIT skupnosti,
— skupščino temeljne skupnosti železniškega in luškega mesta Kranj in skupščino SIS za železniški in luški promet S.

Delegacije iz prve in druge alineje štejeta po 15 delegatov, glede pa po 9. Te delegacije se volijo istočasno kot ostale dejavnosti za skupščine družbenopolitične skupnosti in samoupravne interesne skupnosti, in sicer vsake štiri leta.

22. člen

88. člen se spremeni tako, da se beseda »vodja« zamenja z »vedo direktor, spremeni se besedilo točke 2, 6 in 7.

V 19. členu samoupravnega sporazuma o združitvi so določena dela in opravila s posebnimi pooblastili in odgovornostmi tem statutom pa so določeni pogoji, ki jih mora kandidat izpolnjevati in splošne pristojnosti.

Točka 2 se črta in se nadomesti:

2. Direktor sektorja za razvoj in raziskave

a) pogoji:

— visoka šola metalurške ali tehnične usmeritve
— pet let delovnih izkušenj.

b) dela in naloge:

— organizira, koordinira, vodi in nadzira dela in naloge sektorja za raziskave in razvoj,
— izvaja raziskovalno politiko temeljnih in aplikativnih dejavsk in skladno s planskimi akti Železarne,
— spodbuja razvoj izumiteljstva, iznajditeljstva.

Točka 6 se spremeni:

Direktor sektorja za tehnično kontrolo

a) pogoji:

— visoka šola tehnične smeri,
— pet let delovnih izkušenj

b) dela in naloge:

— organizira, koordinira, vodi in nadzira delo sektorja,
— skrb za izvajanje politike kakovosti v Železarni,
— izvajanje pooblastila iz 54. člena samoupravnega sporazuma o združitvi.

Točka 7

Direktor sektorja za inženiring

a) pogoji:

— visoka šola tehnične ali ekonomske usmeritve, pet let delovnih izkušenj,
— zunanjetrgovinska registracija.
b) dela in naloge:
— koordinira, organizira, vodi in nadzira dela sektorja inženiring,
— izvaja modernizacijo Železarne v skladu s planskimi dokumenti,
— sklepa, podpisuje in sopodpisuje pogodbe z delovnega področja inženiring,
— zastopa Železarno na podlagi specialnega pooblastila.

23. člen

89. člen se spremeni:

Vodja službe plan procesa in centra za samoupravljanje in informiranje nista delavca s posebnimi pooblastili nasproti tretjim. Njun položaj je za Železarno posebej pomemben, zato imata pooblastila in odgovornosti znotraj Železarne.

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje in ima naloge:

1. Vodja službe plan procesa

a) pogoji:

— visoka šola tehnične ali ekonomske usmeritve,
— pet let delovnih izkušenj na področju metalurgije.

b) dela in naloge:

— organizira, vodi in nadzira delo službe,
— koordinira in vodi naloge v proizvodnem procesu, izhajajoč iz naročil proizvodnje in vložka ter na podlagi navodil podpredsednika za proces,
— pripravlja osnutek mesečnega operativnega plana,
— pripravlja ukrepe za izvajanje operativnega plana s težnjo optimalnih poslovnih rezultatov,
— obvešča podpredsednika za proces o problematičnem proizvodnje in poslovanju,
— odgovarja za pravočasnost in točnost podatkov, ki jih pripravlja služba,
— na podlagi poslovnih informacij določa zaporedja v proizvodnji.

2. Vodja centra za samoupravljanje in informiranje

a) pogoji:

— visoka šola družboslovne usmeritve,
— pet let delovnih izkušenj na področju samoupravljanja, novinarstva in informiranja.

b) dela in naloge:

— organizira, koordinira, vodi in nadzira delo centra,

— skrb za funkcioniranje samoupravnega sistema na ravni Železarne,
— vodi in izbira metode obveščanja.

24. člen

V 91., 97., 100. in 102. členu se beseda »član poslovodnega odbora« zamenja z besedo »podpredsednik«.

25. člen

V 93. členu se drugi odstavek črta.

26. člen

Poglavlje Samoupravna delavska kontrola od čl. 104 do 128 se črta.

27. člen

139. člen se spremeni:

Kadar temeljne organizacije, združene v Železarno, ne morejo rešiti spora, ki je nastal v medsebojnih razmerjih, prek organov upravljanja, začnejo postopek za rešitev spora pred arbitražno komisijo iz 197. člena samoupravnega sporazuma o združitvi.

28. člen

140. člen se spremeni:

Postopek začne ena izmed prizadetih temeljnih organizacij s pobudo delavskemu svetu Železarne. Delavski svet pobudo oceni in o svoji odločitvi obvesti predsednika arbitražne komisije ter določi rok, v katerem mora ta razpisati obravnavanje spora.

29. člen

141. člen se spremeni:
Predsednik arbitražne komisije nato pozove obe ali več sprti strani, da v skladu s 199. člonom samoupravnega sporazuma o združitvi določijo arbitre v komisijo in predsedniku predložijo gradivo.

30. člen

Preciščeno besedilo objavi po sprejetju sprememb na referendumu delavski svet Železarne.

31. člen

Samoupravni splošni akti, ki so v nasprotju s tem statutom, morajo biti usklajeni v šestih mesecih po sprejetju sprememb tega statuta.

Izvolitev in konstituiranje organov po teh spremembah statuta mora biti opravljeno do 30. septembra 1987.

Spremembe statuta začnejo veljati osmi dan po objavi v glasilu Železar.

Novi 8. člen

Vrednost enote enostavnega dela določajo delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti v skladu s skupno dogovorjeno politiko v Železarni in jo opredelijo v letnih gospodarskih načrtih.

Črtata se podnaslova.

— Ugotavljanje in vrednotenje zahtevnosti del in nalog in
— Vrednotenje časovne razporeditve del in nalog.

10. člen postane 9. člen

Posebne pogoje dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa, vrednotimo po naslednjih osnovah in merilih:

nočno delo — 50 % na osnovu
redno delo v popoldanskem času — 13 % na osnovu
delo na dan nedelje — 50 % na osnovu
delo na dan državnega ali republiškega praznika — 75 % na osnovu
delo v podaljšanem delovnem času — 50 % na osnovu
redno delo v deljenem delovnem času, če je prekinitev daljša od dveh ur — 16 % mesečnega poprečja OD gospodarstva SRS, ki ga določajo družbene usmeritve
redno delo v deljenem delovnem času, če prekinitev traja 1 do 2 ure — 8 % mesečnega poprečja OD gospodarstva SRS, ki ga določajo družbene usmeritve.

11. člen postane 10. člen

Za delo na dan nepremakljivega praznika, ki pride na nedeljo, se delavcu priznava praznični dodatek.

Če je premakljiv praznik na nedeljo, pripada dodatek za praznik tudi za prvi naslednji delovni dan.

12. člen postane 11. člen

Podpoglavlje Merila učinkovitosti izvajanja del in nalog se spremeni

2.2. Učinkovitost izvajanja del in nalog

13. člen se črta

15. člen postane 12. člen

14. člen postane 13. člen

Osnova za izračun učinkovitosti del in nalog je relativna vrednost, določena na osnovi metodologije ugotavljanja zahtevnosti del in nalog.

16. člen postane 14. člen

Izhodišče ugotavljanja učinkovitosti del je enakovredno za vse dela in naloge. Delavcu pri 100 % izpolnitvi normativna (programa) dela pripada osebni dohodek, ki izhaja iz ugotavljanja zahtevnosti dela. Slabše ali boljše izpolnjevanje normativna (programa) dela vpliva v enakem odstotku na višino osebnega dohodka.

Novi 15. člen

Temeljne organizacije in delovne skup

PREDLOGI SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV ZA REFERENDUM 30. JUNIJA

ktivnih vplivov, se odbor za gospodarstvo odloči za spremembo osnov izračuna učinkovitosti.

V primeru podpoprečne učinkovitosti delavca se odbor za gospodarstvo na podlagi analize odloči za enega od ukrepov:

- potrdi veljavni normativ ali ga zniža,
- zahteva spremembo organizacije dela,
- da pobudo za ugotovitev strokovne usposobljenosti delavca,
- da pobudo za uvedbo disciplinskega postopka.

O spornih primerih iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena odloča delavski svet.

22. člen postane 21. člen

Kriterije za doseganje pričakovanih rezultov usklajuje služba za študij dela in časa na osnovi določil pravilnikov o delitvi osebnega dohodka in pravilnika o normah.

23., 25., 26. in 30. člen se črtajo.

24. člen postane 22. člen

25. člen postane 23. člen

V pravilnikih o delitvi osebnega dohodka opredelijo temeljne organizacije in delovna skupnost najmanj tri stopnje ugotavljanja učinkovitosti:

Odlično izvajanje naloga — delavec presega pričakovane rezultate za 10 do 20 % in hkrati dokazuje strokovnost po merilih strokovnega razvoja.

Dobro izvajanje naloga — delavec dosega pričakovane rezultate v mejah +10 %.

Slabo izvajanje naloga — delavec dosega manj kot 90 % pričakovana rezultata.

27. člen postane 24. člen

28. člen postane 25. člen

29. člen postane 26. člen

31. člen postane 27. člen

32. člen postane 28. člen

33. člen postane 29. člen

Pred poglavje Stimuliranje strokovnega razvoja se doda številka:

2.3. Stimuliranje strokovnega razvoja

34. člen postane 30. člen

S sistemom strokovnega razvoja bomo vzpodbjali pridobivanje šolske izobrazbe, dodatno izobraževanje, usposobljenost za izvajanje različnih del, izvajanje samokontrole, uspešno delo v projektnih skupinah, inventivno dejavnost, prenos pridobljenega znanja na sodelavce, uveljavitev v strokovnem svetu in druge oblike ustvarjalnosti.

Sistem strokovnega razvoja sestavlja dve enakovredni sestavini: dosežena izobrazba in druge oblike strokovnosti. Seštevek ovrednotenih dokazov strokovnosti in izobrazbe uvršča delavca v vrstni red po strokovnosti v kvalifikacijski skupini. Dokazi strokovnosti imajo omejeno dobo trajanja. Izjemna je le formativna šolska izobrazba.

35. člen postane 31. člen

Strokovnost je dokazana, če so presegeni delovni rezultati, ki so opredeljeni z opisom del in nalog in ciljnim vodenjem. Brez dokazane strokovnosti ni mogoče pridobivati osebnega dohodka na tej osnovi.

36. člen postane 32. člen

Stopnje strokovnosti ugotavlja in tekoče spreminja, urejuje in dopolnjuje strokovna služba na ravni Železarne ločeno za šest kvalifikacijskih skupin (po kvalifikacijah, ki jih zahteva delo):

- zelo zahtevna strokovna dela, za katera se zahteva visoka strokovna izobrazba,
- zahtevna strokovna dela, za katera se zahteva višja strokovna izobrazba,
- zahtevnejša strokovna dela, za katera se zahteva izobrazba po štiriletnem izobraževalnem programu,
- zahtevna raznovrstna dela, za katera se zahteva izobrazba po triletnem programu,
- srednje zahtevna in manj zahtevna dela, za katera se zahteva dvoletni program strokovne izobrazbe,
- enostavna dela, za katera se zahteva program osnovne izobraževanja.

37. člen postane 33. člen

38. člen se črta

39. člen postane 40. člen

Sistem strokovnega razvoja bomo uveljavljali postopno. V prvi fazi se uporablja le ena tretjina vrednosti stimulacije, v drugi fazi 2/3 vrednosti stimulacije. Ko bo mogoče uveljavljati vsak dokaz strokovnosti, se bo stimulacija začela uporabljati v polni vrednosti.

V prvi fazi uvajanja strokovnega razvoja ni mogoče uveljaviti ocen osebnega prispevka 5 in 4.

O uveljavitvi posameznih faz strokovnega razvoja odloča delavski svet Železarne na osnovi zbranih podatkov o vrednotenih elementih strokovnosti. Delavski svet Železarne bo spremenil pravilnik o oblikovanju, vzpodbjanju in vrednotenju strokovnega razvoja v Železarji.

Pred poglavje Napredovanje na istih delih in nalogah se doda številka:

2.4. Napredovanje na istih delih in nalogah

40. člen postane 35. člen

Delavcu pripada del osebnega dohodka, ki je odvisen od skupne delovne dobe v združenem delu, delovne dobe v SOZD SŽ in višine osebnega prispevka, ki se ob ocenjevanju stopnje učinkovitosti ugotovi na naslednji način:

- osebni prispevek 5 — stopnja učinkovitosti odlično in doseženih vsaj 18 % stimulacije za strokovnost,
- osebni prispevek 4 — stopnja učinkovitosti odlično in doseženih vsaj od 9–18 % stimulacije za strokovnost,
- osebni prispevek 3 — stopnja učinkovitosti dobra in doseženih od 0–9 % stimulacije za strokovnost.

Vnes se novi člen, ki postane 36. člen

Napredovanje na istih delih in nalogah se ugotavlja na osnovi naslednje lestvice:

delovna doba	% za skupno delovno dobo	% za del. dobo v SOZD
1 do 5	1	—
5 do 10	2	1
10 do 15	4	2
15 do 20	6	3
20 do 25	8	4
25 do 30	10	5
nad 30 let	12	6

osebni prispevek (OP) 5 — hitrejše napredovanje za 50 % (v 2,5 letih)	1
osebni prispevek 4 — hitrejše napredovanje za 30 % (v 3,5 letih)	2
osebni prispevek 3 — normalno napredovanje po letvici	3

Maksimalni odstotek napredovanja na istih delih in nalogah znaša 36 %.

Čas trajanja dela ugotavljamo mesečno. Pravico do spremembe dodatka pridobi delavec naslednji mesec, ko izpolni pogoj za višji dodatek.

41. člen postane 37. člen

Čas trajanja dela ugotavljamo mesečno. Pravico do spremembe dodatka pridobi delavec naslednji mesec, ko izpolni pogoj za višji dodatek.

42. člen postane 38. člen

43. in 44. člen se črtata

45. člen postane 39. člen

Pred poglavje Nagrade za izredne uspehe pri delu se doda številka:

2.5. Nagrade za izredne uspehe pri delu

46. člen postane 40. člen

Za izjemne delovne rezultate, ki jih ni mogoče ovrednotiti z rednimi merili delitve osebnega dohodka, in v primerih izstopajočih dejanj ob nastopu nepredvidenih dogodkov se delavcu ali skupini delavcev podeli enkratna nagrada.

Nagrada se odobri v naslednjih primerih:

- izjemno povečan obseg dela,
- predčasno dokončanje naloge, ki ima velik vpliv na povečanje dohodka,
- uspešno dokončanje zelo obsežnega in pomembnega dela (dokončanje projekta, razvojnega dela, naložbe),
- preprečitev nastanka velike materialne škode ali poškodb delavcev v primeru nepredvidenega dogodka,
- izjemna uspešnost pri izvajaju nalog varstva pri delu (zmanjševanje števila poškodb, urejenost delovnega okolja, varstvena zaščita),
- sodelovanje pri reševalnih akcijah velikega obsega.

47. člen postane 41. člen

Pobudo za nagrado da samoupravna delovna skupina ali organ družbenopolitične organizacije.

Pisni predlog delavskemu svetu posreduje direktor temeljne organizacije, direktor sektorja ali predsednik poslovodnega odbora.

Nagrade podeljuje delavski svet delovne organizacije do višine dveh poprečnih neto osebnih dohodkov v Železarni v predhodnih treh mesecih. Delavski svet temeljne organizacije ali delovne skupnosti lahko prizna nagrado do višine 50 % poprečnega neto osebnega dohodka v Železarni v predhodnih treh mesecih. V enaki višini lahko prizna nagrado direktor temeljne organizacije, direktor sektorja ali predsednik poslovodnega odbora, s tem da podelitev nagrade naknadno potrdi delavski svet.

48. člen postane 42. člen

49. člen postane 43. člen

Osebni dohodek, ki izhaja iz uspešnosti upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi (v nadaljnjem besedilu osebni dohodek na podlagi minutega dela), bomo delili na osnovi načrtovane in dosežene uspešnosti poslovanja za celo delovno organizacijo.

Delavci temeljnih organizacij in delovne skupnosti bomo oblikovali enotno metodologijo delitve sredstev osebnega dohodka na podlagi rezultatov upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi, s katero bomo zagotovili, da bo višina osebnega dohodka za vsakega delavca odvisna od:

- vsote, ki jo na osnovi samoupravnega akta o delitvi čistega dohodka razporedimo za osebne dohodke na podlagi minutega dela,
- usmerjenosti v akumulacijo,
- deleža osebnega dohodka delavca v vsoti osebnih dohodkov za Železarno v posameznih letih preteklega obdobja,
- čas zdrževanja dela delavcev v Železarni Jesenice.

50. člen postane 44. člen

51. člen postane 45. člen

Pravico do osebnega dohodka na podlagi rezultatov upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi imajo delavci, ki najmanj dve leti zdržujejo delo v Železarni. Udeležba novo zaposlenega delavca narašča vzporedno z dobo zdrževanja dela v Železarni.

Pravico do osebnega dohodka na podlagi rezultatov upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi imajo tudi upokojeni delavci in delavci, ki preidejo v drugo delovno organizacijo v okviru SOZD Slovenske železarne. V tem primeru upravičencu sorazmerno z leti upada udeležba pri sredstvih osebnega dohodka za minulo delo.

Zadnji odstavek tega člena se črta.

52. člen postane 46. člen

53. člen postane 47. člen

Del dohodka, ustvarjenega z inovacijami, racionalizacijami in drugimi oblikami ustvarjalnosti, se razporeja na sredstva za osebne dohodke kot priznanje za uspešno gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Delavski svet Železarne določi delež sredstev za te namene na osnovi načrtovane in dosežene uspešnosti poslovanja in inventivne dejavnosti.

Ta del osebnega dohodka se izplačuje enkrat letno na osnovi ugotovljenega povečanja dohodka. Do deleža osebnega dohodka na osnovi povečanega dohodka z inovacijami, racionalizacijami in drugimi oblikami ustvarjalnosti so v enakem znesku upravičeni vsi delavci Železarne.

54. člen postane 48. člen

55. člen postane 49. člen

56. člen postane 50. člen

57. člen postane 51. člen

58. člen postane 52. člen

Podpoglavlja se označijo s številkami:

6.1. Regres za letni dopust

59. člen postane 53. člen

6.2. Jubilejna priznanja in nagrade ob odhodu v pokoj

60. člen postane 54. člen

61. člen postane 55. člen

Višina sredstev za jubilejna priznanja in nagrade ob odhodu v pokoj se ugotavlja na osnovi razporeditve čistega dohodka za namene skupne porabe v predhodnem letu in v skladu z dogovori v sestavljeni organizaciji.

PREDLOGI SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV ZA REFERENDUM 30. JUNIJA

Samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega prihodka in določanju internih cen

Na SAMOUPRAVNI SPORAZUM O MEDSEBOJNIH RAZMERJIH PRI USTVARJANJU SKUPNEGA PRIHODKA IN DOLOČANJU INTERNIH CEN ni bilo pripomb in je osnutek že tudi predlog.

Predlog sprememb samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka

15. člen

Delavci temeljnih organizacij združujejo sredstva skupne porabe na nivoju delovne organizacije, in sicer predvsem za zadovoljevanje naslednjih skupnih potreb:

- regres za letni dopust,
- solidarnostne pomoči,
- priznanje ob delovnih jubilejih,
- nagrade ob upokojitvi,
- izobraževanje delavcev,
- rekreativno delavcev,
- kulturno življenje delavcev
- preventivno-zdravstveno varstvo,
- druge namene.

Statut delovne skupnosti skupnih služb

I. Temeljne določbe

1. Ime, sedež, dejavnosti

8. člen

Delovna skupnost opravlja v okviru uresničevanja skupnih ciljev in interesov naslednje naloge in zadeve:

- opravljanje kadrovske, izobraževalne, socialno-zdravstvene, študijsko-analitske dejavnosti, skrb za varstvo pri delu,
- opravljanje del pravne dejavnosti, splošne administracije, splošne ljudske obrambe in samozaščite, varovanje družbenega premoženja,
- izvedbo novogradnje, inženiringa in investicijskega vzdruževanja,
- razvojno in raziskovalno dejavnostjo,
- tehnično kontrolo,
- študij uporabe energije,
- planiranje proizvodnje in proizvodnih storitev,
- družbenoekonomsko planiranje, analizo poslovanja, elektronsko obdelavo podatkov ter računalništvo,
- izvajanje politike delitve po delu, ugotavljanje dohodka in delitve osebnega dohodka,
- organizacijo in študij dela,
- organiziranje in izvajanje samoupravljanja in informiranja,
- komuniciranje z javnostjo,
- izdajanje internega glasila in internih publikacij,
- izvajanje finančno-računovodskega naloga,
- in ostale naloge, ki izhajajo iz potreb delovnega procesa temeljnih organizacij.

II. Notranja organizacija

26. člen

Skladno z zahtevami tehnološkega procesa temeljnih organizacij, načelom učinkovitosti in ekonomičnosti poslovanja, uresničevanjem skupnih interesov in ciljev temeljnih organizacij ter zaključenjem delovnim procesom je delo v delovni skupnosti organizirano v okviru naslednjih organizacijskih enot:

- finančno-računovodski sektor,
- sektor za ekonomiko, organizacijo in informatiko,
- sektor tehnične kontrole,
- sektor za raziskave in razvoj,
- sektor za inženiring,
- splošni sektor,
- kadrovski sektor

27. člen

Organizacijo dela v delovni skupnosti določi delavski svet v posebnem samoupravnem splošnem aktu.

III. Samoupravljanje delavcev v delovni skupnosti

3. Referendum

34. člen

Delavci z referendumom odločajo o:

- samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev v delovni skupnosti,
- samoupravnem sporazumu o združitvi v delovno organizacijo, sestavljenou organizacijo in poslovno skupnost,
- spremembah pri organiziranju delovne skupnosti,
- statutu delovne skupnosti ter delovne in sestavljeni organizacije,

- osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohode in za skupno porabo delavcev,
- drugih samoupravnih sporazumih, če je to v zakonu določeno,
- sklepov, ki se nanašajo na odpoved pravic do povrnitve združenih sredstev oziroma do nadomestil za gospodarjenje z združenimi sredstvi,
- drugih vprašanjih, ki jih določata samoupravni sporazumi in statut delovne skupnosti.

6. Delavski svet

61. člen

- Delavski svet delovne skupnosti je pristojen, da:
- 1. določi predlog statuta delovne skupnosti in predloge samoupravnih splošnih aktov, ki jih sprejemajo delavci delovne skupnosti z osebnim izjavljanjem.
- 2. sprejema druge samoupravne splošne akte, ki urejajo razmerja v delovni organizaciji in delovni skupnosti, če jih ne sprejemajo delavci z osebnim izjavljanjem.
- 3. določi predlog planskih aktov.
- 4. določa poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje.
- 5. sprejema plane delovne skupnosti in spremišča njihovo izpolnjevanje ter v mejah tega odloča o potrebnih ukrepah in akcijah.

6. odloča o prodaji osnovnih sredstev ter o oddaji oziroma prevzemu osnovnih sredstev v nakup.

7. odloča o vlaganjih v osnovna sredstva, če to ni pridržano za večje načrte delavcem.

8. odloča o odpisu osnovnih sredstev ter njihovemu prenosu ali odstavljivitvi.

9. odloča o najetju sredstev v banki in pri drugih subjektih.

10. obravnava primanjkljaje in presežke ter sumljive in neizterljive terjatve ter konkretno odloča o rešitvi teh vprašanj.

11. odloča na predlog individualnega poslovodnega organa o organizacijsko tehničnih vprašanjih v zvezi s poslovanjem in izkoriscenjem delovnih sredstev, da bi tako dosegli večjo produktivnost in zmanjšali stroške poslovanja.

12. določa periodični obračun in zaključni račun.

13. daje mnenje o imenovanju vodje delovne skupnosti in imenuje člane izvršnega organa ter komiteja za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

14. odloča kot pritožbeni organ o pravicah in obveznostih iz delovnega razmerja delavcev v tistih primerih, ko zakon določa njegovo pristojnost.

15. obravnava poročilo o delu individualnega poslovodnega organa in ugotavlja, ali je izpolnil zastavljene naloge.

16. daje smernice in navodila poslovodnemu organu in kontrolira njegovo delo.

17. odloča o zavarovanju družbenih sredstev.

18. spremišča in določa usmeritve za opravljanje in uresničevanje nalog splošne ljudske obrambe in družbenih samozaščite in odloča o temeljnih vprašanjih organiziranja teh nalog.

19. razpisuje volitve in glasovanje za odpoklic članov delavskega sveta.

20. določa smernice in stališča za delo delegacij.

21. odloča o drugih vprašanjih, ki jih določajo zakon in samoupravni splošni akti, zlasti še s področja dela delegatov in delegacij delovne skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

64. člen

Delegati so v delavski svet izvoljeni za dve leti. Nihče ne more biti izvoljen več kot dvakrat zaporedoma. V delavski svet ne morejo biti izvoljeni vodja delovne skupnosti in delavci z vodstvenimi pooblastili ter tisti delavci, ki jim to preprečuje zakon.

Če se med trajanjem mandata bistveno spremeni število delovnih skupin ali število delavcev, se izvedejo nadomestne volitve.

IV. Delegacije delavcev delovne skupnosti

89. člen

Delavci delovne skupnosti izvolijo neposredno s tajnim glasovanjem delegacije za skupščine družbenopolitične skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti ter materialne proizvodnje določene z zakonom, in sicer:

a) posebno delegacijo za delegiranje delegatov v zbor združenega dela, delegacija šteje 9 članov;

b) posebno delegacijo v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za:

- zdravstveno varstvo, ki šteje 9 članov,
- otroško varstvo, ki šteje 9 članov,
- vzgojo in izobraževanje, ki šteje 9 članov,
- kulturo, ki šteje 9 članov,
- telesno kulturo, ki šteje 9 članov,
- invalidsko in pokojninsko zavarovanje, ki šteje 9 članov,
- stanovanjsko gospodarstvo, ki šteje 9 članov,
- socialno skrbstvo, ki šteje 9 članov.

VII. Pravice in obveznosti sindikata

108. člen

Vodja delovne skupnosti mora pošiljati sindikatu ustrezne informacije in drugo gradivo v zvezi z vsemi zadevami, v katerih ima sindikat pravico pobude, razprave, predlaganja, ali kakko drugače ukrepati ali delovati.

IX. Vodja delovne skupnosti in delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

132. člen

Razpisno komisijo za imenovanje vodje delovne skupnosti imenuje delavski svet delovne organizacije izmed delavcev delovne skupnosti in temeljnih organizacij, sindikata in družbenopolitične skupnosti. Razpisna komisija šteje 6 članov, sestavljena je iz enakega števila predstavnikov, odloča pa z večino glasov.

139. člen

Vodja delovne skupnosti je pri izvrševanju svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti odgovoren delavskemu svetu delovne organizacije in delovne skupnosti. Pri svojem delu se mora ravnati po odločitvah in stališčih, sprejetih z osebnim izjavljanjem delavcev, po sklepih delavskega sveta in njihovega izvršilnega organa ter po določbah samoupravnih splošnih in planskih aktih.

Vodja delovne skupnosti je odgovoren tudi družbenopolitični skupnosti.

140. člen

Če vodja delovne skupnosti meni, da je akt, ki so ga sprejeli delavci z osebnim izjavljanjem, ali akt delavskega sveta in drugih organov delovne skupnosti v nasprotju z zakonom, samoupravnim sporazumom o združitvi, statutom delovne skupnosti ali drugim samoupravnim splošnim aktom, mora na to opozoriti organ, ki je sprejel takšen akt.

Če organ klub opozorilu vztraja pri svojem aktu, mora vodja delovne skupnosti zadržati izvršitev akta, izvzemši posamečne akte, izdane v upravnem postopku, in akte, o katerih je pristojno dokončno odločati sodišče, in o tem v treh dneh obvestiti pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

142. člen

Pobudo za uvedbo postopka za razrešitev vodje delovne skupnosti lahko dajo delavski svet delovne organizacije, delavski svet delovne skupnosti, vsaka samoupravna delovna skupina, njihovi delegati v delavskem svetu delovne organizacije in delavskem svetu delovne skupnosti, sindikalna organizacija, odbor samoupravne delavske kontrole, zbor delavcev delovne skupnosti, družbeni pravobranilec samoupravljanja in skupščina občine..

143. člen

Če delavski svet delovne organizacije sprejme pobudo upravičenega predlagatelja za razrešitev vodje delovne skupnosti ali sam tako sklene, zahleva od družbenopolitične skupnosti in sindikat menjenje o tem. Ob tem posreduje osnovne razlage, ki jih je navedel pobudnik.

Če delavski svet zavrne pobudo za razrešitev vodje delovne skupnosti, ki jo je dal družbeni pravobranilec samoupravljanja, pristojna skupščina družbenopolitične skupnosti ali sindikat, mora sklep z razlogi o tem vročiti pobudniku.

2. Delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

147. člen

V delovni skupnosti so delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostjo vodje enot in oddelkov.

Razpisni postopek in ostale pogoje za delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostjo določa pravilnik o delovnih razmerjih.

X. Upravljanje, uporaba in razpolaganje z družbenimi sredstvi

148. člen

Sredstva delovne skupnosti so:

- osnovna in obratna sredstva,
- delovna skupnost lahko oblikuje tudi sredstva rezerv, če je tako določeno v planskem aktu,
- sredstva skupne porabe.

XII. Samoupravno planiranje

173. člen

Plani se sprejemajo po postopkih, ki jih določajo zakoni, ob uporabi enotne metodologije in minimuma obveznih kazalcev ter na osnovi analiz dosedanjega razvoja in možnosti razvoja v prihodnjem obdobju.

Sklep o pripravi plana sprejme delavski svet. V njem določi organe oziroma delavce, ki so odgovorni za pripravo plana, in rok, v katerem so dolžni predložiti predlog plana. Za pripravo plana je odgovoren vodja delovne skupnosti. Kot priloga k predlogu plana je potrebna analiza razvoja v preteklem obdobju in razvojnih možnosti v obdobju, za katerega se sprejme plan, ter drugo analitično-dokumentacijsko gradivo, ki omogoča uveljavljanje načela kontinuiranega in sočasnega planiranja. Sočasno pripravita vodja delovne skupnosti in oddelek za plan in analize osnove za skupne plane z drugimi nosilci planiranja, s katerimi je delovna skupnost povezana.

Podrobnosti o vsebini analize in dokumentacijsko gradivo se predpišejo s posebnim samoupravnim splošnim aktom.

174. člen

Vodja delovne skupnosti in oddelek za plan in analize najprej izdelata analizo in dokumentacijo za pripravo plana, ki jih vodja delovne skupnosti predloži delavskemu svetu delovne skupnosti.

XIII. Obveščanje in komuniciranje

Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v delovni skupnosti skupnih služb

Izvršni svet o predsanacijskem programu TOZD PTN Blejska Dobrava

Iskra Telematika TOZD PTN Blejska Dobrava je preko komiteja za gospodarstvo posredovala izvršnemu svetu Skupštine občine Jesenice v obravnavo predsanacijski program, ki naj bi rešil resne motnje v poslovanju dislocirane TOZD na Blejski Dobravi, saj je znano, da je TOZD prvo tromeščje zaključila s precejšnjim izgubo.

Predsanacijski program vsebuje zlasti program in programske usmeritev TOZD PTN, poslovanje v prvem tromeščju, analizo poslovanja TOZD s stroškovno finančnega vidika, analizo akumulativnosti izdelkov, ukrepe za izboljšanje kvalitete izdelkov, analizo zaposlenih ter predvidene ukrepe na ravni DO in TOZD PTN, ki so potrebni za odstranitev vzrokov, zaradi katerih so nastale motnje v poslovanju.

Poslovodna organa DO Iskra Telematika in TOZD PTN Blejska Dobrava sta skupaj s svojimi sodelavci obrazložila predloženi predsanacijski program TOZD PTN Blejska Dobrava s predlaganimi ukrepi tako na nivoju DO Telematika kot TOZD na Blejski Dobravi na 37. seji izvršnega sveta Skupštine občine Jesenice 2. junija. Po precej obširni in kritični razpravi je izvršni svet sprejel naslednje:

UGOTOVITVE:

1. DO Iskra Telematika že od leta 1983 posluje z motnjami v poslovnju, leto 1984 je zaključil z izgubo, prav tako tudi letošnje prvo tromeščje. Izguba v DO Iskra Telematika v prvem tromeščju letos je znašala 5,5 mil. din, v TOZD PTN Blejska Dobrava pa 1.006 mil. din.

2. Od leta 1983 je bilo v DO Iskra Telematika in v TOZD PTN Blejska Dobrava sprejetih vrsta ukrepov za odpravo slabosti. V letu 1985 je bil sprejet obsežen sanacijski program, vendar se ukrepi sanacijskega programa niso izvajali popolnoma in ustrezno, zato se je stanje iz leta v letu poslabševalo. Finančna sredstva, s katerimi so krili izgube Iskre Telematike v preteklih letih, niso bila dovolj izkorisčena za preusmerjanje, posodabljanje in prestrukturiranje Iskrinjih programov. Z uvajanjem novih programov se kasni, starji programi, ki se nahajajo v zadnjem ciklu prodaje, so neakumulativni. Tako je pretežni del vzrokov za nastalo izgubo subjektivnih, kar ugotavlja tudi Iskra Telematika, ko analizira zastarelost proizvodnih programov, počasnost pri razvoju, preveč zaposlenih, razdrobljenost kadra in znanje, slabo kvaliteto dela in neustrezeno organiziranost.

3. V Iskri Telematiki v letošnjem letu sicer pričenjajo z obsežnimi vlaganji v digitalne javne sisteme, od katerih pričakujejo napredek v tehnologiji proizvodnje. Ta naložba je sprejeta tudi v SOZD Iskra kot najpomembnejša, končana pa naj bi bila v letu 1990. Dosedani proizvodni program javnih central Metaonta je zastarel. Zaradi tega Iskra Telematika pričakuje težke razmere do leta 1990 in ocenjuje, da ni mnogo možnosti, da bi poslovali brez izgube. Še posebno je zastarel proizvodni program v TOZD PTN Blejska Dobrava, kjer bi morali proizvodnjo serijskih central PABX takoj prekiniti. Prav tako bi morali prekiniti proizvodnjo individualnih central M 48 in OM 60, ter javnih telefonskih central I 58. Teh-centrali ni mogoče več prodajati, izdelujejo jih le še za zaloge, ki se ne prestano kopijo.

4. Zaradi vseh teh slabosti so v DO Telematika in v TOZD PTN Blejska Dobrava izdelani predsanacijski program kot ukrep, ki ga mora storiti OZD, če ugotovi motnje v poslovanju oziroma izgubo v periodičnem obračunu. Postopek za takšen ukrep določa zakon o sanaciji in prenehanju OZD. V skladu s 26. členom tega zakona mora OZD obvestiti o motnjah, nastalih v poslovanju, tudi pristojni organ družbenopolitične skupnosti. TOZD PTN Blejska Dobrava je program dostavila 27. maja, in sicer kot analizo vzrokov za nastale motnje s priloženimi ukrepi na ravni DO in ukrepi na ravni TOZD.

5. Osnovne ugotovitve izvršnega sveta o oceni predsanacijskega programa so naslednje:

Predsanacijski program ne vsebuje vseh elementov, ki jih predvideva zakon o sanaciji in prenehanju OZD. Predvsem so pomanjkljivi ukrepi za odstranitev vzrokov za nastale motnje tako na ravni DO kot na ravni TOZD. Ni predvidenih ukrepov za spremembo proizvodnega programa, ki jih zakon v 24. členu določa kot ključne elemente programov. Ni ugotovljena odgovornost za nastali

položaj, kar zakon še posebej zahteva v 25. členu.

V ukrepih DO in TOZD so navedene globalne usmeritve na področju zmanjševanja stroškov, na področju poslovanja in na področju zmanjševanja delovne sile. Gre za usmeritve in ne za ukrepe.

Ukrepi na ravni TOZD predvidevajo predvsem opuščanje in v nobenem primeru preusmerjanje proizvodnje. Zato se postavljata predvsem dve vprašanji:

— koliko delavcev izgubi delo in v kakšnem časovnem zaporedju

— in kateri delavci po kvalifikacijski strukturi so to.

Ukrepi za zmanjševanje potrebnih delovnih sile predvidevajo reševanje problematike po naslednjih stopnjah: prisilni dopusti, prerazporeditev in prekvalifikacija v okviru SOZD in zdrževanja dela v občini Jesenice, Radovljica in Tržič, reševanje v okviru interventnih zakonov, predčasne upokojitve in možnost pridobitve del izven področja tehnoloških sistemov. V opombi je navedeno, da konkretni ukrepi v zvezi s tem pripravi direktor za kadre in spoščne zadave DO TELEMATIKA.

Tehnološki viški delovne sile, najmanj pa takšni, kot so navedeni predsanacijskem programu, niso navedeni v planih zaposlitve delovne organizacije in TOZD PTN Blejska Dobrava za letošnje leto. Razmere, v katerih se nahaja delovna organizacija in temeljna organizacija, ter visoka izguba, ugotovljena po prvem periodičnem obračunu, ne morejo biti posledica težav le v prvih treh mesecih letošnjega leta.

Ugotovitev predsanacijskega programa, da ni nobenega nadomestnega programa, je nesprejemljiva.

Izvršni svet meni, da je takšno stanje lahko le posledica dolgoletnega neodgovornega vodenja in premalo aktivnega odnosa do programske politike v delovni organizaciji kot tudi v temeljni organizaciji na Blejski Dobravi. Tem ugotovitvam ne more biti v opravičilo dejstvo, da je proizvodni program Telematike podprtven hitrim tehnološkim spremembam in tudi konkurenči na tržišču.

Izvršni svet Skupštine občine Jesenice se s predlaganimi ukrepi, ki izhajajo iz omenjenega predsanacijskega programa na ravni DO in na ravni TOZD PTN, ne strinja, zato je sprejel več sklepov, in sicer, da je potrebno predložiti sanacijski program v roku 20 dni dopolniti z vsemi elementi, ki jih zahteva zakon o sanaciji in prenehanju OZD in ga predložiti izvršnemu svetu Skupštine občine Jesenice. Dopolnitve predloženega predsanacijskega programa mora biti sprejeta tudi na ustreznih organih upravljanja.

Dopolnitve predsanacijskega programa, zlasti sestavni del programa ukrepov, mora vsebovati tudi zahtevo za mesecevno pomoč drugih TOZD, DO in SOZD Iskre za sanacijo nastalih razmer. V sklepih je podarjeno, da izvršni svet zahteva, da se problematika dislocirane TOZD na Blejski Dobravi obravnava z vso odgovornostjo glede na težo in posledice usmeritev v predsanacijskem programu za prioriteto v okviru delovne in sestavljeni organizacije.

Na seji izvršnega sveta je bilo poseljeno izpostavljeni vprašanje pridobitve oziroma vpeljave novih proizvodnih programov. Zato morajo ukrepi za odpravo motenj najprej vsebovati predloge za spremembo proizvodnega programa v smeri prestrukturiranja proizvodnje. Z aktivnostjo v SOZD Iskra je potrebno poiskati možnosti perspektivnih programov in jih vključiti v TOZD PTN Blejski Dobravi.

Na seji izvršnega sveta so bili prisotni tudi predstavniki Skupnosti za zaposlanje, ki so povedali, da v letnih načrtih zaposlovanja za letošnje leto v Telematiki niso načrtovali tehnoloških viškov.

Izvršni svet je sprejel sklep, da je možnost odpuščanja delavcev brez ukrepov za spremembo proizvodnega programa nesprejemljiva. Vsekakor je v teh primerih potrebno opredeliti in konkretizirati možnost za prekvalifikacije, prerazporeditev in se povezati s Skupnostjo za zaposlanje. Pri tem je potrebno upoštevati zlasti tista določila zakona o zapo-

slovanju zaradi preprečevanja brezposelnosti, ki se nanašajo na obvezno dogovarjanje med OZD, družbenopolitičnimi organizacijami, družbenopolitično skupnostjo in Skupnostjo za zaposlovanje. Potrebno je upoštevati tudi tista določila, ki določajo pravice do priprave zaposlitve že zaposlenih delavcev, če OZD zadeva v ekonomskih težavah.

Sestavni del dopolnitve programa mora vključevati tudi ugotavljanje odgovornosti organov upravljanja, poslovodnega organa, delavcev s posebnimi pooblastili in drugih delavcev v zvezi z nastalimi motnjami v poslovanju.

Izvršni svet je sprejel tudi pobudo glede imenovanja delovnih teles, in sicer za področje zaposlovanja delavcev in za področje prestrukturiranja proizvodnje.

Na seji izvršnega sveta so aktivno sodelovali tudi predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij, ki so predlagane sklepe izvršnega sveta tudi v celoti podprtli.

Na koncu je bilo sklenjeno, da so poslovodni organ TOZD in drugi delavci v DO ter organi, ki so zadolženi za informiranje, odgovorni za natančno informacijo o stanju in o predvidenih ukrepih iz predsanacijskega programa, o katerih je potrebno obvestiti delovni kolektiv v TOZD PTN Blejska Dobrava. Izvršni svet bo o problematiki TOZD in o sprejetih ukrepih v zvezi s tem obvestil zbor Skupštine občine Jesenice.

S.R.

Skromen predsanacijski program

Za sredo, 10. junija, je bila sklicana seja občinskega komiteja ZKS Jesenice. Ena od osrednjih točk dnevnega reda je obravnava problematike v Iskri PTN na Blejski Dobravi. O tej problematiki je razpravljajo že predsedstvo OK ZKS Jesenice prejšnji ponedeljek ter sprejelo ugotovitve, ki jih povzemanamo v tem prispevku.

Po uvodni predstavitev predsanacijskega programa, ki ga je pripravilo vodstvo temeljne organizacije, so člani predsedstva sklenili, da se program zavrne zaradi preskomornih podatkov in predvsem zato, ker ne nakazuje rešitev. Ocene za rešitev problemov so narejene predvsem na možnosti zapiranja programov in s tem v zvezi tudi zmanjšanja potrebnih delovnih sile. Perspektiva in razvoj novih programov nista vidna.

Tehnološko sanacijo in prestrukturiranje je potrebno izvesti s pomočjo delovne organizacije, SOZD in širše družbenopolitične skupnosti. Potrebno je podpirati stremljenje za vpeljavanje visokih tehnologij in akumulativnejših izdelkov in produktivnejšega zaposlovanja.

Predsedstvo OK ZKS Jesenice daje pobudo, da SOZD Iskra in del Telematike pregledata stanje na področju kooperacijskih programov in s tem v zvezi izdelata program, kako nekatere kooperacijske programe prenesti v proizvodnjo TOZD, ki so zašle v težave.

Železarški globus

Brazilija

Brazilška državna železarska družba Siberbras bo do leta 1996 povečala letno proizvodnjo surovega jekla od sedanjih 10 na 26 mil ton. Te načrte podpira tudi brazilski vladi, da drugi nacionalni železarski načrti. Po tem načrtu bodo povečali proizvodne zmogljivosti predvsem v petih največjih železarnah družbah, in sicer: Usinimas, Cosipa, CSN, Azonimas in Tubarao. Vložili bodo 9 mil dolarjev za nakup nove opreme in 1,8 mil dolarjev za razširitev proizvodnje surovega jekla.

Japonska

Japonski izdelovalci brezšivih cevi kljub povišanju cen še naprej uspešno izvajajo. Glavni kupec sta še naprej Sovjetska zveza in LR Kitajska. Tako naročila iz LR Kitajske samo za obdobje april-september znašajo 300.000 ton, kar je za 100.000 ton več kot v istem obdobju lani. Od junija do avgusta letos bodo izvozili v Sovjetsko zvezo 250.000 ton brezšivih cevi, novih naročil iz Sovjetske zveze pa zaenkrat še nimajo.

Likvidacija ni rešitev za PTN Blejska Dobrava

Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jesenice se je na seji 3. junija najdalj časa zadržalo pri oceni razmer v Iskrini temeljni organizaciji PTN Blejska Dobrava in Lesnogalanterijskemu obratu Jesenice. Strinjali so se z likvidacijo LGO, za dobravsko temeljno organizacijo pa bo treba poiskati drugo rešitev.

Stanje v PTN Blejska Dobrava je kritično, saj je izguba v višini ene milijarde po prvih treh mesecih letošnjega leta presegla vse razume meje. Presenetila je tako delavce te temeljne organizacije kot tudi širšo družbeno skupnost. Vodstveni delavci so vse do preteklega tedna prikrali velike težave, v katerih se je znašla temeljna organizacija; ko so sprejemali letni plan, ni nihče nakanjal nujnosti ustavitev osemdeset odstotkov proizvodnje, dolgoročno pa celo ukinjanje.

Programska usmeritev PTN Blejska Dobrava je izdelava elektromehanikih telefonskih central, katerih razvoj pri nas močno zaostaja za svetovnim, in pretvornikom. Večino gre za zastarelo in tržno nezanimivo proizvodnjo. Prodaja njihovih izdelkov na domačem trgu je padla, na tujem pa skoraj popolnoma zastala; prodajna cena izdelkov ne pokriva več vseh stroškov proizvodnje. Akumulativno je samo še elektronski del proizvodnje, ki pa se bo sam zase težko obdržal, ker bi moral dosegati izredno velik dohodek, da bi lahko pokrili vse fiksne in druge stroške. Vsa ostala proizvodnja je zaradi pomanjkanja naročil v upadanju. Tako so bili v začetku junija prisiljeni preiti na enoizmenški sistem dela, 91 delavcev pa poslati na enomesecni prisilni dopust.

Naslednji korak pri ukinjanju po predsanacijskem programu naj bi bil opuščanje proizvodnje javnih in zasebnih telefonskih central do srede leta 1988, ko bodo izpolnili sedanje pogodbene obveznosti do naročnikov. Delo bi izgubilo še dodatnih 200 ljudi. Tako bi ostala le še proizvodnja pretvornikov s 130 delavci.

Če bi sledili temu programu, bi v približno dveh letih prišlo do ukinjanje celotne temeljne organizacije. To pa po mnenju jesenjskega izvršnega sveta in predsedstva sindikalnega sveta ni sprejemljivo, saj bi bilo 460 zaposlenih praktično postavljenih na cesto. Pravi sanacijski program bo moral ponuditi nove proizvodne programe, pa tudi konkretno rešitev glede nadaljnje zaposlitve tehničkega viška delavcev. Sedanji program bo treba dopolniti in hkrati zagotoviti sredstva za izvedbo teh ukrepov.

Ukinitev dobravske temeljne organizacije bi močno prizadela jesenjsko občino, ki bi z njo izgubili del dohodka; glede na stanje skupne porabe pa bi morali ohraniti planirana sredstva nesprejemljena. Prav tako ni sprejemljivo, da bi glavni del brezema za neuspešno poslovanje nosili samo delavci PTN Blejska Dobrava. Zagotoviti bo treba spoščevanje določil sporazuma o združitvi v delovno organizacijo, ki predvidevajo, kaj se zgodi s tehničkim viškom v kateremkoli delu delovne organizacije in kakšne so medsebojne obveznosti subjektov, združenih v to organizacijo. Reševanje teh problemov bo še toliko težje, ker imajo izgubo vse temeljne organizacije Telematike in je cela delovna organizacija programsko precej šibka. Vendar sedanji stihinski pristop k omnenjeni problematiki ni sprejemljiv; treba bo najti konkretno rešitev in vztrajati pri ugotavljanju odgovornosti za kritično stanje v temeljni organizaciji. Delavcem na prisilnem dopustu bo treba zagotoviti vsaj minimalni osebni dohodek in s tem ustrezno socialno varnost, za višek delavcev pa pravčasno priskrbeti primerno za poslovitev.

V podobnih težavah kot dobravski PTN je že več let tudi Lesnogalanterijski obrat Jesenice. Osebni dohodek v obratu je sedaj dvakrat nižji od povprečja v gospodarstvu. V letošnjem prvem tromeščju sicer niso imeli izgub, prav tako pa ni bilo nobene akumulacije. Zaradi zastarele opreme podjetje nima perspektive, zato je po oceni izvršnega sveta primerno le za likvidacijo. Modernizacija ni mogoča, ker bi zahtevala drugo lokacijo in postavitev nove hale, obrat pa je finančno in investicijsko nesposoben. Poskusi za priključitev LGO drugim sorodnim podjetjem so propadli, tako da ni nobenih potencialnih investorjev.

O likvidaciji obrata bo seveda treba poskrbeti za štiri deset zaposlenih. To bo nedvomno lažje kot v primeru PTN, ker gre za pretežno nekvalificirane delavce, ki so doslej delavali v zelo slabih pogojih, tako da na slabše ne morejo priti v nobenem drugem podjetju. Delavci so bili že seznanjeni s sklepi izvršnega sveta in na njih nimajo bistvenih pripomemb. Životrjanje ob tako mizernih plačah je gotovo nesmiselno, možnosti

MARIJA ROBIC

Lahko uresničljive sanje nekega zemljana

šina — mrak — le spokojo so je spečega... Med ljudmi tava gova senca, opazuje, gleda...

o vsem velikem mestu se svetli- o napis SREČNO NOVO LETO 3. Ljudje so kar naenkrat veseli. tes je dan, ko naj bi bile pozabljetezave in tegobe minulega leta.

Kakor iz pamтивeka se nekje sliši s napovedovalca, ki brezbarvno anja:

armada Zelenih čelad je v zma- tavnem navalu s tankovsko divi- potisnila vojsko Vzhodnih držav et na jug Milda, torej naše mirno sto ni ogroženo. Vreme, ...«

a še tega je izključila neka ne-

na roka, vesela zmage in odhite-

teč živeti...

se mesto vre in proslavlja novo

in zmago svoje Zelene armade.

vedo več, kaj jih je včeraj držalo

onci. Oni proslavljajo Danes, to-

novoto leto ne bo srečno.

enca opazuje in se tudi sama nai-

veseli.

la brezmadežnem nebu se svetli-

zvezde. Zdi se, da so doble nov-

toda ta ni prazničen.

bo je preblisil živordeč komet,

in kot solza. Solza? Zakaj nebo

ali umira kakva zvezda? Zvezde!

Mi smo veseli, mi ne joče-

veselo množico se prera

tena senca.

telčni mesec se je prikotalil

bo. Ustavil se je nad lepim me-

polnim pravilnih oblik. Povsod

so videti človeško roko, delo ra-

naval se je ob pogledu na hiteče

ve — dokler — ni njegovega

ja presekala čudna, velikanski

podobna stvar. Mesto so pre-

težki črni oblaki.

Smrt?» se sprašuje mesec tam

Ne vidi, samo sluti.

am se prera senca skozi množi-

ludi z veselimi obrazi, pod kateri

je razdejanje, žalost, sovrštvvo,

ino. Tu so starci, so zene, otroci,

a kje so mladi, može?

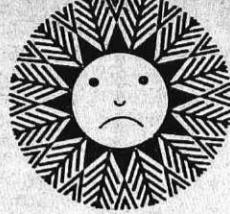
Daleč odmeva glas: »Vojna!«, ki ga

če ne sliši — noči slišati, le senca

ujame ta glas in se prvič začudi nad veseljem teh bitij.

Še nekaj minut in ura bo polnoč.

Glavarji bogatih družih drže ste- klenice šampanjca pripravljene na strel nad preobtezenimi mizami. Vse oči so uprte v uro, ki odsteva zadnje minute. Pobalini komaj čakajo pok šampanjca, polnoči, da zdrvijo ven na plato gledat ognjemet, potem pa dobijo poljub, nato pa mehka perni- ca in sanje.

Revni starci in otroci so se kakor leta poprej zbrali zunaj barak. Starci se pomenjujejo o tem, o onem, čigav sin je že padel za blagor »Zelene straze«. Otroci tekajo naokrog. Ča- kajo novo leto, polni so upanja v re- sivev, pričakovanj. Pogledali bodo ognjemet, blišč na račun vojne boga- tija, potem se bodo vrnili v barake, kjer bodo še naprej trpel in čakali na izgubljene.

Še minut. Še deset sekund, pet... BUM... ni bilo šampanjca, ni bilo rešitve, ni bilo...

...BILA je veličastna, smrtonosna goba, večja kakor vsi ognjemeti ob vseh praznovanjih skupaj...

... oči uprte v nebo so se svrle, te- lesa so bila v hipu prepečena pečen- ka, ki je ničče več ne bo jedel, ne pes, ne človek, NIHČE!

Le PODGANE!

Sloke gore so se kakor domine razložile v mrtvo pokrajino. Ogenj se je razplamentel na valovih vetra in goren na človeških truplih kakor že stoletja ne. Težki oblaki so zagrnili

sramoto Zemlje, da bi jo zvezde ne ugledale. Vsul se je dež, ki je pral in pere, pa nikoli ne bo izpral človeškega madeža.

Besede so se razblinile, reke ži- vljenja posušile, oblike zrušile.

Prišle so podgane, kuga, smrt. Med ruševinami, trupli in podga- nami blodi neka senca.

Vdrete oči, izgana telesa.

Kdo je senca?

Jaz?

JAZ!!

»Neeeeee!«

...Iz daljave je v ta svet tihote in groze prodrl glas glasbe iz tempira- nega radia:

... It seems to be nightmare bacomes reality

last days of paradise

are gone for you and me...«

Kaj je to? Kje sem? V postelji sem. Oh, te moreče sanje. Ne, to ni bilo le- to 2013, takega leta 2013 nikoli ne bo! NIKOLI! To so le moreče sanje — posledica včerajšnje prekrokanje no- či!«

Ista otopenost, zanikanje, brez- skrbnost in upanje, da po novem le- tu vse boljše bo, upanje v nemogoče v takšnem pasivnem svetu!

... We're living in the crossfire and will be killed at first.

Why cannot people, that we made the leaders of the world.

Understand, that we don't wanna fight...

»Joj, ura je že pet do osmih, deset čez pa je avtobus. Prekleto! Kje je vrečka?«

... Understand, we're stuck to you- uring to die.

Understand, no one will survive.

Understand, that we love our li- ves.«

Roka se je nagnila nad tipko off — on.

Počakala, da je pevec odpel — mo- žgani so se za hip zamislili nad sa- niami, toda roka je pritisnila na tipko, radio je že utihnil in sloka postava je odhitela skozi vrata — pa na avtobusno — na avtobus — v službo — v atoms... vek — med sence...

Jože Vidic

Solze na Blegošu

Odlomek iz knjige Jožeta Vidica
Noč v hotelu Park

Če verjamete ali ne, je tedaj v Cerknem še delala privatna gostilna, v kateri so za lirje in marke prodajali vino. Pobrskali smo po žepih in ko smo ugotovili, da imamo ne- kaj denarja, smo vstopili in naročili liter vi- na, potem še enega. Ko smo se spet znašli na cesti, nas je ustavila patrulja komande mesta. Zahtevala je prepustnice za gibanje, mi pa jih nismo imeli. Oblečeni smo bili dru- gače kot tamkajšnji partizani, jaz pa sploh se nisem imel titovke. Nobeno pojaznilo ni zaledlo. Odpeljali so nas na komando mesta in na lep način rekli, naj malo počakamo v sobi. Čakamo in čakamo, toda od nikoder ni- kogar. Hotel sem skozi vrata, pred njim pa dva stražarja. »Nazaj,« ukažeta, »pa da si či- sto tiho.«

Tovariši, zaprti smo, aretrirani, sem izja- vil. Nemo smo se spogledali in se čudili. Sko- zi okno smo zrli in mimoideče partizane in domačine. Vsa Gorenjska je bila zasnežena, tu pa so nekateri podnevi hodili kar v sraj- cah, tako je bilo toplo.

Če približno tri ure je vstopil koman- dant in nam povedal, da je poslal kurirja v divizijski štab po podatke o nas. Nihče ne sме hoditi naokrog brez veljavne, podpisane in žigosane prepustnice. Po tem smo morali takoj nazaj v Planino. Uro peš v strmi- no. Intendant Remi se je pridruženo habljal, saj je bil prav on kriv, da smo bili prvič v »arestu«, in to prvi dan, ko smo v živiljenju sploh bili na Primorskem.

Potem smo dobivali vsak mesec prepust- nice za svobodno gibanje po teritoriju 31. di- vizije, to pa je dejansko veljalo za ozemlje od Koroške do morja.

Nepozabna tovarišija

Uradno smo se imenovali transportna patrulja 31. divizije. V njej so bili razen me- ne še Silvester Frčej in Anton Čuden iz Go- rija, Tine Klinar iz Zabrežnice, izučen mizar, vsi delavci v Železarni, Ivan Melov iz Lenar- ta v Selški dolini in Pavel Perko iz Škofje Loke.

Ivan Melov je bil leto dni mlajši od mene in torej najmlajši v naši skupini. Tudi nje- gov oče je bil partizan, trije bratje pa pri do- mobjancih; od teh sta bila dva še leta 1943 partizana, a sta presedlala. Po vojni so ju Angleži vrnili s Koroške, naši pa ustrelili.

Ivan in oče Janez nista dočakala svobo- de. Med zadnjo ofenzivo sta se zadrževala blizu doma pri Lenartu, kjer sta si uredila začasno skrivališče. Aprila 1945. leta je v Le- nartu odjeknila silovita eksplozija. Vaščani so z grmičevja in vej zbrali le nekaj kosov mesa in kosti. Do svobode je bilo še mesec dni. Nekateri menijo, da sta Ivan in njegov oče stopila na mino, drugi so prepričani, da sta našla odvrženo letalsko bombo in jo skušala razstaviti, pa je pri tem eksplodirala.

Ivan je bil hraber borec in cenjen tova- riš. Spominjam se, da mu je komandir vše- nici dejal: »Ivan, kje bi dobil cigareto?« Ivan kot jaz ni kadil, toda razumel je tegobe ka- dilcev. Tudi po dve uri daleč naokrog je šel, da je dobil kakšen čik. Imel pa je »bolezen«, da se je silno rad igral z orožjem. Ne izklju- čujem možnosti, da se je v očetovi navzočno- sti igral z najdeno mino ali bombo.

Dva meseca po vojni sta Melova najmlaj- Ša otroka nekje steknila bomba in se z njo igrala. Bomba je eksplodirala, enega ubila, drugega pa hudo ranila. Tako je Melova hi- Ša, v kateri sem bil velikokrat kot partizan, v kratkem času izgubila oceta in štiri sinove.

Pavel Perko je bil izuchen strojni ključav- ničar. Ko se je maja 1944 iz naše patrulje razvila transportna četa, je postal četni kom- misar, jaz pa namestnik komandirja čete. Po vojni je bil zaposlen v izobraževalnem centru Litostroja v Ljubljani kot predavatelj strokovnih predmetov, nato kot ravnatelj. Nekaj let je bil urednik glasila Litostroj.

Silvester Frčej je kmalu odšel iz naše skupine za intendanta brigade, a smo se še mnogokrat srečali pri opravljanju istih na- log. Se naprem smo ga imeli za svojega. S Perkom sta bila najstarejša v patrulji. Za njim je bil komandir naše skupine Tone Ču- den.

Silvester je edini med nami že imel ne- kaj izkušenj. Jeseni leta 1943 je s sovašča- nom Jožetom Pogačarjem kot borec miner- sko-sabotažnega voda Triglav opravil sabo- tažno akcijo v jeseniški železarni. Večkrat nam je priporočeval o svoji mladosti:

»Oče mi je umrl, preden sem prvekal na svet. Mami ni bilo lahko preživljati dveh ne- bogljivih otrok. Prodajala je jagode, borov- nice in gobe, ki jih je nabirala v gozdu, ter maslo in mleko, ki so ji ga dajali kmetje za proda. Zaslужek je bil skromen in sedmi- mi leti sem moral za pastirja v Javorški, naslednje leto pa v Jeseniški rovt. Bil sem raztrgan pastirjak, kakrsne danes poznam iz filmov in otroških povest. Tretje leto sem pastirjeval na Blejski Dobravi, kjer sem odstal do odhoda k vojakom leta 1940. V Ze- munu so me dodelili k avtomobilom, ker je primanjkovalo šoferje. Vozil sem tovornjak in motorno kolo Indianu z lučmi na karbid.

S takim vozilom sva nekoga večera s podofi- cirjem nesla pošto v Pančeve. Zaradi slabih luči sva trčila avtobus. Podoficir je bil laž- ranjen, jaz pa sem sedem dni ležal v nezave- sti. Sedmi dan je komanda s telegramom ob- vestila mojo mamo o moji smrti. Naslednje- ga dne pa sem vstal od mrtvih...«

Ob prihodu na Primorsko k divizijski in- tendanturji smo dobili dve muli. S Tonetom svila bila štiri mesece mulovodca. Mula je bi- la vajena tovora, zato ni imela težav, jaz pa veliko. Ko smo v Selški ali Poljanski dolini pri gospodarski komisiji ali drugod dobili blago (hrano, obutev, usnje, tekstil) in ga na- ložili na mula, je čez uro ali dve hoje po ble- goški cesti proti Novakom tovorno sedlo na moji muli začelo lesti živali na strand in pod trebuh. V hudem mrazu, ko nas je zeblo v roke in noge, sem moral odvezati in sneti vse, kar je bilo na muli. Na ozki gazi sem po globokem snegu hodil okrog mule in ji bolj trdo zategoval sedlo. Delal sem brez rokavic, ker bi se mi lahko strgale ali se premocile v zmrznile. Ob vsaki taki nevšečnosti se je na- me najbolj jezil Tine, ker mi je moral pomaga- gati sneti in ponovno naložiti vreče in zabo- je, ki so se po navadi, ko smo jih razložili, pogreznili globoko v sneg.

»Lahko bi se že naučil pravilno naložiti material na mulo in bolj zategniti sedlo,« je godrnjal in se vsakič zaklel, da mi pomaga zadnjic.

Spomladi smo morali eno mulo oddati neki brigadi, drugo pa so nam zaplenili Nemci med ofenzivo. Od takrat naprej smo material, predvsem hrano, spravljali na Cer- kljansko s kmečkimi vozovi. Iz Poljanske doline je bil najtežji del poti od Žetine do Čre- nega kala na Blegošu (zdaj Kal), kjer kolovo- zna pot pripelje na cesto.

Pozimi, ko smo material prenašali z mu- lama, je bila zelo nevarna pot od Črneg vrha do Tomaža, to je iz smeri prve kmetije v Gorenjih Novakih. Bolj je bila podobna strmi drči kot kolovožni poti. Po tej drči je skoraj vedno tekla voda iz studenca. Ponavadi je najprej poledenela, led pa je potem prekril sneg. Ko sem nekoč z mulo zavil na to pot, me je spodneslo, nato še mulo. Skoraj bi me pokopala pod seboj. Ležala je postrani na zadnjici in delu trebuhu, prvi nogi je imela stegnjeni naprej, prednji del trupa in glavo pa dvignjena. V takem položaju je z veliko hitrostjo z težkim tovornom drsela po ovinkih navzdol.

NOVICE IZ RADOULJIŠKE OBČINE

● Najpomembnejši dogodek preteklega tedna v Sloveniji in v radovljški občini je bil brez dvoma prihod »Vlaka bratstva in enotnosti 87« iz Srbije v Slovenijo. V radovljško občino je z njim prispelo 47 gostov iz pobrašene občine Brus in še iz nekaterih šumadijskih krajev, ki so med vojno nudili gostoljubje 116 izgnancem iz občine Radovljica. Med bivanjem pri nas od 5. do 8. junija so jim domačini pripravili več prijetnih srečanj in prireditev ter prisrčno slovo ob slovesu na železniški postaji Lesce v ponedeljek, 8. junija.

● Izvršni svet OS Radovljica je na 40. seji 2. junija proučil predlog dopolnitve družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1986 – 1990 in se seznanil s priporabami občanov k projektu avtoceste Bratstvo in enotnost, dvostrane proge in k zazidnemu načrtom Mlina na Bledu ter Strženica v Bohinju. Zaradi številnih dopolnil so na seji sklenili odložiti dokončni sklep o potrditvi teh predlogov aktov. Obravnavali so tudi osnove za ustanovitev DÖ za opravljanje strokovnih nalog s področja urejanja prostora in načrtovanja na Gorenjskem. Beseda je tekla tudi o problematiki prometa na Linhartovem trgu v Radovljici ter o dodatnem deležu denarja za dozidavo gorenjske hladilnice v Škofji Loki.

● V počastitev desete obletnice smrti naravnega heroja Antona Dežmanca Tončka je bila 29. maja v vojašnici v Radovljici slovesnost, na kateri je o liku heroja Tončka, po katerem se imenuje vojašnica, govoril izvršni sekretar OK ZKS Radovljica Vlado Kovač, kulturni program pa so pripravili učenci radovljške osnovne šole. Vsakoletna slovesnost v spomin na heroja Tončka je bila 1. julija tudi v osnovni šoli F. S. Finžgarja v Lescah.

● Bled je bil v teh predsezonskih dneh središče srečanja strokovnjakov in znanstvenikov z raznih področij, VII. mednarodnega srečanja gasilcev in zanimivega srečanja oziroma sprejema udeležencev mednarodnega rallyja starih avtomobilov in motociklov, ki so se merili v vozniških spremnostih za lovniko Alpe – Jadran. Rally sta organizirala Oldtimer klub iz Beljaka in Avto moto klub Ljubljana. Po poti od Beljaka do Vidma, Trsta, Opatije, Ljubljane se je uspelo s svojimi stroji prebiti na Bled posadkom sto vozil iz desetih držav. Blejci so jih lepo sprejeli.

● Občinska konferenca ZRVS je skupaj z občinskim štabom TO in sekretariatom za LO OS Radovljica uspešno organizirala 13. partizanski tabor heroja Tončka v Ribnem. Udeležilo se ga je nad 450 učencev in učenkov osnovnih šol.

● Občinski komite ZKS Radovljica je od pondeljka, 8., do četrtega, 11. junija, organiziral območna posvetovanja sekretarjev osnovnih organizacij in svetov ZKS iz KS. Beseda je tekla o nalogah komunistov in osnovnih organizacij ZK v zvezi z oceno idejnopolitičnih razmer v družbi in v organizacijah ZK. Stališča s teh posvetov bo OK ZK posredoval oblikovalcem gradiva za idejni plenum CK ZKS.

● Pod predsedstvom Branislava Lorenčiča je svet za vzgojo in izobraževanje pri P OK SZDL Radovljica 5. junija razpravljal o pobudi odbora za svobodno menjavo dela pri Izobraževalni skupnosti Radovljica v zvezi z organizacijo pouka na podružnični šoli na Koprivniku, kjer zaradi majhnega števila učencev predlagajo v šolskem letu 1987/88 delne spremembe.

● Komite za urejanje prostora in varstvo okolja pri OS Radovljica je pripravil pregled pripomb in pobud občanov na osnutek dopolnilja družbenega plana občine za obdobje 1986 – 1990. Te pobude so bile podane v aprilu in maju 1987 na javnih razpravah ob razgrnitvi načrtov avtocest, zazidalnih načrtov Mlino in Strženica ter drugih posegih v prostor. V knjigah pripomb v KS je bilo vpisanih nad 40 pripomb občanov, razen tega pa je komite zbral z razprav še 101 pobudo. Vse predloge, pripombe in pobude je že obravnaval izvršni svet OS Radovljica.

● Občinske zveze gasilskih društev Gorenjske so v sodelovanju z republiško zvezo od 28. do 31. maja uspešno organizirale sedmo mednarodno srečanje gasilcev na Bledu, ki se ga je udeležilo nad dva tisoč domačih in tujih gasilcev iz desetih evropskih dežel in Kanarskih otokov.

● 31. maja je bilo v oddaji RTV Ljubljana »Turistični nalog«, to visoko priznanje podeljeno Turističnemu društvu Lesce. V pojasnilu je rečeno, da je TD Lesce dobilo to priznanje za vzorno urejen in poslovno soliden turistični kamp Šobec, ki je med najlepšimi v Evropi. Zasluga gre vsem delavcem kampa, zlasti pa pozrtvovalni upravnici Meti Vizoviček.

● Dela na obnovi stare čolnarne pri grajskem kopališču na Blejskem jezeru gredo h kraju. Objekt, ki je stal že pred vojno, so obnovili z novimi tramovi, kritino in privezališči, značilnimi za Blejsko jezero. Naložba, ki jo je financiralo Hotelsko turistično podjetje Bled, je veljala 28 milijonov din.

● Osnutek zazidalnega načrta Strženica v Bohinju, o katerem je tekla razprava v Bohinjski Bistrici, predvideva na tem območju gradnjo 20 individualnih stanovanjskih hiš, vključno s celovito komunalno ureditvijo. V javni razpravi in v knjigi pripomb so mu Bohinje nasprotovali. Izvršni svet občin-

ske skupščine je zato moral preložiti končni sklep o potrditvi tega zazidalnega načrta in ga ni posredoval v potrditev občinski skupščini.

● Za popestitev turističnega utripa v Bohinju so turistični delavci tega območja pripravili za letošnjo sezono kar 28 različnih kulturno razvedrilih in rekreativnih prireditve, kar je še enkrat več kot prejšnja leta. Kljub temu bodo turisti tudi letos pogrešali nekatere vabljive posebnosti, kot je planšarski muzej in več pravih domačih gostišč. Muzej bo zaradi pomanjkanja denarja za nujno obnovo bržas ostal še dolgo nedostopen.

● V iztekajočem šolskem letu 1986/87 se je v vseh šestih osnovnih šolah in v šoli s prilagojenim učnim programom v radovljški občini učilo 3.957 učencev in učenek. Največ šolarjev je v osnovni šoli A. T. Linharta v Radovljici, in sicer 1.326, ali tretjina vseh v občini, kar terja tudi večje prostorske in kadrovske zmogljivosti. Velja omeniti tudi družbeno akcijo za organiziranje preskrbo učencev z učbeniki, za kar je bilo zagotovljeno v poprečju 591 din na učenca.

● V akciji Rdečega križa Slovenije 28. maja so aktivisti te humanitarne organizacije v radovljški občini zbrali nad 3,5 tone oblačil, obutve in tekstilnih izdelkov. Akcijo je ob sodelovanju krajevnih organizacij RK in ob pomoči DPO uspešno izvedel občinski odbor RK Radovljica.

● V okviru kulturne akcije za delovne kolektive v radovljški občini je občinski svet zvezde sindikatov Radovljica skupaj s Kulturno skupnostjo Radovljico organiziral 28. maja zvezčer v avli osnovne šole A. T. Linharta monodramo »Občinski svetnik Josef Švejk« v izvedbi priljubljenega slovenskega komika Janeza Hočevarja – Rifleta. Po pričakovanju je nastop tega umetnika privabil izredno veliko obiskovalcev.

● V drugem kolu medrepubliške balinarske lige – sever so v soboto, 30. maja, na domačem balinišču člani BK Radovljica premagali odlično ekipo BK Hajduk iz Zagreba z rezultatom 11 : 7. Radovljčani so bili boljše le v četvorkah, medtem ko so bili v igri dvojic v posameznikov gostje enakovredni. Domaćinci so nastopili v sestavi: Rebec, Humerca, Uran, Raspet, Ravnik in Kavčič. Tekmovanje si je ogledalo izredno veliko število ljubiteljev tega športa.

● Kaže, da se bodo lastniki osebnih avtomobilov, ki imajo opravke v trgovsko - poslovnom delu Cankarjeve ulice, končno le naučili parkirati svoja vozila na parkiriščih za novim objektom, ki so doslej vedno samevala. Večkratna akcija milice bo, upamo, spometovala vse tiste, ki trdrovatno kršijo prometne predpise in ogrožajo pešce.

Borci NOB ne žele živatariti na obrobju dogajanj v družbi

Kot je bilo pričakovati, je tudi letošnja letna skupščina občinske organizacije ZZB NOV Radovljica 31. maja, v kateri je v 20 krajevnih organizacijah še 2.711 članov, potekala v polnoštevilni udeležbi delegatov, predstavnikov domicilnih enot ter občinske skupščine in DPO. Skupščine se je udeležil tudi član RO ZZB NOV Slovenije Jože Božič.

Delegati so dobili obsežno pisno poročilo o delu svoje občinske organizacije in njenih teles kot tudi predloge programa dela že s skupščinskim gradivom; zato so se po ustremu poročila predsednika Slavka Staroverskega lahko dobro pripravljeni poglobljeno spustili v živahno in tvorno razpravo. Največjo težo so imela gospodarska in idejnopolitična vprašanja. Skušali so najti skupni imenovalec za oblikovanje stališč in pobud, ki bi odjeknila ne zgolj v občini, pač pa tudi v širši družbeni skupnosti.

Čedalje večje gospodarske zadrgge, s katerimi se otepajo tudi v radovljški občini, vse bolj drzni poskusi skrajnežev in pojavi razvrednotenja dosegnih uspehov borcev upravičeno zaskrbljujejo. Tudi zato, ker je vse preveč vase zaverovanih funkcionarjev, ki jim ni mar njihovih obveznosti in odgovornosti. V zvezi s tem so opozorili na težko dojemljive ukrepe izvršilnih organov v današnjih raz-

merah, toleranco do pojavorov gospodarskega kriminala, blatenja revolucije in njenih pridobitev ter odkritega nacionalizma. Kljub že visoki prečni starostni dobi borcev še vedno kažejo pripravljenost aktivno pomagati in sodelovati pri utrjevanju socialistične demokracije, samoupaljanja in uveljavljanja delegatskega sistema. Opozarjajo zlasti na kršenje družbenega dogovora o kakovosti politiki in podružljivanja tega področja takoj v občini kot republike. Morda je prav to eden od vzrokov, da nekateri želijo borcev in njihova prizadevanja omalovaževati in potisniti na obrobje dogajanj v družbi.

V radovljški občini po mnenju poznavalcev zaposleni v primerjavi s slovenskim poprečjem dobro delajo, racionalno in pametno gospodarijo, o čemer pričajo lanskoletni in letosnjiki rezultati obsega fizične proizvodnje, ustvarjenega dohodka in zlasti

pozitivni količnik pokrivanja uvoza z izvozom, ki je še vedno 2,8!

Razpravljalcji so zlasti opozorili na pojav nacionalne nestrnosti, na izredno pomanjkljivo informiranje predvsem o dogodkih na Kosovu, zlasti pa jih preseneča neverjetna toleranca našega pravosodja do vojnega zločinka Artukoviča. O slednjem bi želeli slišati javno informacijo, do kam gre ta toleranca!

JR

Vezisti NOV Gorenjske podpirajo iskraše pri njihovem iskanju rešitev

Vezisti NOV Gorenjske imajo vsako leto redni tri srečanja z delavci PTT, vojaki in vezisti JLA v Kranju in delavci Iskra Telematika, vsako drugo leto pa se udeležuje še vseslovenskega srečanja, ki ga pripravi skupnost vezistov NOV z delavci PTT.

Doslej so si ogledali že skoraj vse temeljne organizacije in Iskri, ki izdelujejo moderne naprave za telefonijo. V soboto, 6. junija, so bili na takšnem srečanju v delovni organizaciji Iskra Telematika na Laboru v Kranju. Ogledali so si pred kratkim zgrajen del te tovarne za proizvodnjo vtičnih enot digitalnih siste-

mov. Pri ogledu so se prepričali, da je potrebno manj fizičnega dela in več znanja kot v stari tehnologiji za izdelavo telefonskih central. Po ogledu so se v tovariskem razgovoru seznanili s poslovnimi težavami Telematike. Pri tem gre predvsem za pomanjkanje sredstev za uvoz nekaterih repromaterialov in za pomanjkanje naročil. Od vodstvenih delavcev je predlagalo očitkov, da se v državnem merilu namenja premalo sredstev za nadaljnji razvoj te industrije, ki je osnova za znanstveno raziskovalno in inovacijsko dejavnost na vseh področjih. Borci NOV-vezisti so iz sredstev javnega obveščanja sicer vedeli za težko situacijo, bili pa so presenečeni nad nekaterimi pojavnili nekaterih vodilnih delavcev v zvezi s poslovno politiko delovne organizacije kot tudi njenih temeljnih organizacij. Kljub temu in še predvsem ker so videli dobro organizacijo dela, sodobne naprave in prizadovnost zaposlenih, so z bodrilnimi besedami delavcem zaželeni, da se izkopljajo iz težav. Predvsem z nenehnim iskanjem najboljših repitev, saj bi bilo nesmiselno vreči puško v koro, ko je doslej pravzaprav nikjer in nikoli nismo.

Vezisti NOV so prepričani, da bo skupnost tako slovenska kot jugoslovanska storila vse, da se najde izhod tudi za to, da nas nadaljnja razvoj pomembno industrijo. Stane Torkar

Na Mlinu na Bledu so ponovno sprožili probleme dotrajanih vil, hotelskih objektov, počitniških domov, o neprimerni uporabi nekaterih res se lepih hiš na Bledu za pisarne, urade itd. O tem so sedaj razpravljali že na občini, pa na Bledu v hotelskih hišah. Mogoče bo ta problematika zanimiva tudi za blejsko KS?

Omenimo le nekaj objektov: Depandansa Mežakla, Rikli, bivše dvorske garaže, dom Partizana, počitniški domova delavcev iz Zrenjanina, depandansa Svobode, Lastavica, ki je prav v zadnjem času menjala lastnika (prej »Gostinstvo Ljubljana«,

na, sedaj Unis Sarajevo), hiša Justin raj, hiša »Živil«, kjer je tudi blejska knjižarna, dom SAZU, pa še bi jih lahko našeli.

Kje so vzroki za propadanje? Pred dolgimi leti so vsako pomlad posebeno komisije obiskale Bled in pozivalne lastnike, da odpravijo vse pomanjkljivosti na svojih hišah, jih skušajo redno vzdrževati, prav tako so si ogledali vse vrtove, parke, nasade. In pri tem so imeli tudi nekaj uspeha. Sedaj tega ni več. Lažje je počakati, da hiše propadejo, pa potem začeti vik in krik. Tudi pri nakupu blejskih vil so sta navadno poklicani oba kupca in prodajalca – ter se pogovorili. Redno vsako leto so vabilni na občino na pogovor vse lastnike počitniških domov in seveda postavili svoje zahteve. Ne smemo trditi, da je to tudi vedno pomagalo, vendar je nekaj le zaledlo in takšnega stanja kot je sedaj niso doživljali. Na žalost je odnos do družbenega premoženja vedno slabši. Nasprotno pa lahko trdim, da zasebniki vse bolj skrbe za svoje hiše, vrtove...

Hotelirji se izgovarjajo, da ni denarja, vendar tudi to ne drži.

In sedaj še nekaj besed o vilah v katerih so uradi, pisarne itd. Potrebno je pač odkrito reči o tem nekaj več. Za turizem bi bilo potrebno te vile prenoviti – napraviti v njih apartmane, jih spremeniti v penzion. Zato je potrebno kar dosti denarja. Gostov, ki bi najemali cele vile za svoj dopust, kot je bilo nekoč, pa diplomatski predstavnitelj, ne bo. Treba se je tega zavedati in podati realno oceno.

Vendar je težko razumljivo, da po 40 letih zakonskih nimamo določil o odgovornosti glede zanemarjanja družbenega premoženja. Ali res ni mogoče tistih objektov, ki so jih nekateri dobili celo brezplačno, odvzeti oziroma »lastnike« razlastiti. Če bo do na Bledu že le zeleni zunanji izgled kraja približati stanju, kot je bilo nekoč, bo potrebno malo več prizadevanja v samem kraju in seveda pomlad občanov.

Božo Benešek

Seja predsedstva OO ZZB NOV Jesenice

Člani predsedstva občinskega odbora združenja zvezne borcev NOV Jesenice so se v četrtek, 4. junija, zbrali na svoji šesti redni seji. Za sejo je bil predlagan zelo pester dnevni red.

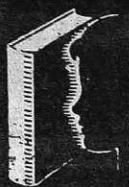
rem bi bilo potrebno razpravljati na republiških forumih.

Prav tako so razpravljali o denarnih težavah pri nakupu vencev za pokojne borce. Težav je vedno več, ker so stroški vedno višji, zato bodo morali najti način, kako to urediti.

Na seji predsedstva so razdelili tudi sredstva za dejavnost organizacij ZZB NOV v krajevnih skupnostih v višini 785.000 dinarjev, in sicer na osnovi števila članov.

Na dnevnem redu je bila tudi obravnavana prisilica za priznanje dela v času narodno-osvobodilne vojne. Sedanji družbeni dogovor daje pravico do priznavalnine tistim, ki niso bili zaposleni, a so delali za NOV. Seveda tudi pravica v veliko. Vendar pa kaže na slabost, da takoj po vojni nismo napotili ljudi, ki so mnogo pri-

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Kurt VONNEGUT: Mehanički pianino. Zagreb 1985.

Trenutno na naših policah ni novosti, torej sem moral izbrati med srbohrvaškimi knjigami, ki smo jih kupili pred nekaj meseci. Ta knjiga je bila prevedena v srbohrvaščino celih 33 let po izidu izvirnika, verjetno v slovenščino ne bo nikoli prevedena. Pred nami je roman o bodočnosti. Ta bodočnost pa je danes že precej zastarela. Vonnegut — ameriški avtor, ki ima tudi pri nas že nekaj ljubiteljev, je v začetku petdesetih let napisal knjigo o tistem, »cesar še ni, kar pa lahko pride, z osebami, narejenimi po modelu tistih, ki jih ni, tistih, ki so v tem trenutku še čisto majhni otroci«.

Vsekakor lahko tako zdaj beremo o »prihodnosti«, ki je za nas, pa tudi za avtorja samega, že mimo. Vonnegutova vizija prihodnosti ne vsebuje transitorja ne mikročipa, avtor si računalnika ni znal zamisliti mimo sistema preluknjanih kartic. Predvideval je, da se bodo razmnožile že takrat znane tehnike, ni pa mogel pomisli, da bo kdaj prišlo do obrata k malim podjetjem, k čisti industriji, k dislociranom obratom, k individualizaciji produktov. Če naj verjamemo optimističnemu futuru Tofflerju, do tega v razvitem svetu že prihaja. Morda pa je prihodnost tako, kakršne si ne more zamisliti nihče med nami.

Na kratko: Mehanični klavir je nova inačica Orwellove utopije, po svoje na pas spominja, le kdo mi bo to verjet, celo na Hlapca Jerneja. (Močno ga onkraj velike luže pozna bolje kot pri nas?) Vonnegut je bil v času, ko je to pisal, očitno somišljnik nemškega akademškega filozofa G. Andersa; Anders je trdil, da nam stroji vladajo, ne da bi se mi tega zavedali. Enako misli eden izmed junakov pričujočega romana Lasher, prerok in navdihovalec revolucije, v kateri potem pride do razbijanja strojev in uničevanja kartotek. Brez dvojne Vonnegut ve, da je podobno gibanje nekoč že bilo.

Če pa pustimo ob strani tehnološke vidike Vonnegutove »narobe utopije« in če upoštevamo le socioološke posebnosti, ki nam jih avtor slika, je ta roman preketo aktualen. Sistemi tega sveta (vzhodni in zahodni, pokapitalistični, samoupravni, real-socialistični in drugi) so brez odgovora na nekatera temeljna vprašanja, ki se porajajo v današnjem svetu. Kaj storiti s prepadom, ki zija med manj sposobnimi, neizobraženimi, neprilagodljivimi ljudmi in elito izobraženih strokovnjakov? Močno je to vprašanje za sistem, ki teži k pravčnosti in enakopravnosti, še najbolj pereče.

Knjiga bi lahko nosila naslov Na druge strani reke. Na »naši« strani je industrijski gigant, vodi ga junak romana Paul Proteus, sicer doktor znanosti. (Mimogrede povedano, vsi neposredni proizvajalci so na tej strani!) Onkraj reke — ta reka je v romanu stvarna, vendar prerašča v simbol — živi preostalo prebivalstvo. Vsi tisti, ki v avtomatizirani proizvodnji nimajo česa iskat, si lahko izberejo: lahko vstopijo v armado ali pa kot nekakšni sužnji novega časa opravljajo javna dela.

Ob tem mi je prišlo na misel, da morda tudi mi živimo na drugi strani reke, pa čeprav se tega le delno zavedamo, saj verjetno nimamo povsem ustreznih predstav o tem, kako živijo elite razvitih druž. Tega pa se mogoče ne bi smeli pretirano batiti. Zdi se, da bi bile avtorjeve simpatije — simpatije Kurta Vonneguta, kakršen je bil v začetku petdesetih let — na naši strani.

Robotizacija — če si jo predstavljamo tako, kot je opisana v tem romanu — vodi v nekakšen totalitarizem. Elita v tej narobe utopiji po svoje zelo spominja na elite v deželah realnega socializma: tu in tam gre za globoko vero v lastno poslanstvo, v svoj prav; tu in tam gojijo ustrezne skupinske ideale, tu in tam je elitni človek ujet v miselnin in čustveni sistem, ki sodi zraven. Ti vodilni birokrati (mislim v Mehaničnem klavirju) se vsako leto zberejo na nekakšnem športnem zletu, kjer tekmujejo in prepevajo; tu se potrjujejo njihovi ideali, tu se utrujejo tovarištvo. In seveda — kdor ni z njimi, je proti! Kdor premišljuje po svoje, kdor zdvomi v edinovzeličavnost sistema, ki si je zapisal kot najvišjo vrednotno napreddek, ta je sumljiv. Treba ga je izločiti.

Seveda pa ta roman ne sodi med Vonnegutove najboljše stvaritve. V

njem je pravzaprav bolj malo tiste, kar je značilno za njegova kasnejša dela. Vonnegutovi najboljši romani so le na zunaj podobni nadavnim fantastiki. V pričajoči knjigi pa ni tiste genialne muhavosti, jasnovidne shizoidnosti, zmožnosti skakati ves čas s predmeta na predmet, ne da bi se pri tem oddaljal od vodilne niti, ki je značilna za Mačjo zibko, Zajtrk prvakov, Sirene s Titana, Klavnicu pet... Vendar pa se mi zdi, da bo razumsko usmerjenemu bralcu z bolj tradicionalnim okusom Mehanični klavir mogoče celo bolj všeč od navedenih del.

M. H.

Odlomek iz knjige

Potem takem moj idealizem ni zamrl niti v Nixonovi Beli hiši, ni zamrl niti v ječi, ni zamrl niti, ko sem postal, to je bila moja najbolj nedavna zaposlitve, podpredsednik Zares domaćih viž, oddelka korporacije Ramjac.

Se zmeraj verujem, da je mogoče nekako priti do miru in obilja in zadovoljstva. Sem pač prismoda.

Ko sem bil posebni svetovalec Richarda M. Nixonove za mladinske zadeve, od leta Tisoč Devetsto Sedemdeset do leta Tisoč Devetsto Petin sedemdeset, v katerem so me prijeli, in ko sem pokadil po štiri zavojce brezfiltrskih cigaret pall mall, me ni nikoli nihče povprašal po kakih podatkih ali pogledih ali sploh čemerkoli. Še na delo mi ne bi bilo treba prihajati in svoj čas bi bil lahko bolje prezivil, pomagaje svoji ubogi ženi pri njenih poseščih z notranjo dekoracijo, ki jih je opravljala iz najnovejšega prav majcenega, prav srčkanega opečnega bungalova tam zunaj v Chevy Chasu v državi Maryland. Edini obiskovalci, ki sem jih kdaj dobil v svojo podzemeljsko pisanino z zlato rjavimi stemani in z okrasitim blazinjenjem, so bili predsednikovi pooblaščeni vložilci, ki so imeli pisarno nad mano. Nekega dne, ko me je zagrabil kašelj, so se na lepem zavedeli, da je nekdo prav pod njimi in da nemara lahko poslušam njihove pogovore. Delali so poizkuse, tako da je eden izmed njih zgoraj vpil in topotal, drugi pa poslušal v moji pisarni. Napisali so se zadovoljili, če da nisem slišal ničesar in da sem, najsiti je kakorkoli že, nenevaren star cepec. Tisti, ki je vpil in topotal, je bil nekdanji operativec Osrednje obveščevalne agencije, pisec vohunskih strhljiv in diplomiranc Brownovega vseučilišča. Ta, ki je poslušal spodaj, pa je bil nekdanji agent Zveznega preiskovalnega urada, nekdanji okrajni tožilec in diplomanec Fordhamskega vseučilišča. Jaz sam sem bil, kakor sem ne morda že povedal, harvardec.

In ta harvardec, ki se je do kraja zavedal, da bodo vse, kar napiše, neprebrano razcefrali in stisnili v bale skupaj z vsem drugim odpadnim papirjem Bele hiše, je še zmeraj izgotavljal kakih dvesto ali več tedenskih poročil o govorjenju in početju mladih, z opombami, bibliografijami, dostavki in vsem takšnim. Ampak sklepki, ki so jih narekovali moji materiali, so se v vseh teh letih tako malo spreminali, da bi bil prav tako lahko poslal vsak teden v rotopartico en in isti telegram. V njem bi pisalo tole:

MLADI LJUDJE ŠE ZMERAJ NOČEJO SPREVIDETI, DA JE SVETOVNA RAZOROŽITEV IN GOSPODARSKA ENAKOST OČITNO NEMOGOČA. LAJKO DA JE TEGA KRIVA NOVA ZAVEZA (GLEJ TAM).
WALTER F. STARBUCK
PREDSEDNIKOV POSEBNI SVETOVALEC ZA MLADINSKE ZADEVE

Konec vsakega jalovega dne v podkletju sem šel domov k edini ženi, ki sem jo kdaj imel, Ruth po imenu — čakala me je najinem ope-

Moj uradni naziv v Nixonovi Beli hiši, posel, ki sem ga opravil, ko so me prijeli zaradi poverbe, krive prisegi in oviranja postave, je bil tale: predsednikov osebni svetovalec za mladinske zadeve. Plačevali so mi šestintrideset tisoč dolarjev na leto. Imel sem pisarno, vendar brez tajnice, v podkletju izvršnega upravnega poslopja, po naključju prav pod pisarno, kjer so v imenu predsednika Nixonu načrtovali vlome in druga hudo delstvo. Včasih sem jih lahko slišal, kako se mi sprehabajo nad glavo in vzdigujejo glasove. Na mojem nivoju podkletja sta mi bili edini družabnici grelna in ozračevalna naprava in pa automat za kokako; za katerega sem vedel samo jaž, se mi zdi. Bil sem edini redni objemalec te naprave.

Kaj se ve! Sicer pa vam tokrat ponujam odlomek iz neke druge Vonnegutove knjige. Nalašč sem izbral Jetniškega tiča, da popravim krivico, ker sem ga v zgoraj navedenem seznamu prevedenih Vonnegutovih knjig pozabil omeniti. V tem romanu gre za »spravkar odpuščenega« kaznjenca Walterja Starbucka. V odlomku je omenjenih kar nekaj glavnih tem, ki se sicer v tem romanu prepletajo. Posebne mikavnost romana je ta, da naj bi bil glavnjunak — preden je dospel v Ječo — Nixonov osebni svetovalec.

M. H.

V razstavnem salonu Dolik na ogled slike Vere Trstenjak-Jovičić

Jutri, 12. junija, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu Dolik DPD Sv. da Tone Čufar Jesenice odprli razstavo slik slike Vere Trstenjak-Jovičić iz Domžalah. Krajski kulturni program bosta izvajali učenci jeseniške glasbene šole Majda Avguštin — klarinet in Alenka Habe — flauta ob spremljavi nistke Marte Mesec.

Slikarka Vera Trstenjak-Jovičić je bila rojena 22. junija 1944 na Prevojah pri Domžalah. Likovno se je izobraževala na American Art School v New Yorku in na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Poleg slikarstva se ukvarja tudi s filmsko scenografijo in fotografijo. Dosedaj je razstavljal v: Ljubljani, Slovenj Gradcu, Kranju, Domžalah, Kočevju, Beogradu, Zagrebu, Stuttgartu, Mannheimu, Hanau, Gagenau, Frankfurtu, New Yorku, na Havajih, v Indiani, Parizu, Tainachu — Tijanah in na Dunaju. Ob njeni jeseniški razstavi je likovni kritik Aleksander Bassin zapisal:

»Pred dobrima dvema letoma smo ob zadnjih delih naše slikarke ugotovljali, potem ko smo se spreholili skozi ves njen slikarski proces — od tiste enostavne simbolike naprej — da je treba v njenem delu zlasti upoštevati pomen zunanjega pobude, odločilnega vizualnega dražljaja, ki spravi določen psihološki vzgib. Srečanje slikarke s čutno vznemirljivo, z vitalizmom skritih in odkritih energij prepreči tropsko zemljo, kot je havajsko otoče, je spet intenziviralo slikarino razmišljjanje: od izrazito ekspresivnih zapisov po naravni neposredno (spet je edini poudarek na strukturi razgibanje, bruhanje vulkanske krajine) do izločanja določenih elementov in vpenjanja le-teh v sistem abstraktno ekspresivne simbolike, do kompozicijskega usklajevanja in urejanja rdeče in modre obarvanih planov, poudarjanja risarsko-gestualnega nanašanja barv...«

Zaključek — ne, prav gotovo ne: slikarka prevzema v celoti odgovor-

nost zase, ne dovoli si pobega v sko, naravno zatišje; znova odka svojo zavezanost civilizacijskim sežnostim, potrjevanju resničnosti, ki jo biva in ki jo izpoljuje, pove je razpon do umišljenega, univer-

nostnega... Danes po pregledu dveletnega vega dela se nam zdi, da je slike s posebno, sebi lastno disciplino segla svojevrstno prečiščenje, v vrste likovno katarzo. Kajti pred mi so slike, ki so rezultat po eni s ni trde likovne prakse, hkrati pa zultal zavestnega abstrahiranja gurativnih, tudi neposredno metričnih elementov; pred nami je jevrsna, vsekakor sintetična s njo, ki deluje v določenem smislu poenotnujoče, pri čemer ima ta resna pisma pridobitev v slikarskinem najboljši prizok. Živobarvan palčki je vsekakor posledica že omenjene zunanje pobude, je tedaj osrednja abstraktno likovno struktura vtič neke vrste naravnega vitraža, mu ni mar za konstruktivno geometrijsko mrežo, temveč čutimo, da je vsej svoji vznemirljivi, čutni ostosti, ki jo Trstenjakova po tem: jem takoreč novem likovnem stvu, uspešno prenaša v likovno vorico. Govorico, ki je izjemno čin stremi za velikim duhovnim mahom kot novo nalogo naše slikarke.«

Razstava slik Vere Trstenjak-Jovičić bo v razstavnem salonu Dolik ogleda do vključno 24. junija. Salo odprt vsak dan, razen sobot po dan in nedelj, od 9. do 2. ure in od do 19. ure.

Ljubiteljem zborovskega petja na Javorniku in Koroški Beli

Ob koncu letoske sezone se bodo v dvorani delavskega doma Južne in Albina Pibernika na Javorniku predstavili člani moškega pevskega zboru DPD Svoboda Podnart pod vodstvom zborovodje Egija Gašperšiča.

Zbor bo pel umetne in slovenske narodne pesmi.

Moški pevski zbor iz Podnarta je po svoji kvaliteti znan kot eden najboljših pevskih zborov na Gorenjskem. Obeta se nam prijeten večer petja in zato ne bomo zamudili koncerta.

Koncert bo v petek, 12. junija, ob 20. uri.

Vabljeni!

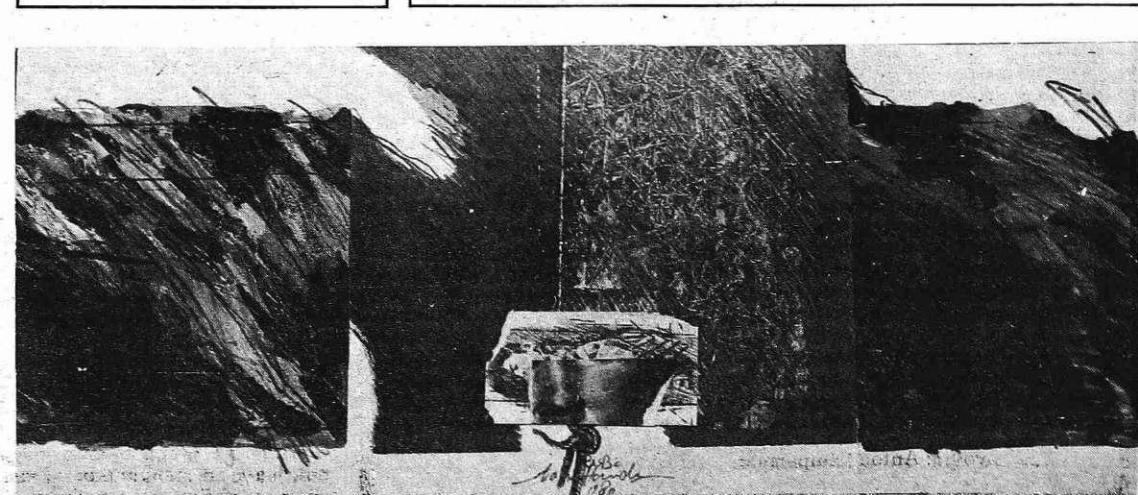
Literarna sekcija Kulturno umetniškega kluba Tone Čufar DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice in uredniški odbor knjižne zbirke Mali Čufarjeva knjižnica razpisuje drugi javni

natečaj za književno delo

V poštov pridejo dela vseh leposlovnih zvrst (poezija, proza, dramatika, esejištka). Delo je potrebno predložiti v dveh tipkanih izvodih, opremljenih z imenom, priimkom in naslovom. Rok za oddajo rokopisov je 1. september 1987 in naslov Občinska knjižnica Jesenice Trg Toneta Čufarja 4, 64270 Jesenice, s pripisom »za MČK«. Rokopis naj bodo urejeni in čitljivi.

En izvod ostane v arhivu literarne sekcijske. Izid natečaja bo znan do 10. oktobra 1987. Za knjižni natis izbrana dela bodo predvidoma iz šla konec letosnjega ali v začetku prihodnjega leta. Vabljeni so tud avtorji izven jeseniške občine, vendar bo zanje treba poiskati dodatno možnost financiranja. Odbor si pridržuje pravico, da dela, ki ne bodo prišla v poštov za knjižni natis, predloži za objavo v Listih in na bralni strani Železarja.

Uredniški odbor MČK

Tahir Hamid: Svinčeni čas 1986

Amaterske melodije v Krpinu

V Krpinu pri Begunjah se je v nedeljo, sedmega junija, razlegala pesem diatonične harmonike. Deveto tekmovanje harmonikarjev, ki igrajo diatonično harmoniko, je prineslo nove junake, nove zmagovale.

Med okoli petdeset harmonikarji, ki so se predstavili občinstvu in seveda tudi ocenjevalni komisiji, se prejel pokal Kokrškega odreda, po-krovitelja prireditve, domačin Slavko Malovrh za najbolje odigrano partizansko pesem. Drugo mesto so prisodili Jožetu Jelovčanu iz Škofje Loke in tretje Francu Fabjanu iz Besnice. Med sedemintridesetimi nastopajočimi na gorenjskem prven-

stvu je bil najbolje ocenjen Franc Fabjan, ki je prejel pokal krajevne skupnosti Begunje. Zmaga Fabjana je bila precejšnje presenečenje, prav tako drugo in tretje mesto, ki sta si ga prislužila Alojz Govekar iz Kra-nja in Jože Jelovčan iz Škofje Loke.

Oba sta v Krpinu nastopila prvič Turistično društvo Begunje, organizator tega tekmovanja, je poklonilo

pokal najboljšemu gorenjskemu mladincu. Prav tako presenetljivo ga je dobil komaj devetletni Toni Rajk in Škofje Loke. Druga je bila Irena Nahtigal iz Vogelj in tretja Janja Polanc iz Kranja.

Med sedemnajstimi najbolj znanimi harmonikarji solisti iz vseh krajev Slovenije in tudi zamejstva, ki so jih organizatorji povabili na revijo, je bil najboljši Andrej Plesničar iz Trnovega pri Novi Gorici. Prejel je pokal republiškega centra za obrambno usposabjanje Poljče. Drugi je bil Mitja Kapš iz Mengsa in treći Marjan Lipovšek iz Vojnika pri Celju. V tej reviji je bil očiten prodor mladih, saj ima slednji komaj štirinajst let, prva dva pa po dvajset let. Najbolje uvrščeni na gorenjskem prvenstvu so si prislužili pravico nastopa na centralni slovenski harmonikarski prireditvi, ki bo v začetku septembra v Ljubečni pri Celju.

Blizu tisoč gledalcev, ki so skoraj šest ur poslušali harmonikarske viže, je ob lepem vremenu zadovoljnih zapuščalo Krpin in si mogoče tudi zapomnilo zaključno besedo napovedovalca: Nasvidenje petega junija 1988 na desetih Amaterskih melodijah!

A.

Zanimiva razstava na Javorniku

Veliko število članov Planinskega društva Javornik-Koroška Bela in tudi drugih krajanov je v minulem tednu obiskalo razstavo dokumentarnega gradiva, ki so jo uredili člani Planinskega društva Javornik-Koroška Bela pod vodstvom zaslužnega člana Franceta Kreuzerja in sodelavcev iz vrst PD Javornik-Koroška Bela.

Razstava je bila vzorno in skrbno pripravljena in je nudila vsestranski pregled dela v minulih 40 letih. Zbrali so številne fotografiske posnetke o gradnji štirih planinskih postojank, to je Staničevega doma v triglavskem pogorju, Kovinarske koče v Krmi, Prešernove koče na Stolu in Planinskega doma na Pristavi.

Poleg omenjenega gradiva so bili na ogled številni pokali, priznanja in diplome, ki jih je društvo prejelo ob različnih priložnostih za dosežene uspehe.

Na posebnem mestu je bilo zbrano gradivo o uspešnem delu mladinskega odseka, ki šteje 550 in ne 350 članov, kot smo v predzadnjem številki Železarja napačno zapisali.

Ob koncu naj omenimo, da je bila proslava ob 40-letnici Planinskega društva Javornik-Koroška Bela izredno skrbno in vzorno pripravljena, saj se je ob lepem, sončnem vreme-

na Pristavi zbral blizu 1000 ljudi, saj je bila v planin ter drugih krajanov.

Edo Žagar

Rifle s humorističnim programom na Hrušici

Člani delavsko - prosvetnega društva Svoboda Ivan Krivec si pod vodstvom nove predsednice Tanje Arhar prizadevajo, da bi spet poživili kulturno dejavnost v krajevni skupnosti. Predvsem se trudijo, da bi spet privabili ljudi v lepo kulturno dvorano, ki sedaj vse prevečkrat sameva.

Najprej so se odločili, da ljudi privabijo z veselim in zabavnim programom. Tako se v četrtek, 18. junija, obeta enkratni humoristični večer. S svojim znamen programom o dobrem vojakom Švejkju se bo predstavljal znani slovenski igralec Janez Hočevar - Rifle. Predstava bo ob 20. uri v dvorani družbenih organizacij na Hrušici. Predprodaja kart bo od 15. do 18. junija dopoldne v pisarni krajevne skupnosti Hrušica in v četrtek, dve ure pred začetkom predstave.

Delavci Železarne lahko nekaj kart dobjijo tudi pri svojih kulturnih referentih.

J.R.

sko, na kateri so postregli z lastnimi izdelki, predsednice pa izmenjali spominska darila.

Kamničanke so svoje srečanje z jeseniškimi vrstnicami združile z celodnevnim izletom v ta del Gorenjske.

Prav gotovo so tako srečanja korista ter dopolnjujejo dejavnost žena. Članice sekcije za aktivnost žena SZDL Plavž se iskreno zahvaljujejo osebju Kazine za gostoljubnost.

Stane Torkar

Slavku Tarmanu

V prejšnjem tednu so se številni znanci, prijatelji in dolgoletni sodelavci - železarji, poslovili od Slavka Tarmana.

Slavko Tarman je bil rojen 19. novembra 1904 v Mojstrani. Po poklicu je bil trgovec in je delal najprej v Črni na Koroškem, zatem se v Litiji, na Jesenicah pa se je vrnil v čas, ko je bila dejavnost kulturno prosvetnih društev Svobod na našem območju zelo raznolika in razvejana. Na področju kulturno prosvetne dejavnosti je začel delovati v Črni na Koroškem že leta 1923, nato pa nadaljeval na Jesenicah in Javorniku na održu delavsko prosvetno društvo Svoboda in v moških pevskih zborih najprej na Jesenici,

Slavko Tarman je večkrat pričeval tudi o prvi premieri na održi javni Švobode, ko so uprizorili veselo igro POSLEDNJI MOŽ. Uprizoritev je bila zanimiva zato, ker so morali igrati pri svečah zaradi prekinjene električne razsvetljave. Bil je tudi udeleženc zgodbovinskega zleta Svobod v Celju leta 1935.

Slavko Tarman je bil aktiven član javni Švobode in pozneje Enakosti vse do razpusta. V Železarji je bil za dela, ki jih je opravljal kot normalizer, strokovno usposobljen. Vedno je bil zelo natančen in pri delu veden. Spominjali se ga bomo kot doberga in požrtvovalega delavca ter nekdanjega člana jeseniške in javni Švobode.

Edo Žagar

Delovanje izven občinskih meja

Sekcija za družbeno aktivnost žena pri krajevni konferenci SZDL Plavž Jesenice je svoje delo razširila čez občinske meje ter poiskala sodelovanje z upokojenkami Društva upokojencev Kamnik. Pobudo za tako sodelovanje so doblej jeseniške žene v oddaji na ljubljanski televiziji.

Upokojenke v Kamniku druži prav tako dejavnost kot Jeseničanke: krožek ročnih del, balinarska sekcija, planinska sekcija ter pevski zbor. Kamničanke vse to delo povezujejo v društvu upokojencev, žene s Plavž pa svojo dejavnost razvijajo pod okriljem sekcije za aktivno delovanje žena pri SZDL.

Da bi izmenjale svoje izkušnje, so se 27. maja prvič srečale na Jesenici.

čah, se pogovorile in gostjam pokazale prelepne narcisne poljane.

O problemih dela Kamničank je spregovorila njihova predsednica Ljudmila Dolenc, o problemih na Jesenicah pa predsednica Gizela Velikonja. Posvetovalo so se, kako bi izkušnje ene ali druge strani uspešno izrabili za napredek pri delu. Jeseniške žene so gostje povabili na zaku-

za moške. Za malico je bilo: suho meso, ovčji sir, skuta in zaseka.

Kosilo je bilo opoldne. Zopet ga je prinesla gospodinja na polje. Za predvječje so bili žganci z zeljem, potem suha juha ali ješprejn, dušen krompir, meso in solata. Takšno je bilo kosilo, če so bili poleg domačih tudi drugi delavci na polju. Drugače je bilo kosilo lahko tudi bolj enostavno.

Malico je prinesla gospodinja ob štirih popoldne. Bila je enaka kot dopoldne, lahko pa še mlinci - popečen bel kruh, prelit s krhlojco ali okisan fižol.

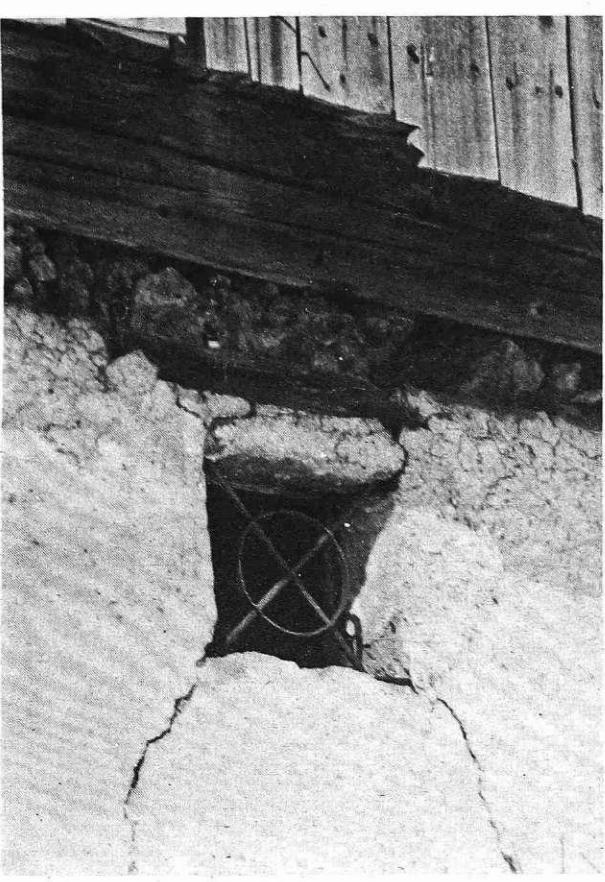
(se nadaljuje)

France Voga

15

SPOMINI NA DOVJE

Okno na Fiškovi hiši

Črne kuhinje

Gospodinja je kuhalo v črni kuhinji, jedli so poleti v veči, pozimi v hiši. Tam je tudi pripravljala hrano za kuhanje.

Črne kuhinje so še danes skoraj pri vsaki kmetiji. Ostale so za sušenje mesa in kuhanje žganja. Včasih so v njih sirili in v velikih zidanih kotlih kuhalo krmu za prašice.

Iz črne kuhinje se kuri tudi kmečka peč v hiši. Dim iz peči se vali pod obokom kuhinje v nasprotni kot, kjer je dimnik. Pod obokom so osteje - leseni drogoviti, na katere se obesi meso za sušenje. Ko se suši meso, se mora kuriči zelo zmerino, da se dim počasi prime mesa. V kurjavu se dodajo veje kramparja - brina, da dobi meso boljši okus.

Gospodinja je kuhalo na odprttem ognjišču - podestu, pred vratci za kurjenje peči, v trinožnih kozicah ali v lončih na trinožnih podstavkih. Pozimi, ko se je kurila peč, je lahko kuhalo tudi v peči.

V kmečkih pečeh se je pekel tudi kruh in po peki sušilo sadje. Jabolka in hruške, ki so se morale prej omecati - omediti, so narezali na krhlice, češljite so sušili cele. Sadje so sušili v velikih pločevinastih renah - ponvah.

Dim, ki se je prosto valil po prostoru, je silil gospodinjam v oči in marsikateri je zato prezgodaj opešal vid. Zato so »ta mlađe«, ki so prišle k hiši, najprej hotele beho kuhinjo. V začetku stoletja je bilo belih kuhinj v vsej vasi komaj dvoje, troje. Po prvi vojni se je njihovo število začelo hitreje večati. Zadnje hiše so dobole bele kuhinje šele po drugi vojni, pred desetimi, dvajsetimi leti. Kjer niso predelali črnih kuhinj, so nove kuhinje naredili iz »ta vežnih« kamer ali so zanje pregarili del veže.

Kulinarika

Vstajalo se je ob štirih zjutraj (pozimi ob petih). Gospodinja je začela pripravljati zajtrk, moški so šli krmitt živino, ostale ženske so pomolzle in nakrmile prašice.

Zajtrk ob petih so bili navadno koruzni ali ajdovi žganci, ki so morali biti obilno zabeljeni z zaseko ali masunekom. Masunek je gosta usedlinu, ki ostane pri kuhanju masla. Posebno starji ljudje so prisegali na maslo. Niso ga uporabljali samo kot edino zabelo ampak tudi v zdravilne namene.

Če je bil čas košnje, se je koscem zajtrk ob šestih nesel na travnik. Po zajtrku so šle ženske pleti, moški pa po svojih opravilih. Gospodinja je ostala doma, da je pospravila in pripravila malico. Ob devetih je nesla malico na polje. Na glavo je najprej položila svitek - iz cunj spleten okrogel obroč debeline štirih prstov in na svitek težak jerbas. V rokah je nosila kangle s pijačo - krhlojco za ženske in moš-

Zahvale

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta in strica

SLAVKA TARMANA st.

se iskreno zahvaljujemo vsem srodnikom, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje in darovanou cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Prav posebna zahvala velja sosedama Zofiji Bertoncelj in Jožici Mavrič za juno nesrečno pomoč.

Za zdravljenje in nego na domu v času njegove bolezni iskrena hvala dr. Grošlju in dr. Dražiču. Zahvaljujemo se tudi godbi na pihala, pевcem in župniku za obred.

Še enkrat vsem najlepša hvala.

Vsi njegovi

Ob boleči izgubi naše drage

MARTE KAMBIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje in sočustvovali z nami.

Posebno se zahvaljujemo vsem srodnikom za denarno pomoč, darovanou cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Vsem in vsakomur posebej še enkrat hvala.

Mož Franc, sin Stanko z ženo, vnučkinji Sonja in Stanka z družinama

Ob tragični in nadvse boleči izgubi dragega sina, brata, strica, bratranca, nečaka in vnuka

TONIJA LUNDRA

se iskreno zahvaljujemo vsem srodnikom, sosedom, posebno družinama Fon in Sever, prijateljem in znancem, Tonijevim sodelavcem in mladincem elektrodnega oddelka, sodelavcem iz kovačice in špedicije, sodelavkam Gorenjskih oblačil, mladincem Blejske Dobrave in njegovim prijateljem iz Slovenskih Konjic za izrečeno ali pisno sožalje, darovanou cvetje in spremstvo na poslednji poti. Hvala za vse tolazilne in bodrilne besede, hvala sosedom, sodelavkam Gorenjskih oblačil in kolektivu elektrodnega oddelka za denarno pomoč.

Zahvaljujemo se Janezu Begešu za ganljive poslovilne besede, mladinku Beravsovi za ganljivo pesem ob odprttem grobu, Tonijevim prijateljem za častno stražo, godbenikom za zaigrane žalostinke, pèvcom za zapete žalostinke in župniku za opravljeni pogrebni obred.

Vsem, ki ste ga poznali in imeli radi, se še enkrat najlepše zahvaljujemo.

Žalujoči vti njegovi

Ob boleči izgubi dragega sina, strica in vnuka

FRANCIJA ROMETA

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, ga spremili na zadnji poti ter mu darovali cvetje in vence.

Posebno se zahvaljujemo govorniku Janezu za poslovilne besede, župniku za obred in sosedom za pomoč v teh težkih tenutkih.

Zahvaljujemo se tudi delovni organizaciji Klavnica TOZD Predelava in adjustaži bluminga Javornik za denarno pomoč.

Vsem in vsakomur posebej še enkrat hvala.

Vti njegovi

Sindikalnemu odboru ETN se najlepše zahvaljujemo za prejeto pomoč v času moje bolezni.

Miro Skube

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujemo za prejeto čestitko ob življenjskem jubileju.

Adolf Mulej

Sodelavkam in sodelavcem Jeklarne se iskreno zahvaljujemo za prejeto darilo, ki mi bo drag spomin, in obisk na domu ob mojem odhodu v pokoj.

Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov.

Regina Češnjak

DU Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujemo za čestitko ob mojem osebnem prazniku.

Upravnemu odboru pa želim še veliko delovnih uspehov.

Alojz Korbar

Dežurni trgovini

V soboto, 13. junija, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprt trgovini:
ROŽCA, sam. trg. na Plavžu,
Titova 79 in
DELIKATESA, sam. trg.
Kašta 1, C. železarjev 20.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO PLAVŽ

13. junija, ital. barv. erot. film LE-TEČI SEKS ob 18. in 20. uri.
14. junija, franc. barv. krim. film OPERACIJA HARPUN ob 16. uri, ob 18. in 20. uri amer. barv. srbljivka SATANOVA SABLJA.

15. junija, hongkon. barv. karate film MOŽ, IMENOVAN TIGER ob 16., 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

14. junija, amer. barv. akcij. film ČRNA LUNA ob 20. uri.

KINO KRAJSKA GORA

12. junija, amer. barv. komedija MLADI VOLKODLAK ob 18. in 20. uri.

Razstavni salon DOLIK Jesenice

V razstavnem salonu DOLIK je od 13. do 24. junija na ogled razstava slik slikarke Vere Trstenjak-Jovičić iz Domžal.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelja od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Osnovni organizaciji sindikata E-TKR - NG se najlepše zahvaljujemo za denarno pomoč, sodelavcem pa za izkazano pozornost in obiske v času moje bolezni. Vsem skupaj želim veliko delovnih uspehov.

Andrej Demšar

Društvo invalidov Jesenice se iskreno zahvaljujemo za prejeto čestitko ob mojem življenjskem jubileju — 50-letnici in jim želim še obilo uspehov pri delu, osebne sreče in obilo zdravja.

Rdečemu križu Jesenice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob moji bolezni in jim želim še vnaprej obilo uspehov pri delu, osebne sreče in zdravja.

Viktor Žurman

Sodelavkam in sodelavcem ponovnega gospodarstva se najlepše zahvaljujemo za izrečena sožalja in delarne prispevke ob smrti mojega brata.

Namka Rekić

V mesecu juniju je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

Organizaciji ZB NOV Podmežakla se iskreno zahvaljujem za obisk na domu in denarno pomoč v času moje bolezni.

Angel Kusterle

Iskreno se zahvaljujem ZZB NOV Jesenice, ZB NOV Staneta Bokala, Društvu invalidov Jesenice, DU Jesenice, sekcijsi žena Plavž v ostalim prijateljem in sosedom za čestitke ob mojem življenjskem jubileju.

Vsem želim veliko delovnih uspehov.

Milka Beznik

Taborjenje v Savudriji

Člane taborniške organizacije in druge občane obveščamo, da bomo organizirali letno taborjenje v Savudriji (Istra) v mladinskem kampu VELI JOŽA.

Izmene bodo organizirane v naslednjih terminih:
I. izmena od 3. do 15. julija
II. izmena od 15. do 27. julija

Organiziran bo poseben prevoz z avtobusom, če bo prijavljenih najmanj 50 interesentov za prevoz. Cena prevoza bo okoli 7.800 din na osebo. Če bo prijavljenih manj kot 50 ljudi, avtobusni prevoz ne bo organiziran in bo vsak udeleženec moral potovati sam z rednimi prevozni sredstvi ali osebnim avtomobilom.

Avtobusni prevoz bo organiziran na začetni dan vsake izmene z odhodom z Jesenic ob 8. uri; povratek na Jesenic bo na zadnji dan vsake izmene okoli 17. ure.

Taborjenje se prične z večerjo in konča s kosirom.

Dnevna oskrba za mladino do 15 let znaša 5.100 din, za 12 dni 61.200 din.

Dnevna oskrba za ostale člane nad 15 let znaša 5.800 din, za 12 dni 69.600 din.

Dnevna oskrba za nečlane in člane ZTS izven jeseniške občine nad 15 let znaša 6.000 din, za 12 dni 72.000 din.

Prijave za taborjenje oddajte skupaj s kavcijo 10.000 din svojim vodnikom, ki morajo prijave posredovati Majdi Gomilšek, Tomšičeva 8, 64270 Jesenice.

Celotni znesek mora biti vplačan najmanj 10 dni pred taborjenjem.

Informacije lahko dobite vsak dan od 6. do 14. ure po 81-441, interna štev. 2702, ali od 14. ure dalje po 82-173 pri Majdi Gomilšek.

Prireditve ob prazniku KS na Plavžu

Krajevne skupnosti in družbenopolitične organizacije krajevnih skupnosti Staneta Bokala, Mirka Roglja — Petka in Cirila Tavčarja prirorajo v počastitev Dneva borca in krajevnega praznika:

— v četrtek, 18. junija

ob 18. uri šahovsko tekmovanje v Šahovskem domu Jesenice (razpis tekmovanja v vaši krajevni skupnosti ali OO sindikata v delovni organizaciji);

— v petek, 19. junija,

ob 16. uri kolesarski kros Karla Kozarja — Romija (ob 15.30 zbor tekmovalcev in prijave na Ulici Staneta Bokala 9);

— v četrtek, 25. junija,

ob 16. uri namiznoteniški turnir v prostorih NTK Jesenice TVD Partizan;

— v petek, 26. junija,

ob 19. uri slavnostna seja skupščine in krajevne konference SZDL Mirka Roglja — Petka s podelitevjo plaket in priznanj;

— v soboto, 27. junija,

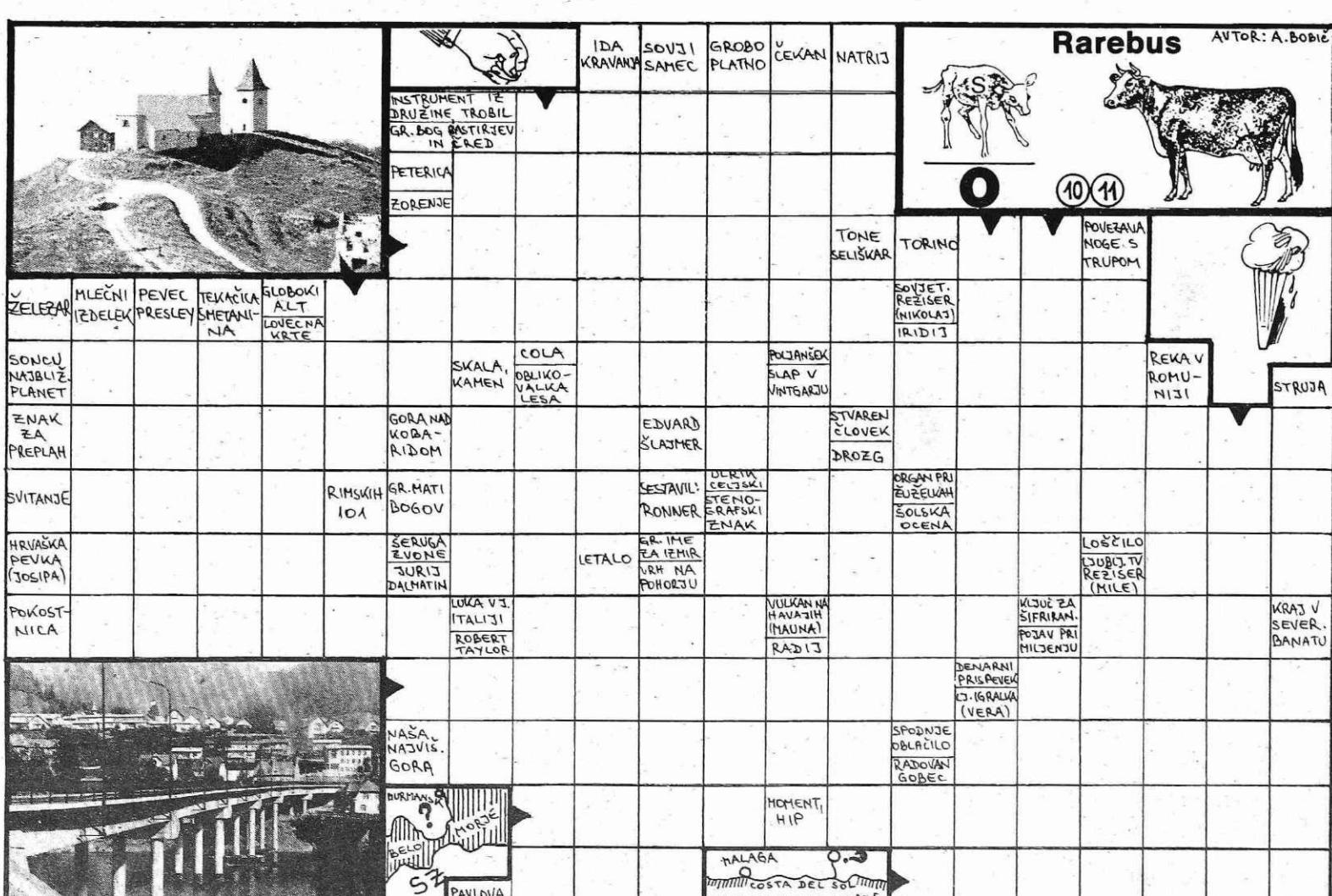
ob 8. uri balinarski turnir na balinišču v Logu Ivana Krivca in ob 9. uri strelenje s pištolem na strelišču v Podmežakli;

— v petek, 3. julija,

ob 19. uri osrednjina proslava v počastitev Dneva borca in krajevnega praznika s kulturnim programom, podelitevjo priznanj OF in prehodnih pokalov tekmovanj v osnovni šoli Tone Čufar na Plavžu;

— v soboto, 4. julija,

ob 7. uri zbor pohodnikov za pohod po poteh ob spomenikih in obeležjih — zborni mesto pred Spominskim parkom na Plavžu in ob 13. uri strelsko tekmovanje krajjanov na Parkljevi-kmetiji, Prihodi 5 (prijava posameznikov in ekip na mestu tekmovanja).

Hokejski klub Jesenice prieja 21. junija ob 14. uri v Podmežakli

VELIKO TOMBLO

Izžrebanih bo 25 glavnih dobitkov, med njimi trije avtomobili, dve motorni kolesi itd., ter 50 petork, 100 četvork in 150 trojk.

Vabljeni!

NAMIZNI TENIS

Ferbežar in Markeževa dvakratna občinska prvaka

Občinska zveza za telesno kulturo in občinski sindikalni svet sta razpisala letošnje prvenstvo občine v namiznem tenisu, ki je organiziral Namiznoteniški klub Jesenice. Tekmovo se je samo v igrah posamezno in to člani in članice ter mladinci in mladinke, medtem ko tokrat tekmovalci pionirjev in pionirke ni bilo, ker so že imeli svoje občinsko prvenstvo v okviru ŠSD.

Na občinskem prvenstvu je nastopilo 33 igralcev in igralk. Med seboj so se zapravili borili za kolajne, ki jih je prispeval pokrovitelj. Tekmovanje je pokazalo, da je trenutno najboljši igralec namiznega tenisa na Jesenicah mladi Robert Ferbežar, pri deklitih pa Barbara Markež. Bila sta najboljša tako pri članih kot pri mladincih, saj nista izgubili nobene igre. Pohvalen je nastop tudi najstarejšega člana — veterana Ivka Zupana, saj jih ima že krepko čez šestdeset, pa se je vseeno boril častno in z dvakrat mlajšim igralcem.

Zeliti je, da bi v prihodnjem vsako leto organizirali občinsko prvenstvo, česar doslej ni bilo, kar bi pripomoglo k nadaljnemu razvoju in popularizaciji namiznega tenisa na Jesenicah.

Rezultati:
Mladinci: 1. Ferbežar, 2. Šmitran, 3. Džukič, 4. Pem.
Mladinke: 1. Markež, 2. Smolej, 3. Samar, 4. Zupančič.
Člani: 1. Ferbežar, 2. Legat, 3. Džukič, 4. Klinar.
Članice: 1. Markež, 2. Klemenc, 3. Smolej, 4. Zupančič.

/S/

Namiznoteniško tekmovalje

Krajevne skupnosti Staneta Bokala, Mirka Roglja — Petka in Cirkila Tavčarja razpisujejo v počastitev praznika krajevnih skupnosti namiznoteniško tekmovalje v izvedbi namiznoteniške sekcije Murova.

Tekmovalje bo v četrtek, 25. junija, ob 16. uri v prostorih NTK Jesenice v TVD Partizan.

Tekmovalje bo potekalo ekipno (mladinci, mladinke, člani — ekipa sestavljata dva igralca) in posamezno (mladinci, mladinke, člani).

Vse igre se igrajo na dva dobljena seta po sistemu izpadanja.

Način igranja prireditelj lahko spremeni, če je število prijavljenih manjših. O spremembah načina igranja bo prireditelj obvestil vodje ekip po začetku tekmovalja.

Pravico nastopanja imajo igralke in igralci, ki stalno bivajo na področju krajevne skupnosti ter pripadniki JLA — karavel v občini Jesenice, ki lahko prijavijo ekipo ali posameznega tekmovalca. Število ekip in prijavljencev iz posameznih KS ni omejeno.

Za skupnega zmagovalca je razpisani prehodni pokal, ki ga dobi v trajno last ekipa, ki ga osvoji trikrat zapored. Tudi zmagovalci v vseh disciplinah prejmejo nagrade in diplome.

Poimense prijave ekip in posameznikov sprejema pisarna krajevnih skupnosti, Cesta maršala Tita 66, Jesenice, ☎ 81-653, do vključno 22. junija do 14. ure, ter vodstvo tekmovalja eno uro pred pričetkom tekmovalja v prostorih, kjer bo potekalo tekmovalje.

Ljubiteljem jadranja na deski!

Komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata Železarne Jesenice obvešča delavce Železarne, da lahko najamejo jadrne deske za jadranje na Blejskem jezeru.

Deske so shranjene v regatnem centru na Bledu, ključ pa dobite na oddelku za družbeni standard, soba 11, po 20. juniju. Dnevna najemina na desko znaša 500 dinarjev.

Jadrne deske si lahko delavci Železarne sposodijo tudi za svoj letni oddih na osnovi pisne vloge. Izposojevalnina je 500 dinarjev na dan, vsaka poškodbpa pa se zaračunava ob vrtniti deske.

Jadrne deske so kupljene iz naših skupnih sredstev, zato prosimo vse uporabnike, da z njimi skrbno ravnajo in s tem omogočijo njihovo daljšo uporabo.

Komisija za športno rekreacijo

Organizatorjem športne rekreacije v počitniških domovih

Komisija za oddih in komisija za športno rekreacijo pri IO sindikata Železarne vabita sodelavce, ki imajo veselje do učenja plavanja in organiziranja rekreacije v počitniških domovih, na skupni sestanek v ponedeljek, 15. junija, ob 13. uri v sejni sobi samoupravljalcev Železarne (bivši IBM).

Srečanje slovenskih planincev

Koordinacijski odbor planinskih društev občine Jesenice vabi na XVI. srečanje slovenskih planincev, ki bo v nedeljo, 14. junija, v Vratih.

Srečanje se bo začelo ob 10. uri s kulturnim programom.

Deveti Slavkov memorial

PD Gozd Martuljek organizira 21. junija pod Špikom tradicionalno občinsko planinsko smučarsko meddržavno tekmovalje.

Tekmujete na lastno odgovornost v ekipni in v posamični konkurenčni. Ekipa tvorijo mladinec, mlajši član, član nad 35 let ter mladinka ali članica.

Kategorije za posameznike so: pionirji, mladinci, mlajši člani, člani nad 35 let — ločeno za ženske in moške, (pri slednjih ni samostojne kategorije nad 35 let).

Tekmovalci imajo možnost nastopa v zahtevnejši kategoriji.

Prijava na cilju do 10. ure.

Pričetek tekmovalja ob 10.30, razglasitev rezultatov in podelitev priznanj uro po končanem tekmovalju pri bivaku s kratko slovesnostjo v spomin na pokojnega gornika domaćina, po katerem se tekmovalje tudi imenuje.

Planinsko društvo tozd Martuljek

Uspeh Teraža v Avstriji

7. junija so se Teraž, Krempelj iz Podgorik (oba iz Maribora) udeležili gorske tekme v Brucku v Avstriji. Med 150 tekmovalci iz treh držav (Italije, Avstrije in Jugoslavije) je zmagal znani maratonec Marjan Krempelj, le deset sekund pa je zaostal Teraž. Proga je bila dolga 7 km z visinsko razliko 600 metrov.

Bilo je zelo vroče, saj se je teklo pri temperaturi 24 °C in vše finišu je Krempelj prehitel Teraž.

Ekipo so zmagali Jugoslovani. Teraž se sedaj temeljito pripravlja na mednarodno tekmovalje v Angliji 18. julija. Prijavljenih je kar 700 tekmačev iz 12 držav. V Anglijo potujejo: Teraž, Krempelj, Urh in Podgorik.

Tekmovalje za delavce RD

Tekmovalje bo potekalo 18. junija ob 15. ure dalje.

Prijave zberite do 16. junija in jih pošljite referantu za šport v Remontnih delavničah. Tekmuje se samo v posamični konkurenčni.

Vodja tekmovalja bo Marian Lužnik.

Taborniški mnogoboj

Odred Jeklarjev Jesenice je 7. junija organiziral v Mlačici pri Mojstrani tekmovalje murnov, medvedkov in čebelic v taborniškem mnogoboju gorenjske regije. Tekmovalje se je udeležilo 18 ekip. Sodelovalo je prek 30 sodnikov iz odredov ZT Jesenice.

Rezultati tekmovalja:

Murni — mešane ekipy do 7. leta starosti: Kokrski odred Kranj — zelo uspešno, Aljažev odred Mojstrana — zelo uspešno, Aljažev odred Mojstrana — uspešno.

Medvedki II — taborniki v starosti od 7. do 9. leta: 1. odred Jeklarjev Jesenice, 2. odred Črnea bora Golnik, 3. Kokrski odred Kranj, 4. odred Plavžarjev Jesenice, 5. odred Slobodnega kamnitnika Škofja Loka — ekipa štev. II., 6. odred Slobodnega kamnitnika Škofja Loka — ekipa štev. I.

Čebelice II — tabornice v starosti od 7. do 9. leta: 1. odred Jeklarjev Jesenice, 2. odred Plavžarjev Jesenice, 3. odred Slobodnega kamnitnika Škofja Loka.

Medvedki III — taborniki v starosti od 9. do 11. leta: 1. odred Črnea bora Golnik, 2. odred Stražnih ognjev Kranj, 3. Aljažev odred Mojstrana, 4. odred Slobodnega kamnitnika Škofja Loka.

Čebelice III — tabornice v starosti od 9. do 11. leta: 1. odred Črnea bora Golnik, ekipa odreda Slobodnega kamnitnika Škofje Loka pa je tekmovala izven konkurence.

M.G.

Živahneje v PD Kranjska gora

V začetku maja se je na prvi seji sestal novoizbrani upravni odbor Planinskega društva Kranjska gora. Ker je prejšnji upravni odbor porabil večino svojih moči za gradnjo nove koče Na gozdu, so izostale druge dejavnosti, predvsem telesno-kulturne in vzgojne. Zato morajo najprej začeti s širjenjem baze, da bodo plodnejše delovali na vseh področjih. Na tej osnovi je novi predsednik PD Andrej Žemva pripravil letni program.

Dejavnost društva je iz praktičnih razlogov razdeljena na gospodarsko in telesno-kulturno. Odbor za gospodarjenje s planinskim postojankami lahko po potrebi samostojno sklicev seje glede problematike s svojega področja. Letos bo delovanje tega odbora posvečeno predvsem obnovi koče v Krnici. Telesno-kulturna dejavnost se prav tako deli na odbore, ki naj bi vsak na svojem področju oživil PD s krajani in turizmom.

Markacijski odsek naj bi skrbel za varno vožnjo po planinskih poteh na kranjsko-gorskem območju z vzdrževanjem poti in stalnim obveščanjem o njihovem stanju.

Naloga propagandnega odseka je, čim bolj približati krajanom dejavnost PD, predvsem pa naravne lepote kraja in okolice. Obenem je treba vsem populacijam prikazati možnosti rekreacije v okviru PD.

Na novo ustanovljeni mladinski odsek naj bi zbral čim več mladinev, da bi kdaj lahko organizirali tudi alpinistično dejavnost, ki je zaradi geografske legi logična, paže dolgo zapovedljiva.

Odbor za delo s šolsko mladino naj bi med otroki čim bolj razširil ljubezen do naravnih lepot in potrebo po čuvanju le-teh.

Odbor za organizacijo izletov je zadolžen za konkretno poznavanje naših gora. Izletniška dejavnost naj bi po nekajletem spanju spet polno zaživel v sodelovanju z drugimi odseki PD.

Komisija za SLO in DS je zadolžena za pomoč markacijskemu odseku in planinskim postojankam zaradi čim bolj varne vožnje v gore in vzdrževanja reda in miru v planinskih postojankah.

Z delom so vsi odseki in odbori že začeli, končni letni programi posameznih odsekov pa bodo predstavljeni na naslednjih sejih upravnega odbora. Pričakujemo ponovni razmah planinske dejavnosti in s tem večjo skrb za naravno dediščino, katere vrednosti se vse premalo zavedamo.

Janko Kokalj

Železar vnovič zmagal

Prav ob koncu prvega dela gorenjske košarkarske lige je ekipa Železarja v 5. kolu že drugič zapored zmagala in se prebila z dna lestvice. Jesenican so premagali radovljški ekipi Asparagusa z rezultatom 71 : 55. Čeprav Železar ni igral tako dobro kot v Naklem, je zlahko zmagal, saj so Radovljčani najslabša ekipa v tekmovalju. Že v prvem polčasu so imeli Jesenican prednost (36 : 25), tako da so lahko tekmo odigrali do konca z vsemi igralci. Za Železarja so koše dosegli naslednji igralci: Grilec 17, Domevšček

15, Šmid 8, Bizalj 6, Vezzosi 6, Rizvanovič 5, Pirih 4, Bohinc 4, Glogovšček 3, Kolman 2, Subotič 1 in Vari.

Po prvem delu prvenstva je vrstni red naslednji: 1. Elan 8 točk, 2. - 4. Naklo, Plamen in Železar 4 točke in 5. Asparagus 0 točk.

V petek, 12. junija, bo Železar v 6. kolu gostil ekipo Plamena iz Krope, ki je v prvem polčasu premagala Jesenican. Tekma bo ob 18. uri na igrišču v Podmežakli.

TK

Ekipa Železarja

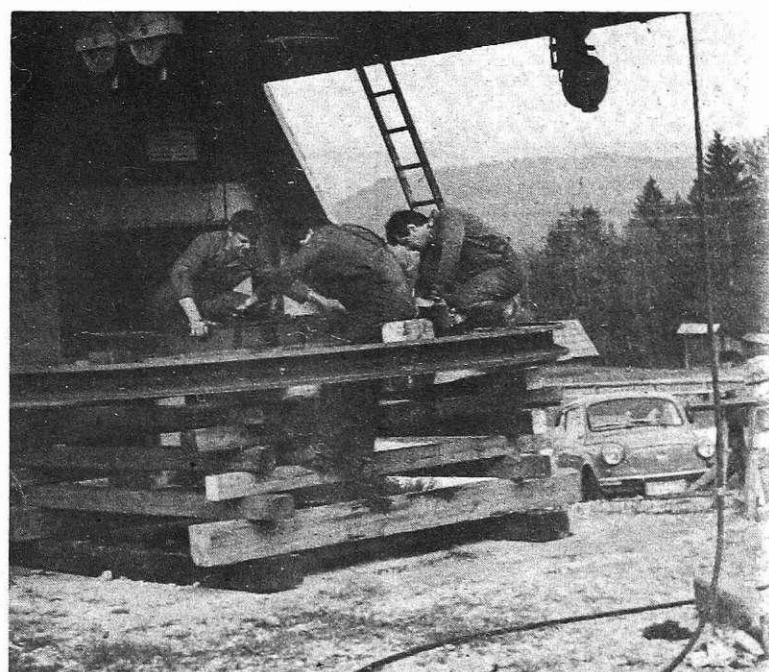
Člani

NOGOMET

MEDVODE:JESENICE

2:0 (0:0)

V pripravah za kvalifikacije zastopnik območni ligi so Jesenican odigrali tekmo v Medvodah z istoimenskim moštvo. Obe moštvi sta prikazali lepo igro. Domačini so v prvem polčasu imeli premoč, vendar jim ni uspelo dosegiti zadetka. Klub temu so najlepšo priložnost imeli Jesenican, saj je bil Škop sam pred vratarjem, vendar je domači vratar njevog strel ubranil. V drugem polčasu so Jesenican zaigrali bolj napadno in to jim je prineslo več lepih priložnosti, vendar so bili napadalcii skrajno neučinkoviti. Ravno ta kriza napadalev je najresnejši problem pred kvalifikacijami, saj bo tam treba izkoristiti vsako priložnost, predvsem pa v gosteh. Čeprav so bili Jesenican v drugem polčasu boljši, je obramba naredila dve veliki napaki, kar so igralci Medvod izkoristili in dosegli dva zadetka.

Vedno bolj znana in obiskana smučišča na Kobli

Smučišče Kobla, katerega gradnjo je denarno podprla tudi Železarna Jesenice, postaja iz leta v leto bolj znano in obiskovano. Na voljo so smučišča za začetnike in za vrhunske smučarje, smučišča pa so najdaljša v Sloveniji. Letošnjo zimo je bil obisk teh smučišč približno deset odstotkov večjih kot leto prej. Semkaj zahajajo smučarji predvsem s Primorskimi, saj imajo zaradi dobrih zvez, zelo lahek in poceni prevoz z vlakom. Vedno več je obiskovalcev iz Ljubljane in okolice, veča pa se tudi število tujih gostov, predvsem Italijanov, Angležev, Madžarov, Belgijev in Nizozemskov. Na Kobli prirejajo številna